

בנק מזרחי טפחות

תמצית דוחות כספיים רבעוניים

ליום 31 במרץ 2021

תוכן העניינים הראשי

10	דוח תמציתי של הדירקטוריון וההנהלה
11	סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה
18	הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
48	סקירת הסיכונים
76	מדיניות ואומדנים חשובנאיים קריטיים, בקרות ונהלים
78	הצהרות לגבי גילוי בתמצית הדוחות הכספיים
80	דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים
81	תמצית הדוחות הכספיים
177	ממשל תאגידי, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו
184	נספחים לתמצית הדוחות הרבעוניים
188	מילון ואינדקס מונחים שנכללו בתמצית הדוחות הרבעוניים

בנק מזרחי טפחות

דוח הדירקטוריון וההנהלה

תוכן העניינים

10	פתח דבר
10	מידע צופה פני עתיד
11	סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה
11	מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים של קבוצת הבנק
14	סיכונים עיקריים
14	יעדים ואסטרטגיה עסקית
15	התפתחויות במבנה ההון
15	התפתחויות במקורות המימון
16	התפתחויות משמעותיות בניהול הפעילות העסקית
17	התפתחויות משמעותיות בתחום המשאב האנושי והמינהל
17	התפתחויות בפריסה הגיאוגרפית הבינלאומית
17	נושאים נוספים
18	הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
18	מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים
18	אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק
18	הסביבה הכללית והשפעת גורמים חיצוניים על קבוצת הבנק
21	סיכונים מובילים ומתפתחים
21	דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים
21	שינויים במדיניות חשבונאית קריטית ובאומדנים חשבונאיים קריטיים
22	התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח הכולל האחר
22	ניתוח ההתפתחות בהכנסות, בהוצאות וברווח הכולל האחר
27	ניתוח ההתפתחות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון
27	נכסים והתחייבויות
32	הון, הלימות הון ומינוף
36	פעילות חוץ מאזנית אחרת
36	מידע כספי לפי סגרי פעילות
46	חברות מוחזקות עיקריות
48	סקירת הסיכונים
48	התפתחויות בסיכונים ואופן ניהולם
50	הערכת גורמי הסיכון
51	סיכון אשראי
70	סיכון תפעולי
72	סיכון שוק וריבית
74	סיכון נזילות ומימון
75	סיכונים אחרים
75	סיכון ציות ורגולציה
75	סיכון חוצה גבולות
75	סיכון הלבנת הון ומימון טרור
76	סיכון מוניטין
76	סיכון אסטרטגי-עסקי
76	מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקרות ונהלים
76	מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים
77	בקרות ונהלים

רשימת טבלאות (לוחות) הנכללים במסגרת הדוח התמציתי של הדירקטוריון והנהלה

11	דוח רווח והפסד - סעיפים עיקריים
13	מאזן - סעיפים עיקריים יחסים פיננסיים עיקריים (באחוזים)
19	פרטים על שערי החליפין היציגים ושיעור השינוי בהם
20	השינויים במדדי המניות העיקריים בישראל (באחוזים)
20	השינויים במדדי איגרות החוב העיקריים בישראל (באחוזים)
20	השינויים במדדי המניות העיקריים בעולם (באחוזים)
22	ניתוח התפתחות הכנסות המימון מפעילות שוטפת
23	פירוט סך הכנסות המימון לפי מגזרי פעילות פיקוחיים
23	היתרות הממוצעות של הנכסים המאזניים נושאי הריבית המיוחסים לפעילות בישראל, במגזרי ההצמדה השונים
	פערי הריבית (ההפרש בין שיעור הכנסות הריבית על הנכסים ובין שיעור הוצאות הריבית על ההתחייבויות)
23	על בסיס יתרות ממוצעות, המיוחסים לפעילות בישראל, במגזרי ההצמדה השונים
24	פירוט התפתחות הוצאות בגין הפסדי אשראי
24	פירוט הוצאות בגין הפסדי אשראי לפי מגזרי פעילות פיקוחיים בקבוצה
25	נתוני Cost-Income Ratio
26	התפתחות תשואת רווחי הקבוצה על ההון, יחס הון עצמי רוברד 1 לרכיבי סיכון, יחס כיסוי הנזילות ויחס המינוף בתום הרבעון
26	נתוני הרווח והדיבידנד למניה
27	ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים של קבוצת הבנק
27	נתונים על היקפי האשראי לציבור, נטו, לפי בסיסי הצמדה
27	נתונים על היקפי האשראי לציבור, נטו, לפי מגזרי פעילות פיקוחיים
	פירוט של סיכון אשראי בעייתיים ונכסים שאינם מבצעים לפני הפרשה להפסדי אשראי, בהתאם להוראות למדידה
28	וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי
29	התפתחות בסעיפים חוץ מאזניים עיקריים של קבוצת הבנק
29	התפלגות ניירות הערך של הקבוצה לפי התיקים השונים
30	התפלגות תיק ניירות הערך של הקבוצה לפי מגזרי הצמדה
30	התפלגות תיק ניירות הערך של הקבוצה לפי סוגי מנפיקים
31	התפלגות פיקדונות הציבור לפי מגזרי הצמדה
31	נתונים על התפלגות פיקדונות הציבור לפי מגזרי פעילות פיקוחיים
31	התפתחות התפלגות פיקדונות הציבור בקבוצה לפי גודל מפקיד
32	הרכב ההון העצמי
33	נתונים על ההון הפיקוחי ונכסי הסיכון המאוחדים
33	התפתחות יחס ההון לרכיבי סיכון בקבוצה
34	התפלגות נכסי סיכון ודרישות ההון בגין סיכון אשראי לפי קבוצות חשיפה
34	נכסי הסיכון ודרישות ההון בגין סיכון שוק, סיכון CVA וסיכון תפעולי
35	יחס המינוף של הבנק
35	פרטים בדבר הדיבידנדים שחולקו על ידי הבנק
	התפתחות ביתרות הנכסים הכספיים החוץ מאזניים המוחזקים בעבור לקוחות קבוצת הבנק, לגביהם מספקת קבוצת הבנק
36	שרותי ניהול, תפעול ו/או משמורת
37	תוצאות הכספיות של מגזרי הפעילות הפיקוחיים
38	תוצאות הפעילות במגזר משקי הבית
39	תוצאות הפעילות במגזר בנקאות פרטית
40	תוצאות הפעילות במגזר עסקים זעירים וקטנים
41	תוצאות הפעילות במגזר עסקים בינוניים
42	מגזר עסקים גדולים

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2021

43	תוצאות הפעילות במגזר גופים מוסדיים
44	תוצאות הפעילות במגזר ניהול פיננסי
45	תוצאות הפעילות בחוץ לארץ
50	מיפוי גורמי הסיכון, פוטנציאל השפעתם על קבוצת הבנק וחברי ההנהלה שמונו כאחראים (Risk Owner) לכל אחד מהם
52	6 הלווים הגדולים בקבוצה
53	אשראי למטרת עסקאות הוניות
53	אשראי לחברות ממונפות
	תמצית נתוני סיכון האשראי הבעייתי הכולל ונכסים שאינם מבצעים לפני הפרשה להפסדי אשראי, בהתאם להוראות
53	למדירה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי
53	מדדי סיכון עיקריים הנוגעים לאיכות אשראי
56	ניתוח התנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי
56	מדדי סיכון עיקריים הנוגעים להפרשה להפסדי אשראי
57	סיכון אשראי לאנשים פרטיים - יתרות ומאפייני סיכון שונים
58	פילוח לפי גודל חבות הלווה
58	התפלגות אשראי מאזני לפי גובה ההכנסה הקבועה בחשבון
58	התפלגות אשראי מאזני לפי התקופה הנותרת לפירעון
59	סיכון אשראי בעייתי לאנשים פרטיים לפני הפרשה להפסדי אשראי
59	שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי לאנשים פרטיים
60	סיכון אשראי בענף משק בינוי ונדל"ן בישראל לפי סוג ביטחון הנדל"ן
61	סיכון האשראי בענף משק בינוי ונדל"ן בישראל לפי מצב הנכס
62	סיכון אשראי לפי ענפי משק
65	חשיפה למדינות זרות - מאוחד
66	חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים
68	היקפי מתן המשכנתאות במגזר משקי הבית
68	פרטים בדבר מאפייני סיכון שונים בתיק ההלוואות לדיוור
70	פרטים על ההפרשה להפסדי אשראי של הלוואות לדיוור שבגינן נעשתה הפרשה מזערית להפסדי אשראי לפי עומק פיגור
72	ערך ה-VAR של קבוצת הבנק
72	השפעת תזוזה מקבילה של העקום ב-2% על השווי הכלכלי של התיק הבנקאי במונחי EVE
73	שווי הווגן נטו מותאם של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו
69	השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על השווי הווגן נטו מותאם של הבנק וחברות מאוחדות שלו
73	השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על הכנסות ריבית נטו ועל הכנסות מימון שאינן מריבית
74	ניתוח רגישות הון קבוצת הבנק לשינויים בשערי חליפין עיקריים ובמדד המחירים לצרכן

דוח תמציתי של הדירקטוריון והנהלה לדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2021

פתח דבר

בישיבת הדירקטוריון של בנק מזרחי טפחות בע"מ שהתקיימה ביום 19 במאי 2021 (ח' בסיון התשפ"א), הוחלט לאשר ולפרסם את דוח הדירקטוריון והנהלה, דוח סיכונים וגילויים פיקוחיים נוספים ואת תמצית הדוחות הכספיים המאוחדים של בנק מזרחי טפחות בע"מ והחברות המאוחדות שלו ליום 31 במרץ 2021.

דוח הדירקטוריון והנהלה, דוח סיכונים וגילויים פיקוחיים נוספים של הבנק ערוכים בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים והנחיותיו. תמצית הדוחות הכספיים ערוכה בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים והנחיותיו.

בעיקר הנושאים, הוראות הפיקוח על הבנקים כאמור מבוססות על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית (ראה גם ביאור 1 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2020 וביאור 1 לתמצית דוחות כספיים אלה).

בהתאם למבנה הדוחות שנקבע על ידי הפיקוח על הבנקים, נכלל מידע נלווה נוסף לדוחות הכספיים באתר האינטרנט של הבנק:

www.mizrachi-tefahot.co.il << אודות הבנק >> קשרי משקיעים << מידע כספי

מידע נלווה נוסף זה כולל:

- דוח סיכונים מפורט בהתאם לדרישות הגילוי של הנדבך השלישי של באזל ובהתאם להמלצות נוספות של הועדה ליציבות פיננסית (ה-FSB).

- פרטים על מכשירי ההון שהנפיק הבנק.

- קובץ של הדוחות הכספיים בפורמט XBRL.

בהתאם לתקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמת נגישות לשירות), תשע"ג-2013 כולל האתר גם דוחות מונגשים.

מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוח הדירקטוריון והנהלה, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות, מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח - 1968 (להלן: "החוק").

תוצאות הבנק בפועל, עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו במסגרת המידע צופה פני עתיד, כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות, בין היתר, כתוצאה משינויים בשוקי ההון בארץ ובעולם, שינויים מאקרו כלכליים, שינויים גיאופוליטיים, שינויי חקיקה ורגולציה ושינויים אחרים שאינם בשליטת הבנק ואשר עשויים להביא לאי התממשות הערכות ו/או לשינוי בתוכניות העסקיות.

מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "אנו מאמינים", "צפוי", "חזוי", "מעריכים", "מתכוונים", "מתכננים", "מתעתד", "עשוי להשתנות" וביטויים דומים להם, בנוסף לשמות עצם כגון: "תוכנית", "יעדים", "רצון", "צריך", "יכול", "יהיה". ביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר וודאות משום שהם מבוססים על הערכות הבנק הנוכחיות לגבי אירועים עתידיים, אשר כוללות בין היתר: תחזיות להתפתחות הכלכלית בארץ ובעולם, ובמיוחד למצב הכלכלי במשק, כולל השפעת תנאים מאקרו כלכליים וגיאופוליטיים; צפי לשינויים ולהתפתחויות בשוקי המטבע ובשוקי ההון; תחזיות הקשורות בגורמים שונים נוספים המשפיעים על החשיפה לסיכונים פיננסיים; תחזיות לשינויים באיתנות הפיננסית של לווים, להעדפות הציבור, לשינויים בחקיקה ובהוראות רשויות פיקוחיות, להתנהגות המתחרים, למצבו התדמייתי של הבנק, להתפתחויות טכנולוגיות ולהתפתחויות בנושאי כוח אדם.

המידע המוצג להלן נסמך, בין היתר, על פרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד האוצר, נתוני בנק ישראל, משרד השיכון וגורמים אחרים המפרסמים נתונים והערכות לגבי שוקי ההון בארץ ובעולם ועל תחזיות והערכות לעתיד בנושאים שונים, כאמור לעיל, באופן שקיימת אפשרות שאירועים או התפתחויות, שנחזו כצפויים, לא יתממשו כלל או בחלקם.

סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה

פרק זה מתאר התפתחויות משמעותיות בקבוצת הבנק ותחומי פעילותה ברבעון הראשון של שנת 2021, בביצועים, בסיכונים אליהם חשוף הבנק, וכן ביעדים ובאסטרטגיה. ככל הנדרש, יש לעיין בפרק זה ביחד עם פרק סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה שנכלל בדוחות הכספיים השנתיים המבוקרים לשנת 2020.

ביום 30 בספטמבר 2020 הושלמה העסקה בין בעלי השליטה בבנק אגוד לישראל בע"מ ("להלן: "בנק אגוד") לבין בנק מזרחי טפחות, בה נרכשו מניות בנק אגוד שבידי בעלי השליטה, והחל ממועד זה מחזיק הבנק במלוא הון המניות של בנק אגוד, ובכך מתקיימת שליטה של הבנק בבנק אגוד. בהתאם, כוללים דוח רווח והפסד, לרבעון הראשון של שנת 2021 ולרבעון הרביעי של שנת 2020, והמאזן המאוחד של הבנק את הדוחות הכספיים של בנק אגוד.

יתרת זכות נטו שנוצרה במועד הרכישה בגין הסכום בו עלה השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות של בנק אגוד על התמורה שהועברה, בניכוי הוצאה חזויה לפרישת עובדים, הסתכמה בכ-1.2 מיליארדי שקלים חדשים, הנרשמים כהכנסה אשר נפרסת בדוח רווח והפסד על פני תקופה של 5 שנים ממועד הרכישה.

לפרטים נוספים ראה ביאור 35 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2020.

מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים של קבוצת הבנק

	2020			2021		
	רבעון 1	רבעון 2	רבעון 3	רבעון 4	רבעון 1	רבעון 1
	שנתי					
	במיליוני שקלים חדשים					
דוח רווח והפסד - סעיפים עיקריים						
הכנסות ריבית, נטו	1,691	1,686	1,464	1,323	1,347	5,820
הכנסות מימון שאינן מריבית	189	27	54	76	64	221
עמלות והכנסות אחרות	543	557	407	399	529	1,892
סך ההכנסות	2,423	2,270	1,925	1,798	1,940	7,933
הוצאות בגין הפסדי אשראי	13	118	317	270	345	1,050
הוצאות תפעוליות ואחרות	1,341	1,335	977	950	1,017	4,279
מזה: משכורות והוצאות נלוות	870	785	619	596	644	2,644
רווח לפני מיסים	1,069	817	631	578	578	2,604
הפרשה למיסים על הרווח	358	285	222	196	200	903
רווח נקי⁽¹⁾	676	506	387	360	357	1,610

הרווח הנקי של הקבוצה הסתכם ברבעון הראשון של שנת 2021 ב-676 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 357 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול בשיעור של 89.4%. רווח זה מבטא תשואה על ההון, במונחים שנתיים בשיעור של 14.9%, לעומת תשואה על ההון של 9.1% ברבעון המקביל אשתקד ו-9.5% בשנת 2020 כולה.

להלן הגורמים המרכזיים שהשפיעו על רווחי הקבוצה ברבעון הראשון של שנת 2021 בהשוואה לרבעון המקביל אשתקד:

- רווחי הקבוצה ברבעון הראשון של שנת 2021 כוללים 72 מיליוני שקלים חדשים בגין רווחי בנק אגוד, שאוחד החל מהרבעון הרביעי של שנת 2020, וכן 54 מיליוני שקלים חדשים בגין יתרת זכות נדחית, נטו, שנרשמה בגין רכישת אגוד ומוכרת ברווח והפסד על פני 5 שנים החל מהרבעון הרביעי של שנת 2020.
- הכנסות הריבית, נטו, ללא השפעת בנק אגוד, גדלו בשיעור של 12.7% בעיקר כתוצאה מגידול בנפח הפעילות ומהשפעת מדד המחירים לצרכן. לפרטים ראה ניתוח התפתחות הכנסות המימון מפעילות שוטפת להלן.
- ההוצאות בגין הפסדי אשראי בקבוצה הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2021 ב-13 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 345 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד. ההפרשות להפסדי אשראי ברבעון הראשון של שנת 2020 כללו הוצאה בגין הפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי על רקע התפשטות נגיף הקורונה. ברבעון הראשון של שנת 2021, בעקבות היציאה ההדרגתית ממשבר הקורונה, חל שיפור בסביבה הכלכלית, שבעקבותיו מיוחסות ההפרשות שבוצעו, בהדרגה, לתחומים וללוחים ספציפיים, במקביל להתמתנות בהיקף ההפרשה הכוללת.
- ההוצאות התפעוליות והאחרות ברבעון הראשון של שנת 2021, ללא השפעת בנק אגוד, גדלו ב-91 מיליוני שקלים חדשים לעומת התקופה המקבילה אשתקד, בעיקר כתוצאה מהתאמת הוצאות השכר בגין רכיבי תגמול משתנים לתשואה ולרווח הבנק. ראה הסבר לשינויים בכל אחד מרכיבי ההוצאות התפעוליות, להלן.

(1) בכל מקום בדוח הדירקטוריון בו מוזכר "רווח נקי" או "הון", הכוונה לרווח הנקי ולהון המיוחסים לבעלי מניות הבנק.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2021

ליום					
31.3.2020	30.6.2020	30.9.2020	31.12.2020	31.3.2021	
במיליוני שקלים חדשים					
					מאזן - סעיפים עיקריים
284,731	291,560	347,050	360,140	370,410	סך כל המאזן
210,230	214,450	241,765	245,525	249,539	אשראי לציבור, נטו
56,385	61,532	77,738	86,570	91,392	מזומנים ופיקדונות בבנקים
8,709	8,440	18,258	17,290	19,529	ניירות ערך
1,437	1,433	1,646	1,743	1,702	בניינים וציוד
223,189	231,784	276,156	284,224	293,766	פיקדונות הציבור
30,237	29,689	32,995	33,446	33,335	איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
924	946	2,786	3,779	4,293	פיקדונות מבנקים
16,371	16,653	18,272	18,804	19,422	הון עצמי ⁽⁴⁾

ההתפתחות בסעיפי המאזן מצביעה על צמיחה עקבית בפעילות הבנק, כאשר:

- סך כל המאזן ליום 31 במרץ 2021 הסתכם ב-370.4 מיליארדי שקלים חדשים, גידול של 10.3 מיליארדי שקלים חדשים (2.9%) בהשוואה ליום 31 בדצמבר 2020.
- האשראי לציבור, נטו ליום 31 במרץ 2021 הסתכם ב-249.5 מיליארדי שקלים חדשים, גידול של 4.0 מיליארדי שקלים חדשים (1.6%) בהשוואה ליום 31 בדצמבר 2020.
- פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2021 הסתכמו ב-293.8 מיליארדי שקלים חדשים, גידול של 9.5 מיליארדי שקלים חדשים (3.4%) בהשוואה ליום 31 בדצמבר 2020.
- ההון העצמי ליום 31 במרץ 2021 הסתכם ב-19.4 מיליארדי שקלים חדשים, גידול של 0.6 מיליארדי שקלים חדשים (3.3%) בהשוואה ליום 31 בדצמבר 2020. ראה להלן גם פרק הלימות ההון.

(4) בכל מקום בדוח הדירקטוריון בו מוזכר "רווח נקי" או "הון", הכוונה לרווח הנקי ולהון המיוחסים לבעלי מניות הבנק.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2021

יחסים פיננסיים עיקריים (באחוזים)

2020	2020			2021		
	רבעון 1	רבעון 2	רבעון 3	רבעון 4	רבעון 1	
9.5	9.1	9.0	9.5	11.4	14.9	מדדי ביצוע עיקריים
0.89	0.86	0.85	0.89	1.02	1.34	תשואת הרווח הנקי ⁽²⁾⁽⁴⁾
0.53	0.51	0.50	0.52	0.57	0.74	תשואת הרווח הנקי לנכסי סיכון ⁽³⁾⁽²⁾⁽¹⁾
115.8	106.2	108.1	114.2	115.8	117.7	תשואה לנכסים ממוצעים ⁽²⁾
10.04	9.89	9.96	9.98	10.04	10.15	פיקדונות הציבור לאשראי לציבור, נטו
5.19	5.40	5.36	5.23	5.19	5.16	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
133	117	122	128	133	133	יחס המינוף ⁽⁴⁾
2.63	2.81	2.52	2.62	2.59	2.68	יחס כיסוי הנדילות (רבעוני) ⁽⁵⁾
53.9	52.4	52.8	50.8	58.8	55.3	יחס הכנסות לנכסים ממוצעים ⁽²⁾
6.70	1.52	1.53	1.65	2.13	2.65	יחס יעילות - הוצאות תפעוליות לסך ההכנסות ⁽⁶⁾
						(Cost Income Ratio)
						רווח נקי בסיסי למניה (בשקלים חדשים)
0.98	0.91	0.96	0.95	0.98	0.96	מדדי איכות אשראי עיקריים
-	-	-	1.09	1.11	1.07	שיעור יתרת הפרשה להפסדי אשראי מתוך האשראי לציבור
1.18	1.41	1.34	1.20	1.18	1.23	שיעור יתרת הפרשה להפסדי אשראי, הכוללת אומדן הפסדי אשראי הגלומים ביתרת האשראי לציבור של בנק אגוד, מתוך האשראי לציבור
0.43	0.66	0.50	0.59	0.19	0.02	שיעור חובות פגומים או חובות בפיגור של 90 ימים או יותר מתוך האשראי לציבור
0.12	0.16	0.15	0.13	0.06	0.06	הוצאות בגין הפסדי אשראי לתקופה לסך האשראי לציבור, נטו ⁽²⁾
						שיעור מחיקות חשבונאיות נטו מאשראי ממוצע לציבור ⁽²⁾
74.25	66.23	64.62	60.74	74.25	87.14	נתונים נוספים
75	75	-	-	-	-	מחיר מניה (בשקלים חדשים) בתום הרבעון
1.93	1.95	1.85	1.99	1.92	1.86	דיבידנד למניה (באגורות) ⁽⁷⁾
0.55	0.61	0.52	0.54	0.54	0.52	יחס הכנסות ריבית, נטו לנכסים ממוצעים ⁽²⁾
						יחס עמלות לנכסים ממוצעים ⁽²⁾

היחסים הפיננסיים מצביעים כי:

- תשואת הרווח הנקי הגיעה ברבעון הראשון של השנה ל-14.9%, זאת על רקע העליה בהכנסות בעיקר כתוצאה מגידול בנפח הפעילות ומירידה בהוצאות בגין הפסדי אשראי בהמשך לשיפור שחל בסביבה הכלכלית, שבעקבותיה מיוחסות ההפרשות שבוצעו, בהדרגה, לתחומים וללוחים ספציפיים, במקביל להתמתנות בהיקף הפרשה הכוללת.
 - יחס פיקדונות הציבור לאשראי לציבור, נטו הגיע ל-117.7% כתוצאה מהמשך גידול בהיקף פיקדונות הציבור.
 - יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון עלה לשיעור של 10.15%. שיעור היחס המזערי לו מחויב הבנק הינו 8.66% (שיעור היחס המזערי ללא ההקלה שניתנה בעקבות משבר הקורונה הינו - 9.66%).
 - יחס היעילות, ברבעון הראשון של שנת 2021, הגיע ל-55.3%.
- סעיפי רווח והפסד, סעיפי המאזן והיחסים הפיננסיים השונים מנותחים באופן מפורט בדוח הדירקטוריון וההנהלה לפי העניין, בפרק "הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי", ובפרק "סקירת הסיכונים".

(1) בכל מקום בדוח הדירקטוריון בו מוזכר "רווח נקי" או "הון", הכוונה לרווח הנקי ולהון המיוחסים לבעלי מניות הבנק.
 (2) מחושב על בסיס שנתי.
 (3) רווח נקי לסך נכסי הסיכון הממוצעים.
 (4) יחס המינוף (Leverage Ratio) - היחס בין הון רובד 1 (לפי כללי באזל) לסך החשיפות. יחס זה מחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218.
 (5) יחס כיסוי הנדילות (Liquidity Coverage Ratio) - סך הנכסים הנדילים באיכות גבוהה לתזרים המזומנים היוצא נטו. יחס זה מחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221, במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח.
 (6) סך ההוצאות התפעוליות והאחרות לסך כלל ההכנסות התפעוליות והמימוניות לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי.
 (7) שיעור הדיבידנד למניה מחושב לפי סכום הדיבידנד שחולק בפועל בתקופה המדווחת.

סיכונים עיקריים

במסגרת תהליך למיפוי הסיכונים של הבנק נקבעה רשימה של סיכונים שהעיקריים בהם: סיכון אשראי (ורכזיות אשראי), סיכון שוק, סיכון ריבית (בפרט סיכון הריבית בתיק הבנקאי), סיכון נזילות, סיכון תפעולי, לרבות סיכון אבטחת מידע וסייבר, סיכון טכנולוגית המידע וסיכון משפטי, סיכון ציות ורגולציה, סיכון חוצה גבולות והלבנת הון, סיכון מוניטין וסיכון אסטרטגי-עסקי. הבנק בוחן באופן שוטף את מיפוי הסיכונים על מנת לוודא שהוא מקיף את כלל פעילותו העסקית, תנאי השוק ודרישות הרגולציה.

לפרטים נוספים ראה פרק סיכונים עיקריים בדוח הדירקטוריון והנהלה לשנת 2020. מידע על התפתחויות בסיכונים לרבות השפעת משבר הקורונה, מוצג בפרק סקירת הסיכונים להלן, וכן בדוח הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק. ראה להלן עדכונים להערכת פוטנציאל ההשפעה של גורמי הסיכון השונים על קבוצת הבנק, בפרק סקירת הסיכונים.

יעדים ואסטרטגיה עסקית

התוכנית האסטרטגית

בהמשך לאמור בדוח התקופתי של הבנק לשנת 2020, ולאור הישגי הבנק, התמורות בענף הבנקאות והשינויים בסביבה העסקית, אישר דירקטוריון הבנק ביום 26 באפריל 2021 תוכנית חומש אסטרטגית חדשה, לשנים 2021 עד 2025, המבוססת על:

- מיצוב הבנק כשחקן מרכזי בבנקאות העסקית, בהתבסס על מהלכים תומכים, הכוללים הקמת פעילות של השקעות ריאליז, הובלת עסקות גדולות ומורכבות, והרחבת הפעילות הבינלאומית של הבנק בסניפים בלונדון ובארצות הברית בתחומי פעילות ממוקדים בבנקאות העסקית;
- ביסוס המובילות של קבוצת הבנק בקרב משקי בית: שמירה על המובילות בשוק המשכנתאות תוך קיום חדשנות ביחס למוצרים ותהליכים, והגברת הסינרגיה עם הפעילות המסחרית, הרחבת הפעילות בקרב אוכלוסיות ייעודיות, והקמת דסק מוצרי אשראי צרכניים ייחודיים;
- מתן שירותי בנקאות אישיים ואנושיים הנתמכים בטכנולוגיה דיגיטלית מתקדמת, הכוללים שילוב אופטימלי בין ערוצים אנושיים ודיגיטליים, ושירות אנושי על ידי בנקאי מומחה גם בדיגיטל לפי בחירת הלקוח וצרכיו, ובנוסף, הצעות ערך פרסונליות בכלל הערוצים, המותאמות לצרכי הלקוח.
- התאמת מודל ההפעלה לאתגרי העתיד ושיפור היעילות התפעולית, בין היתר באמצעות ריכוז מטה הבנק בקמפוס מרכזי בלוד, התאמת מבנה הסניף לאתגרי העתיד ואופטימיזציה של שטחי הנדל"ן, אוטומציה של התפעול הבנקאי, וייעול סביבת העבודה.
- מינוף המיזוג של בנק אגוד ליצירת סינרגיה תפעולית ועסקית ומימוש יתרונות לגודל.
- צמיחת ההכנסות בשיעור שנתי ממוצע של כ-8% (אם כי לא ליניארי), מול שליטה ברמת ההוצאה השנתית הממוצעת בשיעור גידול של כ-5% (שגם הוא אינו ליניארי) לאורך שנות התוכנית האסטרטגית החדשה;

התוכנית האסטרטגית החדשה מכוונת להשגת היעדים שלהלן:

- להציג בשנת 2025 תשואה של הרווח הנקי המיוחס לבעלי המניות על ההון העצמי הממוצע, בשיעור של כ-14%, וכן תשואה דו ספרתית עולה ויציבה לאורך כל שנות התוכנית, בהתבסס על יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון של הבנק, בשיעור המזערי שנקבע על ידי הפיקוח על הבנקים, בתוספת שולי בטחון נאותים;
- צמיחה בפעילות הבנקאית במטרה להוביל להגדלת נתחי השוק של הבנק במערכת הבנקאית בישראל;
- שמירה על יעילות תפעולית גבוהה ומינוף יתרונות לגודל בעקבות המיזוג עם בנק אגוד, עד כדי יחס יעילות תפעולית בשיעור הנמוך מ-50% בשנת 2025.

במסגרת התוכנית האסטרטגית החדשה, יעקוב הדירקטוריון אחר ביצוע התוכנית, במטרה לבחון את האפשרות להגדלה של שיעור הדיבידנד מ-40% מן הרווח הנקי המיוחס לבעלי המניות של הבנק, עד לשיעור של 50% מן הרווח הנקי המיוחס לבעלי המניות של הבנק, עם סיום הליך המיזוג עם בנק אגוד; זאת, בכפוף לעמידה של הבנק ביחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון, כנדרש על פי הוראות הפיקוח על הבנקים, ולשמירה על שולי ביטחון נאותים, וכן בכפוף לקבלת אישורו של המפקח על הבנקים.

ראה גם פרק "מדיניות חלוקת דיבידנד".

לפרטים נוספים ראה דיווח מידי מיום 27 באפריל 2021 (מספר אסמכתא: 2021-01-071448).

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2021

התפתחויות במבנה ההון

השקעות בהון הבנק ועסקאות במניות

לפרטים בדבר הנפקת מניות במסגרת תוכנית אופציות לעובדים ראה דוח על השינויים בהון העצמי בדוחות הכספיים.

גיוס מקורות הוניים

במסגרת תוכנית העבודה של הבנק, הנקבעת על ידי הדירקטוריון וכוללת יעדים לגידול בתחומי הפעילות השונים, מתבצעת הערכה של השפעת העמידה ביעדים על היקף נכסי הסיכון של הבנק, וכתוצאה מכך על יחס הלימות ההון. בהתאם לכך, נקבעת, במקביל ליעדים העסקיים וליעדי הרווחיות, תוכנית לגיוס מקורות הוניים לצורך שמירה על הלימות ההון, בהתאם להנחיות שקבע הדירקטוריון בדבר הלימות הון.

התפתחויות במקורות המימון

מקורות המימון של הקבוצה כוללים פיקדונות מהציבור ומגופים בנקאיים, הנפקת איגרות חוב לסוגיהן והון עצמי. הקבוצה בוחרת את תמהיל מקורות המימון על בסיס יעדי העסקיים, בכלל זה יעדי רווחיות, תשואה על ההון, נזילות, הלימות הון ומינוף, בכפוף למגבלות הסטטוטוריות החלות על התאגידים הבנקאיים ובהתאם למצב שוק ההון ותחזיות ההנהלה באשר להתפתחויות בהם.

פיקדונות

הבנק מבחין בין סוגי המקורות השונים לפי תקופת הפיקדון וסוגי לקוחות. הבנק בוחן את מידת הריכוזיות של המפקידים, ובמסגרת זו קבעו הדירקטוריון והנהלה מגבלות קווים מנחים בתחום סיכון הריכוזיות בהתייחס למפקיד בודד, אמצעים נזילים ביחס למפקידים גדולים/מוסדיים ומבנה המקורות. כמו כן, הוגדרו אינדיקטורים איכותיים וכמותיים למעקב שוטף, האומדים את השינויים בסיכון הריכוזיות, כל זאת כחלק ממערך ניהול סיכונים הנזילות. פיקדונות הציבור בקבוצה ליום 31 במרץ 2021 הסתכמו ב-293.8 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת כ-284.2 מיליארדי שקלים חדשים בסוף שנת 2020, גידול של 3.4%. פיקדונות הציבור במגזר השקלי הלא צמוד גדלו ברבעון הראשון של שנת 2021 בשיעור של 1.9%, הפיקדונות במגזר הצמוד למדד גדלו בשיעור של 11.0% והפיקדונות במטבע חוץ והצמודים למטבע חוץ גדלו בשיעור של 7.2%. לפרטים, ראה פרק ניתוח ההתפתחויות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון להלן.

גיוס כתבי התחייבות ואגרות חוב מהציבור

הבנק פועל לגיוס מקורות ארוכי טווח באמצעות הנפקות, בין היתר, באמצעות מזרחי טפחות חברה להנפקות בע"מ (להלן: "טפחות הנפקות"), חברה בת בבעלות מלאה של הבנק. במהלך השנים הנפיקה טפחות הנפקות תעודות התחייבות לציבור על פי תשקיפים שפורסמו.

בנק אגוד גייס מקורות באמצעות אגוד הנפקות בע"מ, חברה בת בבעלות ובשליטה מלאה של בנק אגוד, העוסקת בהנפקה של תעודות התחייבות והפקדת תמורתן בבנק אגוד. ביום 31 בדצמבר 2020 הודיע הבנק כי הוחלט על מיזוג של אגוד הנפקות בע"מ לתוך מזרחי טפחות הנפקות בע"מ, בכפוף להתמלאות התנאים המתלים שנקבעו בהסכם המיזוג בין החברות כאמור.

לטפחות הנפקות קיים תשקיף מדף שפורסם ביום 4 באוגוסט 2019 (נושא תאריך 5 באוגוסט 2019), להנפקת תעודות התחייבות.

בנוסף לפעילות טפחות הנפקות, קיים לבנק עצמו תשקיף מדף שפורסם ביום 3 בדצמבר 2019 (נושא תאריך 4 בדצמבר 2019).

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2021, לא בוצעו הנפקות על ידי הבנק או על ידי טפחות הנפקות מכוח תשקיפים אלו.

נכון למועד הדוחות הכספיים סך איגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים הסתכמו ב-33.3 מיליארדי שקלים חדשים, בהשוואה ל-33.4 מיליארדי שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2020.

מכשירי הון מורכבים

כתבי התחייבות נדחים מותנים מסוג CoCo

ביום 7 באפריל 2021 הבנק הנפיק למשקיעים מוסדיים, בהצעה פרטית בינלאומית, ובחיתום של גופים פיננסיים בינלאומיים, כתבי התחייבות נדחים, הכוללים מנגנון לספיגת הפסדי קרן בדרך של מחיקה כפויה ("כתבי התחייבות הנדחים"), בסכום של 600 מיליון דולר. כתבי התחייבות הנדחים מוכרים כהון רובד 2 בהתאם להוראת נוהל בנקאי תקין 202. לפרטים נוספים אודות תנאי כתבי התחייבות הנדחים ראה דיווח מיידי מיום 18 במרץ 2021 (מספר אסמכתא: 038139-01-2021), דיווח מיידי מיום 25 במרץ 2021 (מספר אסמכתא: 044703-01-2021) ודיווח מיידי מיום 7 באפריל 2021 (מספר אסמכתא: 058083-01-2021).

כתבי התחייבות נדחים מותנים מסוג CoCo (Contingent Convertibles) הכוללים מנגנון חוזי לספיגת הפסדים באמצעות מחיקת קרן (עומדים בתנאי הכשירות של באזל III ומוכרים על ידי הפיקוח על הבנקים כהון רובד 2 של הבנק), ליום 31 במרץ 2021 הסתכמו ב-4.5 מיליארדי שקלים חדשים, בדומה ליום 31 בדצמבר 2020.

מכשירי הון מורכבים אחרים

שטר הון, אשר הונפק על ידי הבנק, אינו כשיר להכרה כהון הפיקוחי לפי הוראות באזל III ומופחת בהדרגה, ליום 31 במרץ 2021 הסתכמו ב-2.1 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת 2.0 מיליארדי שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2020.

כתבי התחייבויות אחרים

כתבי התחייבות נדחים, אשר אינם נחשבים מכשירי הון מורכבים (נכללים בהון רובד 2 לעניין שמירת יחס הון מזערי ומופחתים בהדרגה בכפוף להוראות מעבר), ליום 31 במרץ 2021 הסתכמו ב-3.8 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת 4.2 מיליארדי שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2020. לפרטים בדבר דירוג האשראי של הבנק ושל תעודות ההתחייבות שלו ראה פרק ממשל תאגידי, ביקורת ופרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו.

התפתחויות משמעותיות בניהול הפעילות העסקית

התפשטות נגיף הקורונה

לפרטים בדבר פעילות הבנק במסגרת שגרת הקורונה ראה פרק מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים להלן.

מיזוג בנק אגוד

ביום 30 בספטמבר 2020 הושלמה הצעת רכש חליפין למניות בנק אגוד, במסגרתה נרכשו 100% מהון המניות המונפק והנפרע של בנק אגוד ומזכויות ההצבעה בבנק אגוד.

ביום 29 בנובמבר 2020 התקשר הבנק עם בנק אגוד בהסכם למיזוג בנק אגוד עם ולתוך הבנק, כך שהחל מהמועד בו רשם החברות ימציא לבנק תעודה המעידה על ביצוע המיזוג, ובכפוף להתקיימות כל התנאים המתלים למיזוג המפורטים בהסכם המיזוג (ביניהם, השלמת יישומם של פתרונות טכנולוגיים ותפעוליים אשר יאפשרו את העברת תיקי לקוחותיו של אגוד לבנק, כולל כל מידע הנדרש על פי כל דין, כמו גם הענקת תמיכה מיחשובית ותפעולית מלאה בפעילות אגוד על ידי הבנק) ("מועד הסגירה"), יועברו אל הבנק כלל הנכסים, הזכויות והחבובות של אגוד במצבן כמות שהן ("AS IS"), בתוקף רטרואקטיבי נכון ליום 31 בדצמבר 2020, באופן שמיד לאחר מועד הסגירה יהיו בבנק כלל הזכויות והחבובות של אגוד כפי שהיו עובר ליום 31 בדצמבר 2020, וההעברה כאמור תיחשב ככזו שנעשתה ביום 31 בדצמבר 2020. המיזוג יבוצע מבלי שניתנה או תינתן לבנק ו/או לאגוד תמורה כלשהי, בין במישרין ובין בעקיפין, בכסף ו/או בשווה כסף, בשל או בקשר עם המיזוג. דירקטוריון הבנק החליט לאשר את המיזוג, לאחר שדן ובחן את מצבם הפיננסי של הבנק ושל אגוד, וקבע, כי בשים לב למצבם הכספי של הבנק ושל אגוד, לא קיים, לדעתו, חשש סביר שעקב המיזוג לא יהיה ביכולתו של הבנק לקיים את התחייבויותיו לנושיו, ועל בסיס נימוקים נוספים שפורטו בדיווח הבנק אודות המיזוג מיום 29 בנובמבר 2020.

ביום 31 בדצמבר 2020 הודיע הבנק כי הוחלט על מיזוג של אגוד הנפקות בע"מ לתוך מזרחי טפחות הנפקות בע"מ, בכפוף להתמלאות התנאים המתלים שנקבעו בהסכם המיזוג בין החברות כאמור, ועל כן אין וודאות כי הוא יושלם. בנוסף, ביום 8 בנובמבר 2020 הודיעה מזרחי טפחות חברה לנאמנות בע"מ כי התקשרה בהסכם מיזוג עם החברה לנאמנות של בנק אגוד בע"מ, וביום 2 במאי 2021 הושלם המיזוג.

בבסיס מיזוג הבנק השישי בגודלו בישראל עם ולתוך הבנק, הצטרפותו של בנק אגוד מאפשרת לקבוצת הבנק לבצע קפיצת מדרגה בנתחי השוק במגוון תחומי הפעילות, תוך שיפור בתמהיל המקורות והשימושים, והגברת כושר התחרות. פעילות האשראי של בנק אגוד באפיקים השונים מגוונת את תמהיל האשראי של מזרחי-טפחות, בהלימה ליעדים האסטרטגיים של הבנק ובפרט בתחום האשראי לעסקים. עסקת הרכישה תאפשר את ניצול היתרונות לגודל של הבנק הממוזג, ותוביל לחיסכון בהוצאות התפעוליות.

פרויקט המיזוג הינו פרויקט מהותי בהיקף נרחב ובעל מורכבות רבה, ונושא בחובו מגוון רחב של סיכונים. הפרויקט החל ברבעון הרביעי של שנת 2020, ומבוצע באמצעות מספר צוותי עבודה נרחבים משותפים לבנק מזרחי טפחות ולבנק אגוד ובניהול מקיף של ועדת היגוי בראשות המנהל הכללי של הבנק, מנהלות לביצוע תוכנית המיזוג, ועדה דירקטוריונית מיוחדת שהוקמה אד הוק על מנת ללוות את הפרויקט.

במסגרת תוכנית המיזוג, בד בבד עם הסבת הלקוחות והפעילות העסקית, מתוכננת סגירת רוב סניפי בנק אגוד. בסניפי אגוד שלא ייסגרו, אלא יהפכו בסוף התהליך לסניפי מזרחי-טפחות, נפתחו בחודש מאי 2021 נציגויות משכנתא של מזרחי-טפחות.

הבנק מנהל את פרויקט המיזוג באופן מופרד מעסקי השוטפים ובצורה מדורגת, במטרה לאפשר עמידה ביעדי תוכנית העבודה במקביל לתהליך המיזוג. לפרטים בדבר תוכנית פרישה לעובדי בנק אגוד, ראה להלן בפרק התפתחויות משמעותיות בתחום המשאב האנושי והמינהל.

מידע זה הינו מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, המידע מתבסס על הנחות, עובדות ונתונים (להלן ביחד: "הנחות") שהובאו בפני דירקטוריון הבנק. ההנחות עלולות שלא להתממש בשל גורמים שאינם בשליטת הבנק בלבד.

לפרטים בדבר אישור רשות המיסים שהתקבל ביום 10 במאי 2021, למיזוג בנק אגוד עם ולתוך הבנק החל מיום 31 בדצמבר 2020, ראה ביאור 16 לדוחות הכספיים.

לפרטים נוספים בדבר רכישת בנק אגוד ראה ביאור 35 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2020.

הסכם למכירת הבנק בשוויץ

ביום 11 בינואר 2021 התקשרה United Mizrahi Overseas Holding Co. B.V. (Netherlands) (להלן: "מזרחי החזקות בינלאומיות"), חברה בת בבעלות מלאה של הבנק, בהסכם עם Hyposwiss Private Bank Genève SA (להלן: "הקונה"), למכירה של מלוא הון המניות של United Mizrahi Bank (Switzerland) Ltd. (להלן: "הבנק בשוויץ"), אשר בבעלות מזרחי החזקות בינלאומיות. מזרחי החזקות בינלאומיות נטלה אחריות למשך תקופה של 18 חודשים ממועד הסגירה של ההסכם, לעניין אופן ניהול עסקיו הנוכחי של הבנק בשוויץ במשך ארבע (4) השנים האחרונות, למעט לגבי מצגים מסוימים, אשר בעניינם מזרחי החזקות בינלאומיות תהיה אחראית למשך תקופה של חמש (5) שנים ממועד הסגירה, ובכל מקרה האחריות תחול רק בהתקיימם של תנאים כמותיים מצטברים מסוימים הקבועים בהסכם. כמו כן, בקשר עם עניינים אחדים מהעבר (ביניהם חקירת משרד המשפטים בארצות הברית), מזרחי החזקות בינלאומיות תהיה אחראית לשיפוי ללא הגבלת סכום של הקונה, וזאת בגין כל תביעה בודדת שסכומה עולה על 100 אלפי פרנק שוויצרי. הסכם המכירה מותנה, בין היתר, באישורי הרשות הרגולטורית בשוויץ.

במסגרת הסכם המכירה, הבנק יפעל כדי שמזרחי החזקות בינלאומיות תוכל למלא את התחייבויותיה לפי ההסכם. בהתאם להסכם המכירה, התמורה הצפויה בגין העסקה הינה בסך של כ-44 מיליוני פרנקים שוויצריים (תמורה אשר תלויה בהיקף נכסי הלקוחות שהיו בפועל במועד התחשיב הרלוונטי).

ההכנסה בגין מכירה זו תירשם בדוח רווח והפסד לאחר אישור העסקה על ידי הרשויות הרגולטוריות.

התפתחויות משמעותיות בתחום המשאב האנושי והמינהל

התפתחויות ביחסי עבודה

הסכם קיבוצי מיוחד בבנק אגוד

ביום 3 באוגוסט 2017 מסרה הסתדרות העובדים הכללית החדשה לבנק אגוד הודעה על הכרזת סכסוך עבודה ביחס לסקטור הפקידים בבנק אגוד וביחס לסקטור המנהלים ומורשי החתימה בבנק אגוד והודעה על הכרזת שביתה בהתאם לחוק יישום סכסוכי עבודה, התש"ז-1957, שמועדה הנקוב בהודעה הינו 20 באוגוסט 2017 ואילך. נכון לחודש פברואר 2021 ההודעות נוגעות לכ-705 פקידים וכ-225 מנהלים ומורשי חתימה בבנק אגוד המועסקים בהסכם קיבוצי מיוחד. בהמשך להודעה זו, מסרה הסתדרות העובדים הכללית החדשה ביום 12 בנובמבר 2017 הודעה על הכרזת סכסוך עבודה ושביתה בחברת אגוד מערכות בע"מ (להלן: "אגוד מערכות"). אגוד מערכות הינה חברת בת בשליטה מלאה של בנק אגוד העוסקת במתן שירות מחשוב לבנק אגוד ולחברות הבת שלו ומונה 55 עובדים שהסכסוך נוגע להם, נכון לחודש פברואר 2021.

ביום 25 במרץ 2021 נחתם הסכם קיבוצי מיוחד בין בנק אגוד ושתי חברות בנות שלו, לבין הסתדרות העובדים הכללית החדשה/הסתדרות המעו"ף/חטיבת עובדי הבנקים וחברות האשראי, וכן ועד עובדי אגוד וארגון המנהלים ומורשי החתימה באגוד (בפיסקה זו, "ההסכם"). ההסכם מסדיר את תנאי הפרישה של עובדים קבועים בבנק אגוד, עובדים מסוימים בניסיון העומדים בתנאי ההסכם ועובדים מסוימים נוספים של החברות הבנות ("העובדים הפורשים"), בעקבות מיזוג בנק אגוד עם ולתוך הבנק ("תוכנית הפרישה"). בהתאם להסכם, הציע בנק אגוד לעובדים הרלוונטיים שיסיימו עבודתם עקב המיזוג, תוכנית פרישה שתנאיה הם על פי המפורט בהסכם (להלן: "תוכנית הפרישה"). תוכנית הפרישה נועדה להסדיר פרישתם של 340 מקרב העובדים הרלוונטיים כהגדרתם לעיל. בהתאם לתוכנית הפרישה, יתאפשר לעובדים הפורשים לפרוש מבנק אגוד במסגרת זמן קצובה. ההטבות שהוצעו, כוללות בגיל ובוותק של העובדים, כוללת פנסיות גישור או פיצויים מוגדלים, מענקי פרישה והטבות נוספות הרלוונטיים לקבוצות עובדים מסוימות. פרישת העובדים על פי התוכנית תהא מדורגת ותשתרע על פני התקופה שעד סוף 2022, לפי הכללים, התקופות והמועדים שנקבעו בהסכם. במועד ההסכם, העריך בנק אגוד את עלות תוכנית הפרישה מעבר להפרשות האקטואריות לפרישה בתנאי הטבה, בסכום של כ-400 מיליון שקלים חדשים (במונחי רווח נקי, כ-263 מיליון שקלים חדשים). ככל שתגדל כמות הפורשים בהסכמת הבנק, תגדל עלות הפרישה בהתאמה. יצוין כי אומדן עלות הפרישה נכלל בחישוב יחס הלימות ההון של הבנק ליום 30 בספטמבר 2020, ובהתאם לאישור המפקח על הבנקים מיוחסת ישירות ליתרת הזכות הנדחית שרשם הבנק בעקבות רכישת בנק אגוד, ולא נרשמת כהוצאה.

התפתחויות בפריסה הגיאוגרפית הבינלאומית

כחלק ממהלך כולל לארגון מחדש של הפריסה הבינלאומית של הבנק, נחתם ביום 11 בינואר 2021 הסכם מכירה של חברת הבת יוניטד מזרחי בנק (שוויץ) לימיטד לבנק Hyposwiss Private Bank Geneve SA משוויץ. הסכם המכירה מותנה, בין היתר, באישורי הרשות הרגולטורית בשוויץ. לפרטים נוספים ראה פרק התפתחויות משמעותיות בניהול הפעילות העסקית לעיל.

נושאים נוספים

היתר להחזקת אמצעי שליטה למר שלמה אליהו ולגברת חיה אליהו

לפרטים בדבר היתר להחזקת אמצעי שליטה בבנק שניתן למר שלמה אליהו ולגברת חיה אליהו ראה דיווח מידי מיום 13 באפריל 2021 (מספר אסמכתא: 01-063606-2021). ביום 2 במאי 2021 דיווח הבנק כי שלמה אליהו אחזקות בע"מ, אליהו 1959 בע"מ ומגדל אחזקות ביטוח ופיננסים בע"מ חדלו מלהיות בעלי עניין בבנק (לפרטים נוספים ראו דיווחים מיום 2 במאי 2021, מספרי אסמכתאות: 01-075348-2021, 01-075405-2021, ו-01-075426).

הליכים משפטיים

לשינויים מהותיים בהליכים משפטיים שהבנק צד להם ראה ביאור 10 ב(4-2) לדוחות הכספיים.

הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי

פרק זה כולל תיאור של מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים הנוגעים לתוצאות ולמצב העסקי, לרבות ניתוח ההתפתחות בהכנסות, בהוצאות וברווחים. כמו כן, מתוארות תוצאות מגזרי הפעילות הפיקוחיים של הבנק, ותוצאות הפעילות בהחזקה בחברות עיקריות.

מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים

אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק

השלמת רכישת בנק אגוד

לפרטים בדבר התקשרות בהסכם מיזוג עם בנק אגוד, התקשרות מזרחי טפחות חברה להנפקות בע"מ בהסכם מיזוג עם אגוד הנפקות בע"מ, ומיזוג החברה לנאמנות של בנק אגוד בע"מ עם ולתוך מזרחי טפחות חברה לנאמנות בע"מ ראה התפתחויות משמעותיות בניהול הפעילות העסקית, לעיל.

השפעות התפשטות נגיף הקורונה

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2021 המשיך הבנק לפעול במסגרת שגרת הקורונה, בין היתר: שמירה על הנחיות עבודה ושמירה על היגיינה וריחוק חברתי, עבודה במתכונת של קפסולות, המשך עבודה מרחוק באמצעות תהליך סדור ומהיר ועוד. במקביל המשיך הבנק לקיים מעקב אחר מקרי תחלואה או הדבקה בסניפים וביחידות המטה ומועד החזרה לעבודה גם ברמה קבוצתית.

היחידות העסקיות ממשיכות להימצא בקשר הדוק ושוטף עם הלקוחות, במטרה לסייע למגזר העסקי בהתמודדות עם הקשיים והאתגרים הנובעים מהמשבר.

במהלך שנת 2020 נקט הבנק בצעדים על מנת לתת מענה לצרכי הלקוחות כתוצאה מהמצב. בין יתר הפעולות שביצע הבנק, אושרו דחיות בתשלומים השוטפים ללקוחות משכנתא שנזקקו לכך, עקב קושי זמני בגין המשבר, והוענקו הלוואות בערבות מדינה במסגרת קרנות בערבות המדינה, כחלק מהתוכנית הכלכלית לסיוע למשק שפרסמה המדינה.

מתוך סך ההלוואות לדיור שהיו בדחייה, נכון ליום 31 במרץ 2021, כ-44.1 מיליארדי שקלים חדשים חזרו לשלם (מהם כ-7.4 מיליארד שקלים חדשים בחרו במסלול של החזרים חלקיים על פי מתווה בנק ישראל). כ-1.7 מיליארדי שקלים חדשים נמצאים עדיין בדחייה מלאה שתסתיים עד חודש יוני 2021. מתוך ההלוואות שחזרו לשלם במהלך הרבעון הראשון של שנת 2021, סך של כ-0.6 מיליארדי שקלים חדשים בלבד נכנסו לפיגור.

מתוך יתר ההלוואות (שאינן לדיור) שהיו בדחייה, נכון ליום 31 מרץ 2021, כ-4.6 מיליארדי שקלים חדשים חזרו לשלם, וכ-1 מיליארדי שקלים חדשים נמצאים עדיין בדחייה, שמרביתה צפויה להסתיים במהלך שנת 2021. מתוך סך ההלוואות שחזרו לשלם עד סוף הרבעון הראשון של שנת 2021, כ-0.1 מיליארד שקלים חדשים בלבד נכנסו לפיגור.

נכון ליום 31 במרץ 2021 העמיד הבנק אשראי בסך של כ-5.3 מיליארדי שקלים חדשים במסגרת הקרנות בערבות המדינה. כנגד האשראי שניתן, בהתאם למתווה של בנק ישראל, השתתף הבנק וקיבל הלוואה מוניטרית ייעודית מבנק ישראל ל-3 שנים בריבית קבועה בשיעור של 0.1%, שיתרתה ליום 31 במרץ 2021 הגיעה לסך כ-2.2 מיליארדי שקלים חדשים.

לפרטים בדבר הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי שנערכה, בין היתר בהתחשב בסיכונים שזוהו בענפים מסוימים והלוואות שקיבלו דחיית תשלומים בגין משבר הקורונה, בהתאם למאפייני הסיכון, ראה להלן.

לפירוט נוסף של ההלוואות הנמצאות בדחיית תשלומים, ושל האשראי שהועמד במסגרת קרנות המדינה, ראה להלן בפרק סקירת הסיכונים – סיכון אשראי. לפרטים נוספים בדבר פעילות הבנק לסיוע ללקוחות על רקע משבר הקורונה ראה פרק סיכון אשראי להלן.

סיום APS וביטול כתב אישום נדחה בארה"ב

ביום 22 במרץ 2021 ניתן על ידי בית המשפט בארצות הברית (לוס אנג'לס) צו המורה על ביטול כתב האישום הנדחה, אשר הוגש נגד חברות קבוצת הבנק, בהתאם להסכם (APS) שנחתם ביום 12 במרץ 2019 בין הבנק ובין משרד המשפטים בארצות הברית (DOJ), לסיום חקירת ה-DOJ בעניין עסקי קבוצת הבנק עם לקוחותיה האמריקאים. הצו האמור ניתן לבקשת ה-DOJ, אשר ציין, בין היתר, במסגרת בקשה שהגיש לבית המשפט הנכבד עם תום תקופת ההסכם (שנתיים) אשר נקבעה במסגרת ה-APS, כי חברות קבוצת הבנק קיימו את התחייבויותיהן על פי ההסכם האמור. לפרטים נוספים ראה ביאור 10 לדוחות הכספיים.

הסביבה הכללית והשפעת גורמים חיצוניים על קבוצת הבנק

התפתחויות עיקריות בענף הבנקאות בארץ ובעולם

למידע נרחב בדבר מגמות של השנים האחרונות בענף הבנקאות בארץ ובעולם ראה פרק הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי בדוח הדירקטוריון והנהלה לשנת 2020.

התפתחויות במשק בישראל ובכלכלה העולמית ברבעון הראשון של שנת 2021

המשק בישראל

התפתחויות ריאליות

התפשטות מגפת הקורונה בעולם מתחילת שנת 2020 הובילה ממשלות ברחבי העולם ובישראל לנקוט בצעדי סגר וריחוק חברתי במאמץ לבלום את התפשטות הנגיף. כתוצאה מכך, נוצר משבר כלכלי גלובלי שבא לידי ביטוי בשיתוק של מגזרים נרחבים בכלכלה העולמית והישראלית, תוך גידול חד של מספר העובדים שפוטרו או הוצאו לחופשה ללא תשלום.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2021

המשבר פגע בעיקר בצד הביקוש בעקבות הטלת מגבלות על הפעילות העסקית. בניסיון לשכך את עוצמת המשבר ממשלות ברחבי העולם נקטו בצעדים פיסקליים, תוך התמקדות בפיצוי עסקים ועובדים שנפגעו מהמשבר והעמדת אשראי למגזר העסקי. מרבית הבנקים המרכזיים הפחיתו את הריביות המוניטריות ונקטו בצעדי הרחבה מוניטריים ואספקת נזילות לשווקים.

בישראל, התוצר התכווץ בשנת 2020 בשיעור של 2.6%, לאחר צמיחה בשיעור של 3.4% בשנת 2019, ושל 3.5% בשנת 2018. התכווצות התוצר הושפעה בעיקר מירידה בצריכה הפרטית (בעיקר צריכת שירותים), מירידה בהשקעה בנכסים קבועים, ומירידה ביצוא השירותים, בעיקר בשל התכווצות ביצוא שירותי תיירות וביצוא שירותי חברות הזנק. ביצוא הסחורות נרשמה צמיחה, בעיקר בשל התרחבות ביצוא מוצרי תעשייה.

בחודש דצמבר 2020 החל מבצע חיסון האוכלוסייה בישראל נגד נגיף הקורונה, כאשר נכון לסוף חודש אפריל 2021 חוסנו כ-60% מאוכלוסיית ישראל. לאור ההתקדמות המהירה של מבצע החיסונים בישראל יורדת רמת התחלואה, החל בתחילת חודש פברואר 2021 תהליך הדרגתי של הסרת המגבלות על הפעילות הכלכלית במשק.

המדד המשולב למצב המשק של בנק ישראל עלה ברבעון הראשון של שנת 2021 בשיעור שנתי של 2.5%, לאחר ירידה של 0.1% בשנת 2020, ועלייה של 3.2% בשנת 2019. שיעור האבטלה הרחב - המורכב מהבלתי מועסקים, המועסקים שנעדרו מעבודתם בגלל התפשטות נגיף הקורונה ואילו שיצאו מכוח העבודה בשל פיטורים או סגירת מקום העבודה - עמד נכון למחצית השנייה של חודש מרץ 2021 על 11.6%, לעומת 12.9% בחודש דצמבר 2020. על פי תחזית חטיבת המחקר בבנק ישראל מחודש אפריל 2021, התוצר בישראל צפוי לצמוח בשנת 2021 בשיעור של 6.3%, ושיעור האבטלה הרחב צפוי לעמוד בסוף השנה על כ-7.5%.

אינפלציה ושערי חליפין

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2021 עלה מדד המחירים לצרכן בשיעור של 0.8%, לעומת ירידה בשיעור של 0.1% ברבעון המקביל אשתקד. עליית המדד הושפעה בעיקר מהסרת המגבלות על הפעילות והשתחררות ביקוש כבוש, ומהתייקרות מחירי הסחורות בעולם. מבחינת רכיבי המדד, המדד הושפע בעיקר מהתייקרות בסעיפי התחבורה והתקשורת, הדיור, החינוך, התרבות והבידור, והמזון אשר תרמו 0.9% למדד הכללי. מנגד, נרשמה הוזלה במחירי ההלבשה וההנעלה, שמיתנה את המדד הכללי ב-0.1%.

מאז תחילת משבר הקורונה נרשמה מגמה של ייסוף בשער החליפין של השקל מול הדולר, שהתעצמה לקראת סוף שנת 2020. בעקבות זאת, הכריז בנק ישראל בחודש ינואר 2021 על תוכנית לרכישת דולרים בסך של 30 מיליארדי דולר במהלך שנת 2021. מאז ההכרזה על התוכנית נבלמה מגמת התחזקות השקל.

להלן פרטים על שערי החליפין היציגים ושיעור השינוי בהם:

	31 במרץ 2021	31 בדצמבר 2020	שיעור השינוי (באחוזים)
שער החליפין של:			
דולר של ארצות הברית (בשקלים חדשים)	3.334	3.215	3.7
אירו (בשקלים חדשים)	3.913	3.944	(0.8)

ביום 11 במאי 2021 עמד שער החליפין של השקל מול הדולר על 3.284 - ייסוף של 1.5% מיום 31 במרץ 2021. שער החליפין של השקל מול האירו עמד באותו היום על 3.996 פחות של 2.1% מיום 31 במרץ 2021.

מדיניות מוניטרית

על מנת לתמוך בנזילות בשווקים ולהקל על תנאי האשראי במשק, הפחית בנק ישראל בחודש אפריל 2020 את הריביות המוניטריות מרמה של 0.25% לרמה של 0.1%. בנוסף, הפעיל בנק ישראל כלים מוניטריים רבים, ביניהם: תוכנית לרכישת איגרות חוב ממשלתיות, הזרמת נזילות לשוקי המטבע באמצעות מרכזי החלף שקל-דולר, ונקיטת צעדים להגדלת היצע האשראי, בין היתר, באמצעות הפחתה של דרישות ההון מהבנקים. בנוסף השיק בנק ישראל כלי מוניטרי למתן הלוואות לטווח ארוך למערכת הבנקאית בריבית שלילית, בתנאי שהלוואות אלו יתגלגלו לעסקים קטנים וזעירים, ותוכנית לרכישת איגרות חוב קונצרניות בשוק המשני. לפרטים בדבר השתתפות הבנק וקבלת הלוואה מוניטרית ייעודית ראה פרק האירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק לעיל.

מתחילת שנת 2021 לא חל שינוי בריבית בנק ישראל והיא נותרה ברמה של 0.10%. המדיניות המוניטארית מתחילת השנה הושפעה בעיקר מהצורך לתמוך בהתאוששות הכלכלית מהמשבר, בדגש על שרידות עסקים ועידוד התעסוקה.

מדיניות פיסקלית

ברבעון הראשון של שנת 2021 נרשם בתקציב הממשלה גירעון מצטבר בסך של 22.4 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת 13.3 בתקופה המקבילה אשתקד. שיעור הגירעון ביחס לתוצר המקומי הגולמי ב-12 החודשים שהסתיימו בחודש מרץ 2021 עמד על 12.1%, לעומת שיעור של 11.7% בשנת 2020 ושל 3.7% בשנת 2019. ברבעון הראשון של שנת 2021 נרשם גידול של 30.7% בהוצאות משרדי הממשלה לעומת התקופה המקבילה אשתקד, כאשר בנטרול הוצאות המיוחסות להתמודדות עם משבר הקורונה חל גידול של 4.4% בהוצאות הממשלה. גביית המסים גדלה בשיעור נומינאלי של 13.9% לעומת התקופה המקבילה אשתקד. עם פרוץ משבר הקורונה הכריז משרד האוצר על תוכנית כלכלית לתמיכה במשק שנועדה להבטיח מתן מענה בריאותי ואזרחי הולם, תמיכה בפיתוח המשק, שמירה על המשכיות עסקית ואספקת ביטחון סוציאלי למשקי הבית. מתוך סך התוכנית בגובה של כ-202 מיליארדי שקלים חדשים בוצעו כ-67%.

בנייה למגורים ושוק המשכנתאות

על פי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, הסתכמה הכמות המבוקשת לדירות חדשות (דירות שנמכרו ודירות שנבנו שלא למטרת מכירה, נתונים מנוכי עונתיות) במהלך החודשיים הראשונים של שנת 2021 בכ-9.3 אלף דירות, ירידה של 4.4% לעומת התקופה המקבילה אשתקד, ועלייה של 15.9% לעומת התקופה המקבילה בשנת 2019. במהלך הרבעון הראשון של שנת 2021 ניתנו לציבור הלוואות לדיור בסך של 22.5 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת 21.1 מיליארדי שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, ו-15.6 מיליארדי שקלים חדשים בתקופה המקבילה בשנת 2019, עלייה של 6% ו-44%, בהתאמה.

על פי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, מחירי הדיור בבעלות עלו, במהלך 12 החודשים שהסתיימו בחודש פברואר 2021 בשיעור של 4.0% בהמשך לעלייה בשיעור של 4.0% בשנת 2020 כולה ושל 3.4% בשנת 2019.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2021

שוק ההון

המסחר בשווקי המניות בעולם, ברבעון הראשון של שנת 2021, התנהל במגמה חיובית מאוד בהובלת הבורסות בארצות הברית ובשוק המניות בארץ במדדים המרכזיים.

להלן השינויים במדדי המניות העיקריים בישראל (באחוזים):

	2020				2021	
	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	מדד
תל-אביב 35	(21.0)	1.0	(2.6)	14.6	7.0	
תל-אביב 125	(21.0)	3.8	1.5	16.6	6.1	
תל-אביב 90	(21.6)	8.6	11.8	24.1	6.1	

מחזור המסחר היומי הממוצע במניות ובניירות ערך המירים הסתכם ברבעון הראשון של השנה בכ-1.9 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת מחזור ממוצע של 2.2 מיליארדי שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד ומחזור ממוצע של 1.9 מיליארדי שקלים חדשים בשנת 2020.

להלן השינויים במדדי איגרות החוב העיקריים בישראל (באחוזים):

	2020				2021	
	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	מדד
אג"ח כללי	(4.5)	2.9	1.1	1.4	0.3	
אג"ח ממשלתי צמוד מדד	(3.0)	4.0	(1.4)	1.7	0.4	
אג"ח ממשלתי לא צמודות	(1.1)	3.0	(0.4)	(0.2)	(1.5)	
תל בונד 20	(7.1)	0.5	3.0	3.7	1.8	
תל בונד 40	(6.5)	2.3	2.0	2.6	1.7	

כלכלה עולמית

לכלכלת ארצות הברית צמחה ברבעון הראשון של שנת 2021 בשיעור שנתי של 6.4%, בהמשך לצמיחה בשיעור של 4.3% ברבעון הקודם, ולעומת התכווצות בשיעור של 3.5% בשנת 2020 כולה. זאת, בעקבות התקדמות חיסון האוכלוסייה נגד נגיף הקורונה והסרה הדרגתית של המגבלות על הפעילות העסקית. בעוד שמדד מנהלי הרכש בענפי התעשייה מצוי ברמה גבוהה היסטורית, מדד הייצור התעשייתי טרם חזר לרמתו ערב המשבר. מדד המסחר הקמעונאי התאושש במהירות, והאיץ בחודש מרץ 2021 בחדות על רקע הקלה במגבלות על הפעילות. שיעור האבטלה בחודש מרץ 2021 עמד על 6.0%, לעומת 6.7% בחודש דצמבר 2020. ביום 20 בינואר 2021 הושבע ג'ו ביידן לתפקיד הנשיאות. מאז כניסתו של ביידן לתפקיד אושרה תוכנית סיוע פיסקאלית נוספת, בהיקף של כ-1.9 טריליון דולר, והוכרזה תוכנית רב שנתית להשקעה בתשתיות, תחבורה, אנרגיה ירוקה ומחקר ופיתוח בסך של 2.3 טריליון דולר. בנוסף, הנשיא ביידן הצהיר על כוונתו להעלות את מס החברות ואת מס רווחי הון.

התוצר בגוש האירו התכווץ ברבעון הראשון של שנת 2021 בשיעור שנתי של 2.5%, בהמשך להתכווצות של 2.7% ברבעון הקודם, ולאחר התכווצות של 6.6% בשנת 2020 כולה. מדד הייצור התעשייתי ומדד המסחר הקמעונאי ירדו בחודשיים הראשונים של שנת 2021 בשל הטלת מגבלות על הפעילות הכלכלית נוכח עלייה בתחלואה והתקדמות איטית של מצב החיסונים במדינות האיחוד האירופי. מדד מנהלי הרכש בענפי התעשייה עלה בארבעת החודשים הראשונים של השנה ומצביע על התרחבות בקצב גבוה. מנגד, המדד בענפי השירותים עדיין מצוי ברמה נמוכה, ומצביע על קיפאון בפעילות. הכלכלה הסינית צמחה ברבעון הראשון של שנת 2021 בשיעור רבעוני של 0.6%, בהמשך לצמיחה של 2.6% ברבעון הקודם, ושל 2.3% בשנת 2020 כולה. מדד הייצור התעשייתי ומדד המסחר הקמעונאי המשיכו לצמוח ברבעון הראשון של שנת 2021. מדדי מנהלי הרכש המשיכו במהלך הרבעון להצביע על התרחבות בפעילות, אם כי נרשמה חולשה בביקושים לייצוא.

להלן השינויים במדדי המניות העיקריים בעולם (באחוזים):

	2020				2021	
	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	מדד
דאו ג'ונס	(23.2)	23.3	7.6	10.2	7.8	
S&P 500	(20.0)	25.5	8.5	11.7	5.8	
נאסד"ק 100	(10.5)	35.7	12.4	12.9	1.6	
DAX	(25.0)	29.0	3.7	7.5	9.4	
FTSE 100	(24.8)	13.9	(4.9)	10.1	3.9	
CAC	(26.5)	17.3	(2.7)	15.6	9.3	
Nikkei	(20.0)	22.8	4.0	4.0	6.3	

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2021

סיכונים מובילים ומתפתחים

במסגרת פעילותו נחשף הבנק לשורה של סיכונים המהווים פוטנציאל לפגיעה בתוצאות הפיננסיות שלו ובתדמיתו. במסגרת תהליך למיפוי וזיהוי הסיכונים, בוחן הבנק את הסיכונים המובילים, סיכונים קיימים (או חדשים) העשויים להתמש בשנה הקרובה והינם בעלי פוטנציאל להשפעה מהותית על תוצאותיו הפיננסיות ויציבותו של הבנק, סיכונים כגון: סיכוני אשראי, ריבית ונזילות. כמו כן, מזוהים הסיכונים המתעוררים, סיכונים העשויים להתמש בטווח הארוך יותר וקיימת אי וודאות באשר לאופיים והיקף השפעתם על הבנק. מבין סיכונים אלה ניתן לאפיין סיכונים סביבתיים וסיכוני אקלים, סיכוני אבטחת מידע וסייבר, טכנולוגית המידע ומוניטין. כאמור, מיפוי הסיכונים נבחן באופן שוטף כדי לוודא שהוא מקיף את כלל פעילותו העסקית של הבנק, תנאי השוק ודרישות הרגולציה. לפרטים נוספים הכוללים את ניתוח הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם וסקירה של אופן ניהולם והתפתחותם בתקופה המדווחת לרבות השפעת משבר הקורונה, ראה פרק סקירת הסיכונים להלן, וכן דוח הסיכונים לרבעון הראשון של שנת 2021 ולשנת 2020 באתר האינטרנט של הבנק: www.mizrachi-tefahot.co.il < אודות בנק > קשרי משקיעים < מידע כספי.

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים

רואי החשבון המבקר הפנה את תשומת הלב בדוח הסקירה לאמור בביאור 3.3.10. ביחס לתביעות שהוגשו כנגד הבנק וחברה מאוחדת שלו, לרבות בקשות להכיר בהן כתובעות ייצוגיות.

אירועים לאחר תאריך המאזן

לפרטים בדבר הנפקה פרטית בינלאומית של כתבי התחייבות נדחים הכוללים מנגנון חוזי לספיגת הפסדים, לאחר תאריך המאזן, ראה פרק התפתחויות במקורות המימון לעיל.

שינויים במדיניות חשבונאית קריטית ובאומדנים חשבונאיים קריטיים

כמפורט בביאור 1 ב. לדוחות כספיים אלה, ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי מתבססת, בין היתר, על שיעורי הפסד היסטוריים בענפי המשק השונים, ובחלוקה לאשראי בעייתי ולא בעייתי, בטווח של 11 שנים שהסתיימו במועד הדיווח, ומביאה בחשבון את השפעת ההרעה בתנאים המקרו-כלכליים והפעילות במשק עקב משבר הקורונה, על הלווים בבנק. לפרטים, ראה פרק אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק לעיל.

התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח הכולל האחר

הרווח הנקי של הקבוצה הסתכם ברבעון הראשון של שנת 2021 ב-676 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 357 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול בשיעור של 89.4%. רווח זה מבטא תשואה על ההון, במונחים שנתיים בשיעור של 14.9%, לעומת תשואה על ההון של 9.1% ברבעון המקביל אשתקד ו-9.5% בשנת 2020 כולה.

ניתוח ההתפתחות בהכנסות, בהוצאות וברווח הכולל האחר

הכנסות הריבית, נטו והכנסות המימון שאינן מריבית⁽¹⁾ ברבעון הראשון של שנת 2021, כפי שמוצגות בדוחות כספיים אלה, הסתכמו ב-1,880 מיליוני שקלים חדשים. הכנסות הריבית נטו והכנסות המימון שאינן מריבית ללא בנק אגוד, הסתכמו ב-1,618 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 1,411 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול של 14.7%.

הכנסות הריבית, נטו והכנסות המימון שאינן מריבית⁽¹⁾ מפעילות שוטפת ברבעון הראשון של שנת 2021, ללא השפעת בנק אגוד, כפי שמפורט להלן הסתכמו ב-1,440 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 1,416 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד של שנת 2020, גידול של 1.7% המושג על רקע ההשפעה השלילית של ירידת ריבית ה-FED וריבית בנק ישראל.

שיעור הגידול בהכנסות המימון מפעילות שוטפת ללא בנק אגוד, בהשוואה לרבעון הרביעי של שנת 2020, במונחים שנתיים, מגיע ל-8.2%, ונובע בעיקר מעלייה בהיקפי הפעילות באשראי ובפיקדונות.

להלן ניתוח התפתחות הכנסות המימון מפעילות שוטפת (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי ב-%	2020		2021		
	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	
	1,347	1,323	1,464	1,686	1,691
	64	76	54	27	189
	1,411	1,399	1,518	1,713	1,880
	-	-	-	235	262
	14.7	1,411	1,399	1,518	1,478
	(83)	(40)	18	-	16
	7	9	11	12	10
	28	54	14	1	12
	43	8	100	53	140
	(5)	31	143	66	178
	1.7	1,416	1,368	1,412	1,440

(1) הכנסות מימון שאינן מריבית כוללות השפעת שווי הווגן ואחרות, וכן הכנסה בגין הפרשי הצמדה על נגזרי מדד שההכנסה המקבילה להן נרשמת על פי הכללים החשבונאיים כהכנסת ריבית.

(2) השפעת הרישום החשבונאי של נגזרים לפי שווי הווגן נובעת מההבדל בין הטיפול החשבונאי במכשירים מאזניים הנרשמים בדוח רווח והפסד על בסיס צבירה (ריבית, עמלות פירעון מוקדם, הפרשי הצמדה, והפרשי שער בלבד), לבין נגזרים הנמדדים לפי שווי הווגן. השפעות אחרות כוללות גם את השפעת החיסוי שמבצע הבנק כנגד חשיפת המס בגין ההשקעות בחוץ לארץ באמצעות העמדת מקורות מימון עודפים כנגד השקעות אלו.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2021

להלן פירוט סך הכנסות המימון לפי מגזרי פעילות פיקוחיים (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים)	רבעון ראשון		מגזר פעילות
	2020	2021	
			אנשים פרטיים:
16.6	76	459	משקי בית- הלוואות לדיור
7.1	24	337	משקי בית- אחר
4.5	1	22	בנקאות פרטית
12.3	101	818	סך הכל אנשים פרטיים
			פעילות עסקית:
16.1	48	298	עסקים קטנים וזעירים
11.8	9	76	עסקים בינוניים
6.0	8	134	עסקים גדולים
(10.3)	(3)	29	גופים מוסדיים
11.5	62	537	סך הכל פעילות עסקית
-	302	11	ניהול פיננסי
34.0	465	1,366	סך הכל פעילות בישראל
8.9	4	45	פעילות חוץ לארץ
33.2	469	1,411	סך הכל

להגדרת מגזרי הפעילות הפיקוחיים ולהבדלים בין מגזרי פעילות הפיקוחיים למגזרי הפעילות בהתאם לגישה ההנהלה, ראה פרק מגזרי פעילות פיקוחיים להלן.

להלן היתרות הממוצעות של הנכסים המאזניים נושאי הריבית המיוחסים לפעילות בישראל, במגזרי ההצמדה השונים (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים)	רבעון ראשון		מגזר הצמדה
	2020	2021	
37.2	182,727	250,774	מטבע ישראלי לא צמוד
14.1	59,426	67,784	מטבע ישראלי צמוד למדד
19.5	11,670	13,949	מטבע חוץ (כולל מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)
31.0	253,823	332,507	סך הכל

השינויים ביתרות הממוצעות של הנכסים נושאי הריבית במגזר השקלי נובעים מצמיחת האשראי לציבור, אשר צמח גם בגין איחוד הדוחות הכספיים עם בנק אגוד.

להלן פערי הריבית (ההפרש בין שיעור הכנסות הריבית על הנכסים ובין שיעור הוצאות הריבית על ההתחייבויות)⁽¹⁾ על בסיס יתרות ממוצעות⁽²⁾, המיוחסים לפעילות בישראל, במגזרי ההצמדה השונים (באחוזים):

מגזרי הצמדה	רבעון ראשון	
	2020	2021
מטבע ישראלי לא צמוד	2.20	1.80
מטבע ישראלי צמוד למדד	1.51	1.52
מטבע חוץ	0.96	1.47
סך הכל	1.86	1.70

(1) שיעורי ההכנסה וההוצאה חושבו ביחס לנכסים ולהתחייבויות הנושאים ריבית.

(2) יתרות ממוצעות לפני ניכוי הפרשה בגין הפסדי אשראי.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2021

שינויים בפערי הריבית:

במגזר השקלי הלא צמוד הושפע פער הריבית המוצג מכך שהוא אינו כולל את השפעת הנגזרים, וכן מירידת ריבית בנק ישראל, אשר השפיעה בעיקר על צד הנכסים, בעוד שהיכולת לגלם את ירידת הריבית במרווחי הפיקדונות מוגבלת.

במגזר השקלי הצמוד למדד חלה עלייה במרווחי המימון בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד.

במגזר מטבע חוץ, הושפע פער הריבית מהירידה בריבית ה-FED ובריבית הליבור אשר השפיעה בעיקר על עלות המקורות, בעוד שההוצאות מהפעילות בנגזרים שכנגד, לא נכללות במסגרת פערי הריבית המוצגים לעיל. בתוספת השפעת הנגזרים אין שינוי מהותי בפער הריבית במטבע חוץ לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

פילוח פערי הריבית בחתכים שונים (סוג פעילות, מגזרי הצמדה וניתוח כמות ומחיר), מידע נוסף על נכסים והתחייבויות שאינם נושאים ריבית ומידע על פעילות מחוץ לישראל נכללים במסגרת נספחים לדוחות הרבעוניים - "שיעורי הכנסות והוצאות ריבית".

ההוצאות בגין הפסדי האשראי בקבוצה הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2021 ב-13 מיליוני שקלים חדשים, שיעור של 0.02% (על בסיס שנתי), מסך האשראי לציבור, נטו, לעומת 345 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, שיעור של 0.66% (על בסיס שנתי), מסך האשראי לציבור, נטו. ברבעון הראשון של שנת 2020 הפרשות להפסדי אשראי כוללות הפרשות להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי על רקע התפשטות נגיף הקורונה. לפרטים נוספים בדבר ההפרשה להפסדי אשראי שנכללה בדוחות כספיים אלה, ראה ביאורים 6 ו-13 לדוחות הכספיים.

להלן פירוט התפתחות ההוצאות בגין הפסדי אשראי (מיליוני שקלים חדשים):

רבעון ראשון	
2021	2020
114	143
(66)	(38)
48	105
הפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני (לרבות מחיקות חשבונאיות):	
הגדלת הוצאות	114
הקטנת הוצאות	(66)
סך הכל הפרשה פרטנית	48
הפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי:	
לפי עומק הפיגור	3
אחרת	(38)
סך הכל הוצאות בגין הפסדי אשראי	13
שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מסך האשראי לציבור, נטו (במונחים שנתיים):	0.02%
מזה: בגין הלוואות מסחריות שאינן הלוואות לדיור	0.16%
מזה: בגין הלוואות לדיור	(0.06%)
שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מסך האשראי לציבור, נטו (במונחים שנתיים):	0.66%
מזה: בגין הלוואות מסחריות שאינן הלוואות לדיור	1.55%
מזה: בגין הלוואות לדיור	0.19%

להלן פירוט ההוצאות בגין הפסדי אשראי לפי מגזרי פעילות פיקוחיים בקבוצה (במיליוני שקלים חדשים):

רבעון ראשון			
שיעור ההוצאות להפסדי אשראי ⁽¹⁾		הוצאות הפסדי אשראי	
2021	2020	2021	2020
מגזר פעילות			
אנשים פרטיים:			
משקי בית- הלוואות לדיור			
(0.06)	0.19	65	(23)
משקי בית- אחר			
(0.11)	0.75	40	(7)
בנקאות פרטית			
-	-	(1)	(3)
0.26	(0.07)	104	(33)
פעילות עסקית:			
עסקים קטנים וזעירים			
0.22	1.37	72	16
עסקים בינוניים			
0.66	4.05	72	16
עסקים גדולים			
0.68	2.01	87	35
גופים מוסדיים			
-	0.45	2	(19)
0.31	1.97	233	48
סך הכל פעילות עסקית			
ניהול פיננסי			
-	-	2	-
0.66	0.02	339	15
סך הכל פעילות בישראל			
פעילות חוץ לארץ			
(0.21)	0.65	6	(2)
0.02	0.66	345	13
סך הכל			

(1) שיעור ההוצאות בין הפסדי אשראי מסך האשראי לציבור, נטו (במונחים שנתיים).

להגדרת מגזרי הפעילות הפיקוחיים ולהבדלים בין מגזרי פעילות הפיקוחיים למגזרי הפעילות בהתאם לגישה ההנהלה, ראה פרק מגזרי פעילות פיקוחיים להלן.

לפרטים נוספים בדבר ניתוח התפתחות האשראי לציבור ראה פרק ניתוח המבנה של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון להלן.

לפרטים נוספים בדבר ניתוח סיכון האשראי ראה פרק סיכון אשראי להלן, וכן דוח הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2021

ההכנסות שאינן מריבית הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2021 ב-732 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 593 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול של 139 מיליוני שקלים חדשים. ראה הסבר להלן.

הכנסות מימון שאינן מריבית הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2021 ב-189 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 64 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד. הכנסות המימון שאינן מריבית כוללות, ברבעון הראשון של שנת 2021, הכנסות בסך 89 מיליוני שקלים חדשים כתוצאה מאיחוד הדוחות הכספיים עם בנק אגוד.

בסעיף זה נכללות, בין היתר, השפעות שווי הווגן, רווחים (הפסדים) מפעילות באיגרות חוב וניירות ערך, וכן הפרשי הצמדה על נגזרי מדד והשפעת צבירת הריבית (ערך הזמן) הגלומה בנכסים נגזרים, שההכנסה (הוצאה) המקבילה להן נרשמת על פי הכללים החשבונאיים בסעיף הכנסות מריבית. ראה ניתוח הכנסות המימון מפעילות שוטפת לעיל.

ההכנסות מעמלות הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2021 ב-477 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 424 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול בשיעור של 12.5%. ללא השפעת בנק אגוד הסתכמו ההכנסות מעמלות ברבעון הראשון של שנת 2021 ב-417 מיליוני שקלים חדשים. ברבעון המקביל אשתקד, נרשמו הכנסות בהיקף גבוה מעמלות ניירות ערך ומהמרות מטבע חוץ, כתוצאה מעלייה בתנודתיות בשווקים, בעיקר בחודש מרץ 2020, עם תחילת משבר הקורונה.

להלן פירוט העמלות לפי סוגי עמלות עיקריים (במיליוני שקלים חדשים):

	2021	2020	2020	2020	2020	2020
	רבעון ראשון	רבעון רביעי	רבעון שלישי	רבעון שני	רבעון ראשון	שנתי
ניהול חשבון	95	96	90	77	93	356
פעילות בניירות ערך	89	83	64	70	65	282
הפרשי המרה	75	69	58	53	75	255
עמלות מעסקי מימון	66	75	55	54	53	237
כרטיסי אשראי	54	52	46	42	50	190
טיפול באשראי ⁽¹⁾	31	33	32	25	27	117
עמלות אחרות	67	64	54	55	61	234
סך כל העמלות	477	472	399	376	424	1,671

(1) כולל עמלות: טיפול באשראי, סחר חוץ והכנסות נטו משירות תיקי אשראי.

ההכנסות האחרות הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2021 ב-66 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 105 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד. ההכנסות האחרות כוללות 51 מיליוני שקלים חדשים בגין יתרת זכות נדחית, נטו, שנרשמה בגין רכישת אגוד, המוכרת ברווח והפסד על פני 5 שנים החל מהרבעון הרביעי של שנת 2020.

ההכנסות האחרות, ברבעון הראשון של שנת 2020, כוללות הכנסות בסך 82 מיליוני שקלים חדשים בגין הסדר מוסכם עם המבטחים לסיום הליכים נגזרים ורווחי הון בסך 13 מיליוני שקלים חדשים, ממימוש נכסים במסגרת רה-ארגון בנכסים ושיפורים במערך הסינוף.

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2021 ב-1,341 מיליוני שקלים חדשים. ללא השפעת בנק אגוד הסתכמו ההוצאות התפעוליות והאחרות ברבעון הראשון של שנת 2021 ב-1,108 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 1,017 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד. ראה פירוט לפי רכיבי ההוצאות התפעוליות השונים להלן.

המשכורות וההוצאות הנלוות הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2021 ב-870 מיליוני שקלים חדשים. ללא השפעת בנק אגוד הסתכמו ההוצאות המשכורות וההוצאות הנלוות ברבעון הראשון של שנת 2021 ב-744 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 644 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד. הוצאות השכר ברבעון הראשון של שנת 2021, כוללות, בין היתר, התאמה של רכיבי תגמול משתנים בהתאם לתשואה ולרווח הבנק ברבעון זה.

הוצאות האחזקה ופחת בניינים וציוד הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2021 ב-240 מיליוני שקלים חדשים. ללא השפעת בנק אגוד הסתכמו הוצאות האחזקה ופחת בניינים וציוד ברבעון הראשון של שנת 2021 ב-212 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 205 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול שוטף בשיעור של 3.4%.

ההוצאות האחרות הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2021 ב-231 מיליוני שקלים חדשים. ללא השפעת בנק אגוד הסתכמו ההוצאות האחרות ברבעון הראשון של שנת 2021 ב-152 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 168 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, קיטון של 16 מיליוני שקלים חדשים, בעיקר כתוצאה מקיטון בהוצאות המשפטיות וברכיבים אקטואריים, הנזקפים בהתאם לכללים החשבונאיים לסעיף הוצאות אחרות, כתוצאה מהשינויים בעקומי הריבית.

להלן נתוני Cost-Income Ratio⁽⁴⁾ (באחוזים):

	2021	2020	2020
	רבעון ראשון	רבעון רביעי	רבעון שלישי
Cost Income Ratio	55.3	⁽³⁾ 58.8	50.8
			52.8
			⁽²⁾ 52.4
			53.9

(1) סך ההוצאות התפעוליות והאחרות לסך כלל ההכנסות התפעוליות והמימוניות לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי.

(2) יחס היעילות בנטרול הכנסות מהסדר מוסכם עם המבטחים - 54.7%.

(3) ההוצאות האחרות שרשם בנק אגוד ברבעון הרביעי של 2020 עלו בכ-61 מיליוני שקלים חדשים ביחס לרבעון המקביל אשתקד, בעיקר בגין הפחתת נכסים ועלויות ביטוח, כתוצאה מרכישת השליטה בבנק והתוכנית למזגו. ללא גידול חריג זה, מסתכם יחס היעילות (Cost-Income Ratio) ב-56.1%.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2021

הרווח בקבוצה לפני מיסים הסתכם ברבעון הראשון של שנת 2021 ב-1,069 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 578 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול של 491 מיליוני שקלים חדשים. ראה הסבר מפורט לעיל.

שיעור ההפרשה למיסים מהרווח ברבעון הראשון של שנת 2021 הסתכם ב-33.5%, לעומת 34.6% ברבעון המקביל אשתקד.

שיעור ההפרשה למיסים מהרווח, ברבעון הראשון של שנת 2021, הושפע בין היתר מהכנסות מיתרת זכות נדחית, נטו, שנרשמו בגין רכישת בנק אגוד אשר פטורות לצרכי מס. שיעור ההפרשה למיסים מהרווח ללא השפעת ההכנסות מיתרת הזכות הנדחית הינו - 35.4%.

חלק הבנק ברווחי חברות כלולות לאחר השפעת המס - ברבעון הראשון של שנת 2021 נרשמו הפסדים בגין חברות כלולות בסך 12 מיליוני שקלים חדשים. ברבעון המקביל אשתקד לא נרשמו רווחים או הפסדים בגין חברות כלולות.

חלקם של בעלי זכויות שאינן מקנות שליטה בתוצאות, נטו, של חברות מאוחדות המיוחס לבנק יהב, הסתכם ברבעון הראשון של שנת 2021 ב-23 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 21 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד.

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם ברבעון הראשון של שנת 2021 ב-676 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 357 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד.

הרווח (הפסד) הכולל האחר המיוחס לבעלי מניות הבנק - ההון העצמי של הבנק כולל גם התאמות, בעיקר בגין הטבות לעובדים והצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן, השינוי בסך ההתאמות ברבעון הראשון של השנה הסתכם ב-(58) מיליוני שקלים חדשים, לעומת 106 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד. לפרטים ראה ביאור 4 לדוחות הכספיים.

להלן התפתחות תשואת⁽¹⁾ רווחי הקבוצה על ההון⁽²⁾, יחס הון עצמי רוברד 1 לרכיבי סיכון, יחס כיסוי הנזילות⁽³⁾ ויחס המינוף⁽⁴⁾ בתום הרבעון (באחוזים):

	2020		2020		2021	
	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	
תשואת רווח נקי על ההון	9.5	9.1 ⁽⁵⁾	9.0	9.5	11.4	14.9
יחס הון עצמי רוברד 1 לרכיבי סיכון בתום הרבעון	10.04	9.89	9.96	9.98	10.04	10.15
יחס כיסוי הנזילות (רבעוני)	133	117	122	128	133	133
יחס המינוף בתום הרבעון	5.19	5.40	5.36	5.23	5.19	5.16

(1) תשואה בחישוב שנתי.

(2) התשואה ביחס להון העצמי הממוצע, הכולל את "סך כל האמצעים ההוניים", כמוצג בדיווח על שיעורי הכנסה והוצאה, בניכוי יתרה ממוצעת של זכויות בעלי מניות חיצוניים ובניכוי/ובתוספת היתרה הממוצעת של הפסדים/רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של איגרות חוב למסחר ושל איגרות חוב זמינות למכירה.

(3) יחס כיסוי הנזילות (Liquidity Coverage Ratio) - סך הנכסים הנזילים באיכות גבוהה לתזרים המזומנים היוצא נטו. יחס זה מחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221, במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יחסיות במשך הרבעון המדווח.

(4) יחס המינוף (Leverage Ratio) - הון רוברד 1 לפי כללי באזל לסך החשיפות. יחס זה מחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218.

(5) תשואת הרווח הנקי על ההון בנטרול הכנסות מהסדר מוסכם עם המבטחים - 7.7%.

להלן נתוני הרווח והדיבידנד⁽⁴⁾ למניה (מניה רגילה בסך 0.1 שקלים חדשים ערך נקוב) (בשקלים חדשים):

	2020		2020		2021	
	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	
רווח בסיסי למניה	6.70	1.52	1.53	1.65	2.13	2.65
רווח מדולל למניה	6.69	1.51	1.53	1.65	2.13	2.64
דיבידנד למניה	75	75	-	-	-	-

לפרטים בדבר החלטת דירקטוריון הבנק להימנע מחלוקת דיבידנד, כל עוד הוראת השעה במסגרתה הופחתו יחסי ההון המזעריים שהבנק נדרש לעמוד בהם בתוקף, ראה פרק דיבידנד להלן.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2021

ניתוח ההתפתחות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון

נכסים והתחייבויות

להלן ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים של קבוצת הבנק (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים) לעומת					
31 בדצמבר	31 במרץ	31 בדצמבר	31 במרץ	31 במרץ	
2020	2020	2020	2020	2021	
2.9	30.1	360,140	284,731	370,410	סך כל המאזן
5.6	62.1	86,570	56,385	91,392	מזומנים ופיקדונות בבנקים
1.6	18.7	245,525	210,230	249,539	אשראי לציבור, נטו
12.9	124.2	17,290	8,709	19,529	ניירות ערך
(2.4)	18.4	1,743	1,437	1,702	בניינים וציוד
3.4	31.6	284,224	223,189	293,766	פיקדונות הציבור
13.6	364.6	3,779	924	4,293	פיקדונות מבנקים
(0.3)	10.2	33,446	30,237	33,335	איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
3.3	18.6	18,804	16,371	19,422	הון עצמי

מזומנים ופיקדונות בבנקים - יתרת מזומנים ופיקדונות בבנקים גדלה במהלך הרבעון הראשון של שנת 2021 ב-4.8 מיליארדי שקלים חדשים, כתוצאה מהגידול בהיקף פיקדונות הציבור, ובמסגרת הניהול השוטף של נזילות הבנק.

אשראי לציבור, נטו - משקלו של האשראי לציבור, נטו במאזן המאוחד מסך כל הנכסים, הגיע ביום 31 במרץ 2021 ל-67%, לעומת 68% בסוף שנת 2020. האשראי לציבור, נטו בקבוצה, גדל במהלך הרבעון הראשון של שנת 2021 ב-4.0 מיליארדי שקלים חדשים, גידול בשיעור של 1.6%.

לפרטים נוספים בדבר סיכון האשראי המאזני והחוץ מאזני, התפתחות החובות הבעייתיים ומדדי סיכון שונים הנוגעים לאשראי לדיור ראה פרק הסיכונים להלן, וכן דוח הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק.

להלן נתונים על היקפי האשראי לציבור, נטו, לפי בסיסי הצמדה (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים) לעומת					
31 בדצמבר	31 במרץ	31 בדצמבר	31 במרץ	31 במרץ	
2020	2020	2020	2020	2021	
2.1	21.9	168,787	141,386	172,415	מטבעי ישראלי
1.3	12.8	64,524	57,981	65,391	לא צמוד
(4.1)	7.0	12,116	10,863	11,619	צמוד מדד
16.3	-	98	-	114	מט"ח כולל צמוד מט"ח
1.6	18.7	245,525	210,230	249,539	פריטים לא כספיים
					סך הכל

להלן נתונים על היקפי האשראי לציבור, נטו, לפי מגזרי פעילות פיקוחיים (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים) לעומת					
31 בדצמבר	31 במרץ	31 בדצמבר	31 במרץ	31 במרץ	
2020	2020	2020	2020	2021	
2.2	15.7	155,422	137,227	158,816	אנשים פרטיים:
(0.1)	17.9	25,335	21,480	25,320	משקי בית- הלוואות לדיור
(42.5)	28.4	362	162	208	משקי בית- אחר
1.8	16.0	181,119	158,869	184,344	בנקאות פרטיות
					סך הכל אנשים פרטיים
(1.0)	35.4	28,948	21,175	28,668	פעילות עסקית:
2.8	34.1	9,427	7,225	9,688	עסקים קטנים וזעירים
4.4	18.9	19,859	17,450	20,743	עסקים בינוניים
(7.7)	24.2	2,404	1,786	2,219	עסקים גדולים
1.1	28.7	60,638	47,636	61,318	גופים מוסדיים
					סך הכל פעילות עסקית
2.9	4.1	3,768	3,725	3,877	פעילות חוץ לארץ
1.6	18.7	245,525	210,230	249,539	סך הכל

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2021

להגדרת מגזרי הפעילות הפיקוחיים ולהבדלים בין מגזרי הפעילות הפיקוחיים למגזרי הפעילות בהתאם לגישה ההנהלה, ראה פרק מגזרי פעילות פיקוחיים להלן.
להלן פירוט של סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מציעים לפני הפרשה להפסדי אשראי, בהתאם להוראות למדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי:

ליום 31 במרץ 2021		ליום 31 במרץ 2020				ליום 31 בדצמבר 2020				סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)	
סיכון אשראי ⁽¹⁾		סיכון אשראי ⁽¹⁾				סיכון אשראי ⁽¹⁾					
מסחרי	דיר	פרטי	סה"כ	מסחרי	דיר	פרטי	סה"כ	מסחרי	דיר	פרטי	סה"כ
1. סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי ⁽²⁾											
64,813	157,778	23,514	246,105	52,840	135,620	19,521	207,981	64,478	154,564	23,716	242,758
סיכון אשראי מאזני											
סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽³⁾											
48,700	16,668	13,467	78,835	39,518	10,538	11,743	61,799	49,377	16,552	13,530	79,459
סך הכל סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי											
113,513	174,446	36,981	324,940	92,358	146,158	31,264	269,780	113,855	171,116	37,246	322,217
2. סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי											
א. לא בעייתי											
4,393	732	275	5,400	1,498	960	403	2,861	3,697	732	292	4,721
ב. סה"כ בעייתי											
2,254	1,433	185	3,872	2,252	1,616	240	4,108	2,289	1,285	201	3,775
השגחה מיוחדת ⁽⁴⁾											
470	1,375	71	1,916	796	1,546	108	2,450	474	1,188	73	1,735
נחות											
216	-	25	241	227	-	45	272	259	-	32	291
פגום											
1,568	58	89	1,715	1,229	70	87	1,386	1,556	97	96	1,749
סך הכל סיכון אשראי מאזני שאינו בדירוג ביצוע אשראי											
6,647	2,165	460	9,272	3,750	2,576	643	6,969	5,986	2,017	493	8,496
סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽³⁾ שאינו בדירוג ביצוע אשראי											
2,237	-	22	2,259	1,332	-	39	1,371	1,744	-	23	1,767
סך סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי											
8,884	2,165	482	11,531	5,082	2,576	682	8,340	7,730	2,017	516	10,263
מזה: חובות שאינם פגומים, בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽⁴⁾											
28	1,363	22	1,413	36	1,546	27	1,609	28	1,176	24	1,228
סך הכל סיכון אשראי כולל של הציבור⁽⁵⁾											
122,397	176,611	37,463	336,471	97,440	148,734	31,946	278,120	121,585	173,133	37,762	332,480
נכסים שאינם מציעים⁽⁶⁾											
1,449	58	53	1,560	1,219	70	55	1,344	1,408	100	61	1,569

- (1) אשראי מאזני וחוץ מאזני מוצג לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.
- (2) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלת חבות של לווה.
- (4) לרבות בגין הלוואות לדירוג שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור ובגין הלוואות לדירוג שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (5) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חבות, אג"ח, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- (6) נכסים שאינם צוברים ריבית.

לפרטים בדבר סיכון אשראי לאנשים פרטיים (ללא הלוואות לדירוג), סיכון אשראי בענף המשק בינוי ונדל"ן בישראל וסיכון האשראי לדירוג ראה פרק סיכון אשראי.

לפרטים נוספים ראה ביאורים 6 ו-13 לדוחות הכספיים.

סיכון האשראי מורכב מסיכון אשראי מאזני ומסיכון אשראי חוץ מאזני, אשר מרכיביהם משוקללים בהתאם לאופי הלווה וסוג האשראי בהתאם להוראות בנק ישראל. הסיכון המאזני כולל את יתרות האשראי לציבור, מכשירים נגזרים שנרכשו על ידי הציבור והשקעות של הקבוצה באיגרות חוב של הציבור. סיכון האשראי החוץ מאזני כולל ערבויות ועסקאות במכשירים חוץ מאזניים, התחייבויות למתן אשראי ומסגרות אשראי שטרם נוצלו. סיכון האשראי הכולל לציבור בקבוצת הבנק הסתכם ביום 31 במרץ 2021 ב-336 מיליארדי שקלים חדשים לעומת 332 מיליארדי שקלים חדשים בסוף שנת 2020, גידול בשיעור של 1.2%.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2021

להלן ההתפתחות בסעיפים חוץ מאזניים עיקריים של קבוצת הבנק (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים) לעומת					
31 בדצמבר		31 במרץ			
2020	2020	2020	2020	2021	
(4.2)	16.7	20,964	17,214	20,083	מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים למעט נגזרים⁽¹⁾:
0.4	6.9	11,903	11,173	11,946	מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו
1.1	61.0	31,334	19,679	31,680	ערביות לרוכשי דירות
(0.9)	15.3	10,191	8,758	10,102	התחייבויות בלתי חוזרות למתן אשראי שאושר ועדיין לא ניתן
3.3	26.7	11,400	9,295	11,775	מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו
(2.5)	10.6	9,260	8,168	9,030	התחייבויות להוצאת ערבויות
9.0	10.4	2,880	2,843	3,138	ערבויות והתחייבויות אחרות
8.0	43.6	311	234	336	ערבויות להבטחת אשראי
					אשראי תעודות
8.9	21.7	293,100	262,216	319,122	מכשירים פיננסיים נגזרים⁽²⁾:
(19.8)	(16.6)	4,543	4,369	3,643	סך הכל ערך נקוב של מכשירים פיננסיים נגזרים
(42.4)	(24.1)	5,506	4,181	3,172	נכסים (מאזניים) בגין מכשירים נגזרים
					התחייבויות (מאזניות) בגין מכשירים נגזרים

(1) יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לטוף התקופה, לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי. לפרטים נוספים ראה ב"אור 13 לדוחות הכספיים.

(2) כולל עסקאות פרוורד, SWAPS, אופציות ונגזרי אשראי.

לפרטים נוספים בדבר סיכון האשראי המאזני והחוץ מאזני ראה פרק הסיכונים להלן, וכן דוח הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק.

ניירות ערך - יתרת ההשקעה בניירות ערך גדלה במהלך הרבעון הראשון של שנת 2021 ב-2.2 מיליארדי שקלים חדשים. הגידול ביתרת ההשקעה בניירות ערך הינו במסגרת ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק.

להלן התפלגות ניירות הערך של הקבוצה לפי התיקים השונים (במיליוני שקלים חדשים):

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	עלות		הערך במאזן	
		רווחים מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים מהתאמות לשווי הוגן		
31 במרץ 2021					
3,504	3,504	63	(5)	3,562	איגרות חוב המוחזקות לפידיון
14,043	13,987	(2)143	(2)(87)	14,043	איגרות חוב זמינות למכירה
528	412	(3)120	(3)(4)	528	השקעה במניות שאינן למסחר
1,454	1,462	(3)6	(3)(14)	1,454	ניירות ערך למסחר
19,529	19,365	332	(110)	19,587	סך כל ניירות הערך
31 במרץ 2020					
3,623	3,623	36	(5)	3,654	איגרות חוב המוחזקות לפידיון
4,160	4,196	(2)23	(2)(59)	4,160	איגרות חוב זמינות למכירה
137	105	(3)32	-	137	השקעה במניות שאינן למסחר
789	794	-	(3)(5)	789	ניירות ערך למסחר
8,709	8,718	91	(69)	8,740	סך כל ניירות הערך
31 בדצמבר 2020					
3,715	3,715	69	-	3,784	איגרות חוב המוחזקות לפידיון
11,738	11,621	(2)119	(2)(2)	11,738	איגרות חוב זמינות למכירה
426	355	(3)71	-	426	השקעה במניות שאינן למסחר
1,411	1,415	(3)4	(3)(8)	1,411	ניירות ערך למסחר
17,290	17,106	263	(10)	17,359	סך כל ניירות הערך

(1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

(2) כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".

(3) נקפו לדוח רווח והפסד, אך טרם מומשו.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2021

להלן התפלגות תיק ניירות הערך של הקבוצה לפי מגזרי הצמדה (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים) לעומת				
31 במרץ		31 בדצמבר		31 במרץ
2020	2020	2020	2020	2021
(8.4)	119.2	10,937	4,568	10,013
11.8	76.6	1,674	1,060	1,872
67.7	141.1	4,233	2,944	7,099
22.2	297.8	446	137	545
12.9	124.2	17,290	8,709	19,529

מטבע ישראלי

לא צמוד

צמוד מדד

מטבע חוץ (כולל צמוד מטבע חוץ)

פריטים לא כספיים

סך הכל

להלן התפלגות תיק ניירות הערך של הקבוצה לפי סוגי מנפיקים (במיליוני שקלים חדשים):

הערך במאזן ליום		
31 בדצמבר 2020	31 במרץ 2020	31 במרץ 2021
איגרות חוב ממשלתיות:		
14,455	7,618	14,172
451	678	2,941
14,906	8,296	17,113
סך הכל איגרות חוב ממשלתיות		
איגרות חוב של מוסדות פיננסים בישראל		
622	138	560
סך הכל איגרות חוב של מוסדות פיננסים בישראל		
איגרות חוב של בנקים במדינות מפותחות:		
102	112	105
59	-	53
66	-	63
227	112	221
סך הכל איגרות חוב של בנקים במדינות מפותחות		
איגרות חוב של חברות (פילווח לפי ענפי משק):		
439	-	467
159	25	138
74	-	78
61	-	61
59	-	61
264	1	252
1,056	26	1,057
סך הכל איגרות חוב של חברות		
איגרות חוב של חברות מגובות נכסים (ABS)		
28	-	29
5	-	4
33	-	33
סך הכל איגרות חוב של חברות מגובות נכסים (ABS)		
מניות וניירות ערך אחרים		
426	137	528
216	50	256
20	-	17
446	137	545
סך הכל מניות וניירות ערך אחרים		
17,290	8,709	19,529
סך הכל ניירות ערך		

(1) מוצגות ככלל לפי עלות (בניכוי ירידת ערך), המותאמת לשינויים במחירים נצפים בעסקאות רגילות בהשקעות דומות או זהות של אותו מנפיק.

לפריטים נוספים בדבר השקעות בניירות ערך ובדבר ירידת ערך בעלת אופי זמני של ניירות ערך זמניים למכירה ופירוט משך הזמן בו קיימת ירידת ערך ושיעורה מהעלות המופחתת, ראה ביאור 5 לדוחות הכספיים.

בניינים וציוד - יתרת בניינים וציוד קטנה ברבעון הראשון של שנת 2021 ב-41 מיליוני שקלים חדשים. הקיטון ביתרת בניינים וציוד נובע משינוי שוטף בגין פחת ומנגד מהשקעות חדשות, בעיקר במסגרת ההשקעות הטכנולוגיות.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2021

פיקדונות הציבור - משקלם של פיקדונות הציבור מסך המאזן המאוחד הגיע ביום 31 במרץ 2021 ל-79%, בדומה ליום 31 בדצמבר 2020. ברבעון הראשון של שנת 2021 גדל היקף פיקדונות הציבור בקבוצת הבנק, ב-9.5 מיליארדי שקלים חדשים, גידול בשיעור של 3.4%.

להלן התפלגות פיקדונות הציבור לפי מגזרי הצמדה (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים) לעומת					
31 בדצמבר	31 במרץ	31 בדצמבר	31 במרץ	31 במרץ	
2020	2020	2020	2020	2021	
1.9	32.2	218,008	168,001	222,172	מטבע ישראלי
11.0	27.3	16,457	14,343	18,260	לא צמוד
7.2	30.3	49,661	40,845	53,220	צמוד מדד
16.3	-	98	-	114	מט"ח כולל צמוד מט"ח
3.4	31.6	284,224	223,189	293,766	פריטים לא כספיים
					סך הכל

להלן נתונים על התפלגות פיקדונות הציבור לפי מגזרי פעילות פיקוחיים (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים) לעומת					
31 בדצמבר	31 במרץ	31 בדצמבר	31 במרץ	31 במרץ	
2020	2020	2020	2020	2021	
1.9	24.1	114,987	94,443	117,174	אנשים פרטיים:
3.6	30.5	20,178	16,015	20,900	משקי בית- אחר
2.2	25.0	135,165	110,458	138,074	בנקאות פרטיות
					סך הכל אנשים פרטיים
6.1	-	44,382	29,644	47,104	פעילות עסקית:
10.7	-	14,406	9,705	15,946	עסקים קטנים וזעירים
(6.2)	27.7	38,094	27,982	35,734	עסקים בינוניים
10.7	27.7	47,566	41,216	52,643	עסקים גדולים
4.8	39.5	144,448	108,547	151,427	גופים מוסדיים
(7.5)	1.9	4,611	4,184	4,265	סך הכל פעילות עסקית
3.4	31.6	284,224	223,189	293,766	פעילות חוץ לארץ
					סך הכל

להגדרת מגזרי הפעילות הפיקוחיים ולהבדלים בין מגזרי פעילות הפיקוחיים למגזרי הפעילות בהתאם לגישה ההנהלה, ראה פרק מגזרי פעילות פיקוחיים להלן.

להלן התפתחות התפלגות פיקדונות הציבור בקבוצה לפי גודל מפקיד (במיליוני שקלים חדשים):

31 בדצמבר		31 במרץ		תקרת הפיקדון
2020	2020	2021	2021	
94,031	76,545	97,454		עד 1
73,376	57,166	75,182		מעל 1 עד 10
41,781	31,803	43,046		מעל 10 עד 100
35,060	23,662	38,081		מעל 100 עד 500
39,976	34,013	40,003		מעל 500
284,224	223,189	293,766		סך הכל

לפריטים נוספים על הרכב פיקדונות הציבור, ראה ביאור 7 לדוחות הכספיים.

פיקדונות מבנקים - יתרת פיקדונות מבנקים ליום 31 במרץ 2021 הסתכמה ב-4.3 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת 3.8 מיליארדי שקלים חדשים בסוף שנת 2020.

איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים - יתרת איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים ליום 31 במרץ 2021 הסתכמה ב-33.3 מיליארדי שקלים חדשים, קיטון של 0.1 מיליארדי שקלים חדשים בהשוואה לסוף שנת 2020. ראה גם פרק התפתחויות במקורות המימון לעיל.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2021

הון, הלימות הון ומינוף

הון עצמי המיוחס לבעלי מניות הבנק - יתרת ההון העצמי המיוחס לבעלי מניות הבנק ליום 31 במרץ 2021 הסתכמה ב-19.4 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת 18.8 ו-16.4 מיליארדי שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2020 וליום 31 במרץ 2020. הגידול בהון העצמי לעומת הרבעון המקביל אשתקד נובע, בין היתר, מעסקת רכישת בנק אגוד, במסגרתה נרכש מלוא הון המניות של בנק אגוד בתמורה להנפקת מניות בסך 1.2 מיליארדי שקלים חדשים. להלן הרכב ההון העצמי (במיליוני שקלים חדשים):

31 במרץ		31 בדצמבר
2021	2020	2020
הון מניות ופרמיה ⁽¹⁾	3,447	3,445
קרן הון מהטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות	85	87
הפסד כולל אחר מצטבר ⁽²⁾⁽³⁾	(334)	(276)
עודפים ⁽⁴⁾	16,224	15,548
סך הכל	19,422	18,804

- (1) לפרטים בדבר הנפקת מניות ראה תמצית דוח על השינויים בהון העצמי.
- (2) לפרטים נוספים בדבר רווח (הפסד) כולל אחר ראה ביאור 4 לדוחות הכספיים.
- (3) כולל התחייבות אקטוארית בגין תוכנית התייעלות לפרישת עובדים, ראה ביאורים 22 ו-25 בדוחות הכספיים לשנת 2020.
- (4) לפרטים בדבר התפתחות ההכנסות וההוצאות המצטברות ליתרת העודפים בתקופת הדיווח ראה פרק התפתחות מהותית בהכנסות, בהוצאות וברווח הכולל האחר לעיל.

יחס ההון העצמי לסך המאזן בקבוצה ליום 31 במרץ 2021 הגיע ל-5.24%, לעומת 5.22% ליום 31 בדצמבר 2020 ו-5.75% ליום 31 במרץ 2020.

הלימות הון

ההון הפיקוחי

הבנק מעריך את הלימות ההון שלו על פי כללי באזל, כפי שנקבעו בהוראות ניהול בנקאי תקין 201-211. הבנק נוקט בגישה הסטנדרטית על מנת להעריך את החשיפה לסיכון אשראי, לסיכון תפעולי, ולסיכון שוק.

ההון הכולל מורכב משני רבדים - הון רובד 1 (הכולל הון עצמי רובד 1 והון רובד 1 נוסף) והון רובד 2.

הון רובד 1 כולל בעיקר את רכיבי ההון המיוחסים לבעלי מניות הבנק (ההון החשבונאי בספרים) ואת זכויות המיעוט, ומהווה את המרכיב העיקרי בספיגת הפסדים.

הון רובד 1 נוסף מורכב ממכשירי הון העומדים בדרישות שנקבעו בהוראות. נכון ליום 31 במרץ 2021 אין לבנק מכשירי הון הנכללים בהון רובד 1 נוסף.

הון רובד 2 מורכב מהפרשה קבוצתית להפסדי אשראי ומכשירי הון מסוג CoCo (Contingent convertible capital instrument), הכוללים מנגנון לספיגת הפסדי קרן כאשר יחס הון עצמי רובד 1 יורד מתחת לטריגר כמותי שנקבע, או כאשר נמסרה הודעת הפיקוח על הבנקים, לפיה הפעלת המנגנון לספיגת הפסדי קרן הכרחית לשמירת יציבות התאגיד הבנקאי (אירוע "אי קיימות" של הבנק).

כתבי התחייבויות נדחים, שהוכרו כמכשירי הון רובד 2 על פי ההוראות הקודמות, אינם כשירים כהון פיקוחי על פי ההוראות הנוכחיות (בעיקר עקב היעדר מנגנון ספיגת הפסדים) ומופחתים על פני תקופת הוראות מעבר עד ליום 1 בינואר 2022.

תכנון ההון של הבנק

תכנון ההון במהלך עסקים רגיל - הבנק עורך תחזית מפורטת רב שנתית לתכנון ההון תוך הבאה בחשבון של: שיעורי הגידול הצפויים בנכסי סיכון והרווחיות, התוכנית האסטרטגית, מדיניות חלוקת הדיבידנד, יעדי ההון והמינוף, שולי ביטחון נאותים וגורמים נוספים.

הבנק עוקב באופן שוטף אחר התוצאות בפועל אל מול התחזית ובהתאם לצורך מעדכן את התחזית ובוחן פעולות נדרשות, וזאת לצורך עמידה ביעדי ההון שנקבעו.

רגישות יחס הלימות ההון של הבנק לשינויים בהון עצמי רובד 1 ונכסי סיכון הינה:

שינוי בהון עצמי רובד 1 בסכום של 100 מיליוני שקלים חדשים יגרום לשינוי יחס הלימות הון רובד 1 של 0.05%. שינוי בנכסי הסיכון בסכום של 1 מיליארדי שקלים חדשים יגרום לשינוי יחס הלימות הון רובד 1 של 0.05%.

תהליך פנימי להערכת ההון - במסגרת התהליך בוחן הבנק כי קיימת כרית ספיגה הונית מספקת להתמודדות עם מגוון סיכונים הכרוכים בפעילות הבנק לרבות תרחישי קיצון.

אופק התכנון הינו לשלוש שנים ובו מאתגר הבנק את תכנון ההון בשורה של תרחישי קיצון הפוגעים באופן משמעותי ברווחיות הבנק, שוחקים את ההון שלו ומגדילים את היקף נכסי הסיכון. תוצאות תכנון ההון האחרון של הבנק מראות כי כרית הספיגה הונית הגלומה בדרישת ההון המזערית על פי הוראות בנק ישראל, מספקת.

בהתאם, נקבע כי יעד ההון העצמי רובד 1 של הבנק לצורך תכנון ההון, יהיה בהתאם לנדרש על פי הוראות הפיקוח על הבנקים, בתוספת שולי ביטחון נאותים.

לפרטים נוספים ראה דוח הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2021

יעד הלימות הון

הבנק מיישם את הוראות מדידה והלימות הון על פי כללי באזל III כפי שפורסמו על-ידי הפיקוח על הבנקים וכפי ששולבו בהוראות ניהול בנקאי תקין 2011-201. בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים, מחויב הבנק לשמור על יחס הון עצמי רובד 1 מזערי, שלא יפחת משיעור של 9% וכן על יחס הון כולל מזערי שלא יפחת משיעור של 12.5% לסך המשוקלל של רכיבי הסיכון הנכסיו המאזניים ובסעיפים החוץ מאזניים. אופן החישוב של סך ההון ושל סך רכיבי הסיכון מפורט בהוראות.

ליחסים אלה התווספו דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור למועד הדיווח.

ביום 31 במרץ 2020 פורסמה הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 250 בעניין "התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם משבר הקורונה (הוראת שעה)", במסגרתה, הפחית הפיקוח על הבנקים את יחסי ההון המזעריים שהבנקים נדרשים לעמוד בהם במהלך העסקים הרגיל, בנקודת אחוז אחת, כל עוד הוראת השעה בתוקף. זאת, תוך ציפייה כי הבנקים יעשו שימוש בעודפי ההון, אגב הפחתת דרישות ההון, כדי לתמוך בפעילות הכלכלית במשק, לטובת הגדלת האשראי ולתמיכה במשקי הבית והמגזר העסקי, ולא לצורך מטרת אחרות, לרבות חלוקת דיבידנד ורכישה עצמית של מניות, כל עוד הוראת השעה בתוקף. ביום 27 באפריל 2020 פורסם עדכון נוסף להוראה 250, לפיו דרישת הון הנוספת בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור, לא תחול על ההלוואות לדיור אשר יועמדו בתקופת המשבר.

ביום 16 בספטמבר 2020 וביום 22 במרץ 2021 פורסמו עדכונים נוספים להוראה, במסגרתם הוארך תוקף ההקלות שניתנו בהוראת השעה עד ליום 30 בספטמבר 2021, וכדי לאפשר לבנק לחזור ליחסי ההון המזעריים עם תום תוקף הוראת השעה, תמשיך ההקלה לחול 24 חודשים נוספים, ובלבד שיחסי ההון לא יפחתו מיחסי ההון במועד תום תוקף ההוראה או יחסי ההון המזעריים שחלים על התאגיד הבנקאי טרם הוראת השעה, הנמוך מביניהם. עם זאת, במסגרת החוזר נקבע כי הפחתה ביחסי ההון של עד 0.3 נקודות האחוז בתקופת ששת החודשים מתום תוקף ההוראה לא תיחשב כחריגה מהאמור. בהתאם לכך יחס הון עצמי רובד 1 המזערי שנדרש הבנק לעמוד בו בצירוף דרישת הון הנוספת בשיעור 1% מיתרת ההלוואות לדיור, ליום 31 במרץ 2021, לא יפחת משיעור של 8.66% ויחס ההון הכולל המזערי לא יפחת משיעור של 12.16% (אליהם יתווספו שולי ביטחון נאותים). לפרטים בדבר הנפקת כתבי התחייבות נדחים מסוג CoCo ראה פרק התפתחויות במקורות המימון לעיל.

לפרטים נוספים על החלטות הדירקטוריון הנוגעות ליחס הון לרכיבי סיכון ולמדיניות חלוקת דיבידנד, ראה ביאור 25 לדוחות הכספיים לשנת 2020 ופרק ניתוח המבנה של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון (מדיניות חלוקת דיבידנד), להלן.

להלן נתונים על ההון הפיקוחי ונכסי הסיכון המאוחדים (במיליוני שקלים חדשים):

ליום 31 במרץ		ליום 31 בדצמבר	
	2021	2020	2020
הון לצורך חישוב יחס ההון			
הון עצמי רובד 1	20,708	16,718	20,137
הון רובד 1	20,708	16,718	20,137
הון רובד 2	6,665	5,803	7,176
סך הכל הון כולל	27,373	22,521	27,313
יתרות משוקללות של נכסי סיכון			
סיכון אשראי	188,340	156,641	185,392
סיכויי שוק	2,484	1,843	2,228
סיכון תפעולי	13,112	10,517	12,864
סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון	203,936	169,001	200,484

להלן התפתחות יחס ההון לרכיבי סיכון בקבוצה (באחוזים):

	31 במרץ 2021	31 במרץ 2020	31 בדצמבר 2020
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון	10.15	9.89	10.04
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון	13.42	13.33	13.62
יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש לפי הוראות המפקח על הבנקים	8.66	8.82	8.68
יחס הון הכולל המזערי הנדרש לפי הוראות המפקח על הבנקים	12.16	12.32	12.18

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2021

להלן התפלגות נכסי סיכון ודרישות ההון בגין סיכון אשראי לפי קבוצות חשיפה (במיליוני שקלים חדשים):

ליום 31 בדצמבר 2020		ליום 31 במרץ 2020		ליום 31 במרץ 2021		קבוצת חשיפה
יתרות משוקללות של נכסי סיכון דרישת הון ⁽³⁾	יתרות משוקללות של נכסי סיכון דרישת הון ⁽²⁾	יתרות משוקללות של נכסי סיכון דרישת הון ⁽⁴⁾	יתרות משוקללות של נכסי סיכון דרישת הון ⁽⁴⁾	יתרות משוקללות של נכסי סיכון דרישת הון ⁽³⁾	יתרות משוקללות של נכסי סיכון דרישת הון ⁽³⁾	
16	135	12	97	19	153	חובות של ריבנויות
45	368	30	247	49	399	חובות של ישויות סקטור ציבורי
172	1,416	100	809	180	1,481	חובות של תאגידים בנקאיים
6,844	56,194	5,820	47,241	6,906	56,775	חובות של תאגידים
823	6,758	518	4,205	823	6,766	חובות בביטחון נדל"ן מסחרי
2,232	18,325	1,860	15,096	2,233	18,355	חשיפות קמעונאיות ליחידים
1,260	10,342	1,050	8,525	1,264	10,388	הלוואות לעסקים קטנים
10,152	83,351	9,121	74,032	10,366	85,221	משכנתאות לדיוור
976	8,016	704	5,716	1,008	8,291	נכסים אחרים
22,520	184,905	19,215	155,968	22,848	187,829	סך הכל

להלן נכסי הסיכון ודרישות ההון בגין סיכון שוק, סיכון CVA וסיכון תפעולי (במיליוני שקלים חדשים):

ליום 31 בדצמבר 2020		ליום 31 במרץ 2020		ליום 31 במרץ 2021		סיכון שוק
יתרות משוקללות של נכסי סיכון דרישת הון ⁽³⁾	יתרות משוקללות של נכסי סיכון דרישת הון ⁽²⁾	יתרות משוקללות של נכסי סיכון דרישת הון ⁽⁴⁾	יתרות משוקללות של נכסי סיכון דרישת הון ⁽⁴⁾	יתרות משוקללות של נכסי סיכון דרישת הון ⁽³⁾	יתרות משוקללות של נכסי סיכון דרישת הון ⁽³⁾	
271	2,228	227	1,843	302	2,484	סיכון CVA בגין נגזרים ⁽⁴⁾
59	487	83	673	62	511	סיכון תפעולי ⁽⁵⁾
1,567	12,864	1,296	10,517	1,595	13,112	
1,897	15,579	1,606	13,033	1,959	16,107	סך הכל
24,417	200,484	20,821	169,001	24,807	203,936	סך נכסי הסיכון

(1) דרישת ההון חושבה על פי שיעור של 12.16% מיתרות נכסי הסיכון, לפרטים בדבר הפחתת יחסי ההון המזעריים שהבנקים נדרשים לעמוד בהם במהלך העסקים הרגיל, בנקודת אחוז אחת, ראה ביאור 9 לדוחות הכספיים.

(2) דרישת ההון חושבה על פי שיעור של 12.32% מיתרות נכסי הסיכון.

(3) דרישת ההון חושבה על פי שיעור של 12.18% מיתרות נכסי הסיכון.

(4) Credit Value Adjustments, שערך לשווי שוק בגין סיכון אשראי של צד נגדי, בהתאם להוראות באזל III.

(5) הקצאת ההון בגין הסיכון התפעולי חושבה לפי הגישה הסטנדרטית.

יחס המינוף

הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס מינוף אשר אימצה את המלצות ועדת באזל לעניין יחס מינוף.

יחס המינוף מבוטא באחוזים ומוגדר כיחס בין הון רובד 1 לבין סך החשיפות. סך החשיפות של הבנק הינו סכום החשיפות המאזניות, חשיפות לנגזרים, לעסקאות מימון ניירות ערך ופריטים חוץ מאזניים.

על פי ההוראה, תאגיד בנקאי נדרש לעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד.

ביום 15 בנובמבר 2020 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "התאמות נוספות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם וירוס הקורונה (הוראת שעה)" לעדכון הוראת ניהול בנקאי תקין 250, במסגרתה יחס המינוף לא יפחת מ-4.5% על בסיס מאוחד, לעומת 5% לפני השינוי, החל מיום 15 בנובמבר 2020, בהתאם לחוזר שפורסם ביום 22 במרץ 2021, הוארכה תחילתה של ההוראה מיום פרסומה ותוקפה עד ליום 30 בספטמבר 2021. לפרטים נוספים ראה ביאור 9 לדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2021

להלן יחס המינוף של הבנק:

ליום 31 בדצמבר		ליום 31 במרץ		
2020	2020	2021	2021	
20,137	16,718	20,708		1. בנתוני המאוחד
388,370	309,863	401,308		הון רובד 1
5.19	5.40	5.16		סך החשיפות
4.50	5.00	4.50		יחס מינוף (באחוזים)
				יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים (באחוזים)
				1.1 חברות בת משמעותיות
				בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ והחברות המאוחדות שלו
5.07	5.16	5.09		יחס מינוף (באחוזים)
4.50	4.70	4.50		יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים (באחוזים)
				בנק אגוד לשראל בע"מ והחברות המאוחדות שלו
6.12	-	6.31		יחס המינוף (באחוזים)
4.50	-	4.50		יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים (באחוזים)

דיבידנד

מדיניות חלוקת דיבידנד

בהתאם להחלטת דירקטוריון הבנק, מיום 26 בפברואר 2018, מדיניות הדיבידנד של הבנק, הינה לחלק בגין הרווחים הרבעוניים דיבידנד בשיעור של עד 40% מן הרווח הנקי המיוחס לבעלי המניות של הבנק, בכפוף לעמידה של הבנק ביחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון, כנדרש על פי הוראות המפקח על הבנקים, ולשמירה על שולי ביטחון נאותים.

יצוין, כי בהתאם למדיניות הדיבידנד האמורה, הבנק עשוי לרכוש ברכישה עצמית (בכפוף לאמור לעיל) מניות של הבנק. מובהר, כי רכישה עצמית בידי הבנק של מניות הבנק, כאמור לעיל, תיחשב ל"חלוקה", כהגדרתה בחוק החברות, התשנ"ט-1999, וככזו תקטין בהתאמה את סכום הדיבידנד שיחולק (אם יחולק) על ידי הבנק על פי מדיניות הדיבידנד. "חלוקה" על פי מדיניות הדיבידנד (הן חלוקת הדיבידנד והן הרכישה העצמית) כאמור לעיל בהתאם להחלטות הדירקטוריון בעניין זה, כפי שיתקבלו מעת לעת ובכפוף להוראות הדין, ובכלל זה הגבלות שנקבעו על ידי הפיקוח על הבנקים.

בעקבות משבר הקורונה, ובהמשך להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 250 בעניין "התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם משבר הקורונה (הוראת שעה)" (להלן - "הוראת השעה"), החליט דירקטוריון הבנק, ביום 13 באפריל 2020 כי הבנק ימנע מחלוקת דיבידנד (לרבות רכישה עצמית של מניות הבנק), כל עוד הוראת השעה בתוקף. לעניין זה יצוין כי במסגרת הוראת השעה, כפי שעודכנה, נקבע כי תוקף הוראת השעה הינו עד ליום 30 בספטמבר 2021. בהתאם לכך, לאחר תום תוקפה של הוראת השעה, הבנק מתכנן להמשיך ולפעול בהתאם למדיניות הדיבידנד האמורה, בכפוף להוראות הדין ולהגבלות שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים.

במסגרת תוכנית חומש אסטרטגית חדשה לשנים 2021-2025, שאושרה על ידי הדירקטוריון ביום 26 באפריל 2021, הדירקטוריון יעקוב אחר ביצוע התוכנית האסטרטגית החדשה, במטרה לבחון את האפשרות להגדלה של שיעור הדיבידנד שצוין לעיל, עד לשיעור של 50% מן הרווח הנקי המיוחס לבעלי המניות של הבנק, עם סיום הליך המיזוג עם בנק אגוד; זאת, בכפוף לעמידה של הבנק ביחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון, כנדרש על פי הוראות הפיקוח על הבנקים, ולשמירה על שולי ביטחון נאותים, וכן בכפוף לקבלת אישורו של המפקח על הבנקים.

מובהר, כי אין במדיניות הדיבידנד, כאמור לעיל, משום החלטה או התחייבות לחלוקת דיבידנד, וכי כל "חלוקה" תהיה כפופה לקבלת האישורים הנדרשים על פי דין, ובכלל זה, אישור הדירקטוריון לביצוע החלוקה, הכל על פי שיקול דעתו של הדירקטוריון ובכפוף להוראות כל דין.

חלוקת דיבידנד

להלן פרטים בדבר הדיבידנדים שחולקו על ידי הבנק החל משנת 2019 (בסכומים מדווחים):

יום ההכרזה	יום התשלום	דיבידנד למניה	שיעור דיבידנד מהרווח	סך הכל דיבידנד ששולם (מיליוני שקלים חדשים)
12 באוגוסט 2019	27 באוגוסט 2019	167.21	0.40 ⁽¹⁾	392.0
18 בנובמבר 2019	3 בדצמבר 2019	71.89	0.40	168.8
סך הכל דיבידנד שחולק בשנת 2019⁽²⁾				560.8
24 בפברואר 2020	11 במרץ 2020	74.89	0.40	176.0
סך הכל דיבידנד שחולק בשנת 2020				176.0

(1) שיעור הדיבידנד מהרווח הנקי של המחצית הראשונה של שנת 2019

(2) סך הכל דיבידנד שחולק בגין רווחי שנת 2019 - 736.8 מיליוני שקלים חדשים.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2021

פעילות חוץ מאזנית אחרת

להלן התפתחות ביתרות הנכסים הכספיים החוץ מאזניים המוחזקים בעבור לקוחות קבוצת הבנק, לגביהם מספקת קבוצת הבנק שרותי ניהול, תפעול ו/או משמורת (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים) לעומת					
31 בדצמבר	31 במרץ	31 בדצמבר	31 במרץ	31 במרץ	
2020	2020	2020	2020	2021	
2.5	20.8	465,591	395,060	477,333	ניירות ערך ⁽¹⁾
5.3	17.3	97,895	87,864	103,051	נכסי קופות גמל שהקבוצה מספקת להן שירותי תפעול
(1.4)	25.3	70,254	55,297	69,296	נכסים בנאמנות קבוצת הבנק
(7.4)	(1.0)	11,585	10,838	10,730	נכסי קרנות נאמנות שהבנק מספק להן שירותי תפעול
4.1	(0.8)	14,597	15,326	15,202	נכסים אחרים בניהול ⁽²⁾

(1) שווי יתיקי ניירות ערך במשמורת הבנק המוחזקים על ידי לקוחות, כולל יתרות ניירות ערך של קופות גמל וקרנות נאמנות שהבנק מספק להן שירותי תפעול. יציין כי יתרת פעילות הלקוחות המוצגת כוללת בנוסף ליתרת ניירות הערך של קרנות הנאמנות כאמור, גם את שווי יחידות ההשתתפות באותן קרנות המוחזקות על ידי לקוחות הבנק.

(2) לרבות:

- יתרות אשראי המגובות בפיקדונות שהחזרתם למפקיד מותנית בגביית יתרת האשראי. בגין יתרות אלה מקבל הבנק הכנסה ממרווח או מעמלות.
- הלוואות אחרות בניהול הבנק לרבות, הלוואות לדיור שהבנק מנהל ומתפעל בעבור אחרים.

מידע כספי לפי מגזרי פעילות

בהתאם להוראה הדיווח לציבור בנושא מגזרי פעילות פיקוחיים, נדרש הבנק לתת בדוחות הכספיים גילוי על מגזרי פעילות פיקוחיים בהתאם למתכונת אחידה ובת השוואה שקבע הפיקוח על הבנקים, כאשר השייך למגזר פעילות פיקוחי נקבע לרוב על פי מחזור הפעילות של הלקוח (מחזור מכירות שנתית או היקף הכנסות שנתית).

מגזרי הפעילות הפיקוחיים נחלקים למגזרי פעילות של אנשים פרטיים ומגזרי פעילות של לקוחות עסקיים שאינם פרטיים (לרבות גופים מוסדיים והניהול הפיננסי של הבנק).

אנשים פרטיים מוגדרים כיחידים שאין להם חבות לבנק או שהחבות שלהם מסווגת ל"אנשים פרטיים-הלוואות לדיור" ו-"אחר", בהתאם להגדרות סיווג סיכון האשראי לפי ענפי משק.

מגזרי הפעילות של הבנק ב"גישת ההנהלה" מבוססים על שיוך הלקוח ליחידה הארגונית האחראית בתקופה שחלפה.

לעומת זאת, פילוח הלקוחות למגזרי פעילות פיקוחיים מבוסס על הגדרות אחידות שנקבעו על ידי הפיקוח על הבנקים, כמפורט בביאור 12 לדוחות הכספיים.

קיים מתאם גבוה בין המאפיינים שקבעה ההנהלה לצורך שיוך לקוחות לחטיבה האחראית לבין ההגדרות הפיקוחיות.

יחד עם זאת, ייתכנו מצבים בהתאם ל"גישת ההנהלה" בהם השייך הסופי של הלקוח יתבסס על פרמטרים נוספים, לדוגמה: התמחות של יחידה מסוימת בסוגי פעילות של לקוחות או ניסיון שנצבר בעבודה עם הלקוח, המעניק יתרונות עסקיים ושירותיים לשייך הלקוח לחטיבה ספציפית.

לאור דרישת הפיקוח על הבנקים לדון ולנתח במסגרת דוח הדירקטוריון והנהלה את מגזרי הפעילות הפיקוחיים, ולאור העובדה שקיים מתאם בין המגזרים ה"פיקוחיים" ל"גישת ההנהלה", יוצג המידע המגזרי (הכמותי והאיכותי) להלן, באופן תמציתי, לכל מגזר ומגזר באופן הבא:

הגדרה פיקוחית של המגזר.

הסבר להבדלים בין ההגדרה ה"פיקוחית" לבין אופן ניהול העסקים בפועל (ב"גישת ההנהלה").

תוצאות כספיות של המגזר (ב"גישת הפיקוחית").

לפרטים בדבר העקרונות על פיהם מיוחסות היתרות, ההכנסות וההוצאות ללקוחות ראה בביאור 12 לדוחות הכספיים.

לפרטים ולתיאור המגזרים באופן מפורט, ראה פרק פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו בדוחות לשנת 2020.

החל מיום 30 בספטמבר 2020 מאחד הבנק את הדוחות הכספיים של בנק אגוד. בהתאם, כוללים דוח רווח והפסד, לרבעון הראשון של שנת 2021 ולרבעון הרביעי של שנת 2020, והמאזן המאוחד של הבנק, את הדוחות הכספיים של בנק אגוד.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2021

מידע כספי לפי מגזרי פעילות פיקוחיים

להלן תמצית התוצאות הכספיות של מגזרי הפעילות הפיקוחיים (במיליוני שקלים חדשים):

רווח נקי		רווח נקי (באחוזים)	
ברבעון הראשון	ברבעון הראשון	ברבעון הראשון	ברבעון הראשון
2021	2020	2021	2020
אנשים פרטיים:			
255	174	37.4	46.3
(6)	8	-	2.1
21	(1)56	3.1	14.9
270	238	40.5	63.3
פעילות עסקית:			
130	93	19.1	24.7
27	(3)	4.0	-
33	21	4.8	5.6
15	8	2.2	2.1
205	119	30.1	32.4
178	(16)	26.1	-
653	341	96.7	95.7
23	16	3.3	4.3
676	357	100.0	100.0

(1) כולל הכנסות בסך 82 מיליוני שקלים חדשים (54 מיליוני שקלים חדשים לאחר מס) בגין שיפוי מחברות הביטוח.

לפרטים בדבר תוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2021

מגזר משקי הבית

ההגדרה הפיקוחית

בהתאם להגדרה הפיקוחית, מגזר משקי בית כולל אנשים פרטיים, למעט לקוחות הנכללים במגזר בנקאות פרטית. כלומר המגזר לא כולל אנשים פרטיים עם יתרת נכסים פיננסיים הגבוהה מ-3 מיליון שקלים חדשים. אנשים פרטיים מוגדרים כיחידים שאין להם חבות לבנק או שהחבות שלהם מסווגת ל"אנשים פרטיים - הלוואות לדירור" ו-"אחר", בהתאם להגדרות סיווג סיכון האשראי לפי ענפי משק.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

- לקוחות פרטיים מסוימים אשר סווגו למגזר בנקאות פרטית לפי גישת ההנהלה, מסווגים למגזר משקי הבית בגישת מגזרים פיקוחיים. ההבדל נובע בעיקר מהיקף הנכסים הפיננסיים של הלקוחות המשמש לסיווג הלקוחות - רף הבנק לפיו נקבע סיווג הלקוח לפי גישת ההנהלה הוא 1 מיליון שקלים חדשים ונמוך מההגדרה הפיקוחית.
- ככלל, לקוחות פרטיים משייכים למגזרי משקי הבית. לפי הגישה הפיקוחית, לקוחות פרטיים עם חבות גבוהה או בעלי מאפיינים עסקיים, מסווגים למגזרי הפעילות העסקיים ולא למגזר משקי הבית.

תוצאות הפעילות במגזר משקי הבית

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ					
2021			2020		
במיליוני שקלים חדשים					
אחר	הלוואות לדירור	סך הכל	אחר	הלוואות לדירור	סך הכל
רווח ורווחיות					
361	535	896	337	459	796
-	-	-	-	-	-
174	36	210	147	38	185
535	571	1,106	484	497	981
סך ההכנסות					
(7)	(23)	(30)	40	65	105
527	211	738	414	166	580
15	383	398	30	266	296
5	128	133	10	92	102
10	255	265	20	174	194
(16)	-	(16)	(12)	-	(12)
(6)	255	249	8	174	182
המינוס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי					
מאזן - סעיפים עיקריים:					
25,609	159,734	185,343	21,758	137,958	159,716
25,320	158,816	184,136	21,480	137,227	158,707
117,174	-	117,174	94,443	-	94,443
24,414	158,195	182,609	21,135	136,450	157,585
115,960	-	115,960	87,998	-	87,998
22,421	91,908	114,329	19,784	78,893	98,677
מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:					
238	511	749	214	434	648
115	-	115	123	-	123
8	24	32	-	25	25
361	535	896	337	459	796
סך הכל הכנסות ריבית נטו					

תרומת המגזר ברבעון הראשון של שנת 2021 כוללת את בנק אגוד.

תרומת מגזר משקי הבית (בהתאם להגדרות הפיקוחיות) לרווחי הקבוצה ברבעון הראשון של שנת 2021 הסתכמה ב-249 מיליוני שקלים חדשים, מהם הפסד של 1 מיליון שקלים חדשים בגין בנק אגוד, לעומת 182 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן הגורמים העיקריים לשינוי בתרומת המגזר:

עיקר הגידול ברווחי המגזר נובע מההלוואות לדירור (כולל הלוואות לכל מטרה במשכון דירת מגורים), שתרמו ברבעון הראשון של שנת 2021 255 מיליוני שקלים חדשים לרווח הנקי, לעומת 174 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נובע מהמשך הגידול בפעילות: עלייה של 76 מיליוני שקלים חדשים בהכנסות המימון, ומנגד מעליה של 45 מיליוני שקלים חדשים בהוצאות המימון למגזר, וזאת על רקע גידול של כ-13% בהיקף יתרות האשראי הממוצעות במגזר. כמו כן, הושפע הרווח הנקי מירידה בהוצאות בגין הפסדי אשראי, מהוצאה בסך 65 מיליוני שקלים חדשים

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2021

ברבעון הראשון של 2020, להכנסה בסך 23 מיליוני שקלים חדשים ברבעון הראשון של 2021, בעיקר עקב חזרה לתשלום סדיר של המשכנתאות שאושרה להם דחייה בהחזרי התשלומים בגין השפעת משבר הקורונה.

תרומת יתר פעילות משקי הבית (שאינה הלוואות לדירור) ברבעון הראשון של שנת 2021 הסתכמה בהפסד של 6 מיליוני שקלים חדשים, לעומת רווח של 8 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. מלבד איחוד הדוחות הכספיים של בנק אגוד, עיקר הקיטון ברווחיות הושפע מקיטון בהכנסות הריבית, נטו בעיקר בשל ירידת ריבית בנק ישראל, אשר השפיעה בעיקר על צד הנכסים, בעוד שהיכולת לגלם את ירידת הריבית במרווחי הפיקדונות מוגבלת וכן מגידול בהוצאות התפעוליות המיוחסות למגזר, בעיקר הוצאות השכר, בשל התאמה של רכיבי תגמול משתנים בהתאם לתשואה ולרווח הבנק ברבעון זה.

כמו כן, הושפע הרווח הנקי מקיטון בהוצאות בגין הפסדי אשראי, שהסתכמו בהכנסה של 7 מיליוני שקלים חדשים ברבעון הראשון של 2021 (מהם 4 מיליוני שקלים חדשים הכנסה בגין בנק אגוד), לעומת הוצאה של 40 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. השינוי נובע בעיקר משיפור במדדי הצמיחה והאבטלה, המשפיעים על הסיכון ועל היקף הפרשה להפסדי אשראי במגזר זה.

לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

מגזר בנקאות פרטית

ההגדרה הפיקוחית

בהתאם להגדרה הפיקוחית, מגזר בנקאות פרטית כולל אנשים פרטיים אשר יתרת תיק הנכסים הפיננסיים שלהם בבנק (לרבות פיקדונות כספיים, תיקי ניירות-ערך ונכסים כספיים אחרים) עולה על 3 מיליוני שקלים חדשים.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

- לקוחות פרטיים מסוימים אשר סווגו למגזר בנקאות פרטית לפי גישת ההנהלה, מסווגים למגזר משקי הבית בגישת מגזרים פיקוחיים. ההבדל נובע בעיקר מהיקף הנכסים הפיננסיים של הלקוחות המשמש לסיווג הלקוחות - רף הבנק לפיו נקבע סיווג הלקוח לפי גישת ההנהלה הוא 1 מיליוני שקלים חדשים ונמוך מההגדרה הפיקוחית.
- מגזר בנקאות פרטית לפי גישת ההנהלה כולל גם עסקים שלהם היקפי נכסים נזילים, בסכומים העולים על 8 מיליוני שקלים חדשים. לקוחות אלה מסווגים למגזרי הפעילות העסקיים בגישת מגזרים פיקוחיים.

תוצאות הפעילות במגזר בנקאות פרטית

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2020	2021	
במיליוני שקלים חדשים		
		רווח ורווחיות
22	23	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
86	16	עמלות והכנסות אחרות
108	39	סך ההכנסות
(1)	(3)	הוצאות בגין הפסדי אשראי
24	11	הוצאות תפעוליות ואחרות
85	31	רווח לפני הפרשה למיסים
29	10	הקטנת הפרשה למיסים
56	21	רווח נקי
		מאזן - סעיפים עיקריים:
164	212	אשראי לציבור (יתרת סוף)
162	208	אשראי לציבור, נטו (יתרת סוף)
16,015	20,900	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
213	307	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
14,999	20,495	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
26	145	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
		מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:
-	1	מרווח מפעילות מתן אשראי
22	19	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
-	3	אחר
22	23	סך הכל הכנסות ריבית נטו

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2021

תרומת המגזר ברבעון הראשון של שנת 2021 כוללת את בנק אגוד. תוצאות פעילות מגזר הבנקאות הפרטית (בהתאם להגדרות הפיקוחיות) ברבעון הראשון של שנת 2021 הסתכמו ברווח של 20 מיליוני שקלים חדשים, מהם 4 מיליוני שקלים חדשים בגין בנק אגוד, לעומת 56 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר השינוי נובע מהכנסות בסך 82 מיליוני שקלים חדשים (54 מיליוני שקלים חדשים לאחר מס) בגין הסדר מוסכם עם המבטחים לסיום הליכים נגזרים, שנרשמו ברבעון הראשון של שנת 2020 בסעיף עמלות והכנסות אחרות, ומנגד קיטון בהוצאות תפעוליות ואחרות אשר נבע ברובו מקיטון בהוצאות משפטיות. לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

מגזר עסקים זעירים וקטנים

ההגדרה הפיקוחית

מגזר עסקים זעירים וקטנים כולל עסקים בעלי מחזור פעילות שנתי קטן מ-50 מיליוני שקלים חדשים.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

- לקוחות עסקיים, שלהם היקפי נכסים נזילים בסכומים העולים על 8 מיליוני שקלים חדשים, משויכים למגזר בנקאות פרטית לפי גישת ההנהלה. לקוחות אלה מסווגים למגזר עסקים זעירים וקטנים, בהתאם למחזור פעילותם השנתי, לפי גישת מגזרים פיקוחיים.
- לקוחות עסקיים אשר משויכים כיום לבנקאות מסחרית לפי גישת ההנהלה, ומחזור הפעילות השנתי שלהם קטן מ-50 מיליוני שקלים חדשים, מסווגים למגזר עסקים זעירים וקטנים בגישה הפיקוחית.

תוצאות הפעילות במגזר עסקים זעירים וקטנים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2020	2021	
במיליוני שקלים חדשים		
		רווח ורווחיות
298	344	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
-	2	הכנסות מימון שאינן מריבית
104	121	עמלות והכנסות אחרות
402	467	סך ההכנסות
72	16	הוצאות בגין הפסדי אשראי
187	254	הוצאות תפעוליות ואחרות
143	197	רווח לפני הפרשה למיסים
49	66	הפרשה למיסים
94	131	רווח לאחר מיסים
(1)	(1)	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
93	130	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי
		מאזן - סעיפים עיקריים:
21,608	29,241	אשראי לציבור (יתרת סוף)
21,175	28,668	אשראי לציבור, נטו (יתרת סוף)
29,644	47,104	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
21,441	29,635	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
27,929	45,690	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
20,659	27,714	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
		מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:
256	286	מרווח מפעילות מתן אשראי
35	30	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
7	28	אחר
298	344	סך הכל הכנסות ריבית נטו

תרומת המגזר ברבעון הראשון של שנת 2021 כוללת את בנק אגוד. תרומת מגזר עסקים קטנים וזעירים (בהתאם להגדרות הפיקוחיות) לרווחי הקבוצה ברבעון הראשון של שנת 2021 הסתכמה ב-130 מיליוני שקלים חדשים, מהם 30 מיליוני שקלים חדשים בגין בנק אגוד, לעומת 93 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2021

הגורם העיקרי לשינוי בתרומת המגזר, מלבד איחוד הדוחות הכספיים של בנק אגוד, הוא הירידה בהוצאות בגין הפסדי אשראי, שהסתכמו ברבעון הראשון של 2021 ב-16 מיליוני שקלים חדשים (מהם 2 מיליוני שקלים חדשים הכנסה בגין בנק אגוד), 72 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד. הירידה נובעת בעיקר משיפור במדדי הצמיחה והאבטלה, המשפיעים על הסיכון ועל היקף הפרשה להפסדי אשראי במגזר זה. הגידול בסעיפי הכנסות הריבית, נטו, העמלות וההכנסות האחרות, וההוצאות התפעוליות, נובע מגידול בפעילות השוטפת, וכן מאיחוד הדוחות הכספיים של בנק אגוד.

לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת הנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

מגזר עסקים בינוניים

ההגדרה הפיקוחית

מגזר עסקים בינוניים כולל עסקים בעלי מחזור פעילות שנתי גדול מ-50 מיליוני שקלים חדשים וקטן מ-250 מיליוני שקלים חדשים.

הבדלים בין גישת הנהלה להגדרה הפיקוחית

- במגזר בנקאות מסחרית לפי גישת הנהלה קיימים עסקים בעלי מחזורי פעילות שבין 30 ל-120 מיליוני שקלים חדשים. המשמעות היא שקיימים לקוחות מסוימים בבנקאות המסחרית (לפי גישת הנהלה) אשר מחזור הפעילות שלהם קטן מ-50 מיליוני שקלים חדשים, המסווגים במגזר עסקים זעירים וקטנים לפי מגזרי פעילות פיקוחיים.
- מנגד, קיימים לקוחות עסקיים המסווגים למגזר בנקאות עסקית לפי גישת הנהלה, בעלי מחזור פעילות שנתי נמוך מ-250 מיליוני שקלים חדשים, אשר משובכים למגזר עסקים בינוניים בגישה הפיקוחית.
- ככלל, החל משנת 2019 מסווגים לקוחות חדשים בהתאם להגדרה הפיקוחית כך שהמתאם בין גישת הנהלה לגישה הפיקוחית כאמור לעיל, גדל.

תוצאות הפעילות במגזר עסקים בינוניים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2020	2021	
במיליוני שקלים חדשים		
		רווח ורווחיות
76	85	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
22	26	עמלות והכנסות אחרות
98	111	סך ההכנסות
72	16	הוצאות (הקטנת הוצאות) בגין הפסדי אשראי
31	54	הוצאות תפעוליות ואחרות
(5)	41	רווח לפני הפרשה למיסים
(2)	14	הפרשה למיסים
(3)	27	רווח נקי
		מאזן - סעיפים עיקריים:
7,431	9,934	אשראי לציבור (יתרת סוף)
7,225	9,688	אשראי לציבור, נטו (יתרת סוף)
9,705	15,946	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
7,411	9,369	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
8,958	15,281	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
8,462	11,541	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
		מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:
63	71	מרווח מפעילות מתן אשראי
10	11	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
3	3	אחר
76	85	סך הכל הכנסות ריבית נטו

תרומת המגזר ברבעון הראשון של שנת 2021 כוללת את בנק אגוד.

תוצאות פעילות מגזר עסקים בינוניים (בהתאם להגדרות הפיקוחיות) ברבעון הראשון של שנת 2021 הסתכמו ברווח של 33 מיליוני שקלים חדשים, מהם 3 מיליוני שקלים חדשים בגין בנק אגוד, לעומת הפסד של 3 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2021

הגורם העיקרי לשינוי בתרומת המגזר, מלבד איחוד הדוחות הכספיים של בנק אגוד, הוא הירידה בהוצאות בגין הפסדי אשראי, שהסתכמו ברבעון הראשון של 2021 ב-16 מיליוני שקלים חדשים (מהם 2 מיליוני שקלים חדשים הכנסה בגין בנק אגוד), בהשוואה ל-72 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי ברבעון המקביל אשתקד, הושפעו בעיקר מהפרשה קבוצתית להפסדי אשראי בגין השפעת משבר הקורונה. ברבעון הראשון של 2021 חל שיפור בסביבה הכלכלית, שבעקבותיו מיוחסות ההפרשות שבוצעו, בהדרגה, לתחומים וללוחים ספציפיים, במקביל להתמתנות בהיקף ההפרשה הכוללת. הגידול בסעיפי הכנסות הריבית, נטו, העמלות וההכנסות האחרות, וההוצאות התפעוליות, נובע מגידול בפעילות השוטפת, וכן מאיחוד הדוחות הכספיים של בנק אגוד.

לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

מגזר עסקים גדולים

ההגדרה הפיקוחית

מגזר עסקים גדולים כולל עסקים בעלי מחזור פעילות שנתי גדול מ-250 מיליוני שקלים חדשים.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

- במגזר בנקאות עסקית לפי גישת ההנהלה קיימים עסקים בעלי מחזורי פעילות הגדול מ-120 מיליוני שקלים חדשים. המשמעות היא שיש לקוחות מסוימים בבנקאות העסקית (לפי גישת ההנהלה) אשר מחזור הפעילות שלהם קטן מ-250 מיליוני שקלים חדשים, אשר מסווגים במגזר עסקים בינוניים בגישה הפיקוחית.
- גופים מוסדיים אשר מנהלים בגישת ההנהלה במסגרת הבנקאות העסקית, מוצגים כמגזר נפרד במגזרי פעילות פיקוחיים.
- ככלל, החל משנת 2019 מסווגים לקוחות חדשים בהתאם להגדרה הפיקוחית, למעט גופים מוסדיים כאמור לעיל, כך שהמתאם בין גישת ההנהלה לגישה הפיקוחית כאמור לעיל, גדל.

תוצאות הפעילות במגזר עסקים גדולים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2020	2021	
במיליוני שקלים חדשים		
		רווח ורווחיות
134	139	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
-	3	הכנסות מימון שאינן מריבית
34	38	עמלות והכנסות אחרות
168	180	סך ההכנסות
87	35	הוצאות (הקטנת הוצאות) בגין הפסדי אשראי
49	95	הוצאות תפעוליות ואחרות
32	50	רווח לפני הפרשה למיסים
11	17	הפרשה למיסים
21	33	רווח נקי
		מאזן - סעיפים עיקריים:
17,692	21,082	אשראי לציבור (יתרת סוף)
17,450	20,742	אשראי לציבור, נטו (יתרת סוף)
27,982	35,734	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
16,596	20,640	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
25,058	37,059	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
24,359	29,259	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
		מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:
110	124	מרווח מפעילות מתן אשראי
18	12	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
6	3	אחר
134	139	סך הכל הכנסות ריבית נטו

תרומת המגזר ברבעון הראשון של שנת 2021 כוללת את בנק אגוד.

תרומת מגזר עסקים גדולים (בהתאם להגדרות הפיקוחיות) ברבעון הראשון של שנת 2021 הסתכמה ברווח של 33 מיליוני שקלים חדשים, מהם 2 מיליוני שקלים חדשים הפסד בגין בנק אגוד, לעומת 21 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. הגורם העיקרי לשינוי בתרומת המגזר הוא הירידה בהוצאות בגין הפסדי אשראי, שהסתכמו ברבעון הראשון של 2021 ב-35 מיליוני שקלים חדשים (מהם 9 מיליוני שקלים חדשים הכנסה בגין בנק אגוד), בהשוואה ל-87 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2021

ההוצאות בגין הפסדי אשראי ברבעון המקביל אשתקד, הושפעו בעיקר מהפרשה קבוצתית להפסדי אשראי בגין השפעת משבר הקורונה. ברבעון הראשון של 2021 חל שיפור בסביבה הכלכלית, שבעקבותיו מיוחסות ההפרשות שבוצעו, בהדרגה, לתחומים וללוחים ספציפיים, במקביל להתמתנות בהיקף ההפרשה הכוללת.

הגידול בסעיפי הכנסות הריבית, נטו, העמלות וההכנסות האחרות, וההוצאות התפעוליות, נובע מגידול בפעילות השוטפת, וכן מאיחוד הדוחות הכספיים של בנק אגוד.

לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

מגזר גופים מוסדיים

ההגדרה הפיקוחית

המגזר כולל קופות גמל, קרנות פנסיה, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות, קרנות סל, חברות ביטוח וחברי בורסה המנהלים כספי לקוחות.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

גופים מוסדיים מנהלים בגישת ההנהלה במסגרת הבנקאות העסקית ובמסגרת מגזר הניהול הפיננסי, ומוצגים כמגזר נפרד במגזרי פעילות פיקוחיים.

תוצאות הפעילות במגזר גופים מוסדיים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2020	2021	
במיליוני שקלים חדשים		
		רווח ורווחיות
29	24	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
-	2	הכנסות מימון שאינן מריבית
16	14	עמלות והכנסות אחרות
45	40	סך ההכנסות
2	(19)	הקטנת הוצאות בגין הפסדי אשראי
31	36	הוצאות תפעוליות ואחרות
12	23	רווח לפני הפרשה למיסים
4	8	הפרשה למיסים
8	15	רווח נקי
		מאזן - סעיפים עיקריים:
1,792	2,231	אשראי לציבור (יתרת סוף)
1,786	2,219	אשראי לציבור, נטו (יתרת סוף)
41,216	52,643	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
1,222	1,548	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
45,409	47,181	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
2,455	2,516	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
		מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:
6	5	מרווח מפעילות מתן אשראי
22	14	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
1	5	אחר
29	24	סך הכל הכנסות ריבית נטו

תרומת המגזר ברבעון הראשון של שנת 2021 כוללת את בנק אגוד.

תרומת מגזר גופים מוסדיים (בהתאם להגדרות הפיקוחיות) ברבעון הראשון של שנת 2021 הסתכמה ברווח של 15 מיליוני שקלים חדשים, מהם 3 מיליוני שקלים חדשים בגין בנק אגוד, לעומת 8 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

עיקר הגידול ברווח נובע מהקטנת הוצאות בגין הפסדי אשראי של 19 מיליוני שקלים חדשים לעומת הוצאה של 2 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2021

מגזר ניהול פיננסי

ההגדרה הפיקוחית

מגזר ניהול פיננסי כולל את פעילות המסחר, ניהול הנכסים וההתחייבויות והשקעות ריאליות. פעילות למסחר - השקעה בניירות ערך למסחר, פעילות עשית שוק בניירות ערך, פעילות במכשירים נגזרים שאינם מיועדים לגידור ואינם חלק מניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, שאילת ניירות ערך למסחר, מכירה בחסר של ניירות ערך, שירותי חיתום של ניירות ערך. ניהול נכסים והתחייבויות - לרבות השקעה באיגרות חוב זמינות למכירה ובאיגרות חוב מוחזקות לפדיון, גידור באמצעות מכשירים נגזרים מגדרים, גידור ALM, גידור מטבעי של השקעות בחוץ לארץ. השקעות ריאליות - השקעה במניות זמינות למכירה ובחברות כלולות של עסקים. פעילות ניהול פיננסי אחרת - שירותי ניהול, תפעול, נאמנות ומשמורת לבנקים, מכירה וניהול תיקי אשראי.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

גופים מוסדיים אשר מנהלים בגישת ההנהלה במסגרת מגזר הניהול הפיננסי, מוצגים כמגזר נפרד במגזרי פעילות פיקוחיים.

תוצאות הפעילות במגזר ניהול פיננסי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2020	2021	
במיליוני שקלים חדשים		
		רווח ורווחיות
(53)	131	סך הכל הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו
64	182	הכנסות מימון שאינן מריבית
77	112	עמלות והכנסות אחרות
88	425	סך ההכנסות
2	-	הוצאות (הקטנת הוצאות) בגין הפסדי אשראי
95	130	הוצאות תפעוליות ואחרות
(9)	295	רווח (הפסד) לפני הפרשה למיסים
(1)	99	הפרשה (הקטנת הפרשה) למיסים
(8)	196	רווח (הפסד) לאחר מיסים
-	(12)	חלקו של התאגיד הבנקאי ברווחים של חברות כלולות
(8)	184	רווח נקי (הפסד) לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(8)	(6)	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(16)	178	רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי
		מאזן - סעיפים עיקריים:
6,904	11,896	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
		מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:
-	-	מרווח מפעילות מתן אשראי
-	-	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
(53)	131	אחר
(53)	131	סך הכל הכנסות ריבית נטו

תרומת המגזר ברבעון הראשון של שנת 2021 כוללת את בנק אגוד. תוצאות פעילות מגזר הניהול הפיננסי (בהתאם להגדרות הפיקוחיות) ברבעון הראשון של שנת 2021 הסתכמו ברווח של 179 מיליוני שקלים חדשים, מהם 66 מיליוני שקלים חדשים בגין בנק אגוד, לעומת הפסד של 16 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

הגורמים העיקריים לשינוי בתוצאות המגזר:

גידול בהכנסות הריבית, נטו כתוצאה מהמשך הגידול בפעילות השוטפת וזאת חרף ירידת ריבית בנק ישראל וירידת ריבית הבנק המרכזי בארה"ב וכן מהשפעת השינוי במדד המחירים לצרכן.

גידול בהכנסות המימון שאינן מריבית בעיקר מהשפעת רישום חשבונאי של נגזרים לפי שווי הוגן.

ראה גם ניתוח ההתפתחות בהכנסות המימון בפרק התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח הכולל האחר.

גידול בסך העמלות וההכנסות האחרות הנובע בעיקר כתוצאה מהפחתת יתרת זכות נדחית בגין רכישת אגוד.

הגידול בסעיף הוצאות התפעוליות, נובע בעיקר מאיחוד הדוחות הכספיים של בנק אגוד.

לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2021

פעילות חוץ לארץ

ההגדרה הפיקוחית

פעילות הבנק בחוץ לארץ מוצגת בנפרד ונחלקת לפעילות של אנשים פרטיים ופעילות עסקית.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

לקוחות עסקיים ופרטיים בסניפי חוץ לארץ שסווגו למגזרי הפעילות השונים בהתאם לגישת ההנהלה, סווגו למגזר פעילות חוץ לארץ בגילוי על מגזרי פעילות פיקוחיים.

לקוחות עסקיים ופרטיים בסניפי חוץ לארץ מוצגים כמגזר נפרד במגזרי פעילות פיקוחיים ומנוהלים בגישת ההנהלה במסגרת מגזרי הפעילות השונים - בעיקר בנקאות פרטית ועסקית.

תוצאות הפעילות בחוץ לארץ

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2020	2021	
במיליוני שקלים חדשים		
		רווח ורווחיות
45	49	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
5	6	עמלות והכנסות אחרות
50	55	סך ההכנסות
6	(2)	הוצאות (הקטנת הוצאות) בגין הפסדי אשראי
20	23	הוצאות תפעוליות ואחרות
24	34	רווח לפני הפרשה למיסים
8	11	הפרשה למיסים
16	23	רווח נקי
		מאזן - סעיפים עיקריים:
3,760	3,914	אשראי לציבור (יתרת סוף)
3,725	3,877	אשראי לציבור, נטו (יתרת סוף)
4,184	4,265	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
3,133	3,421	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
4,545	4,407	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
4,388	4,810	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
		מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:
25	27	מרווח מפעילות מתן אשראי
3	3	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
17	19	אחר
45	49	סך הכל הכנסות ריבית נטו

תרומת הפעילות בחוץ לארץ לרווחי הקבוצה ברבעון הראשון של שנת 2021 הסתכמה ב-23 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 16 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

עיקר הגידול ברווח נובע מהקטנת הוצאות בגין הפסדי אשראי של 2 מיליוני שקלים חדשים לעומת הוצאה של 6 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2021

חברות מוחזקות עיקריות

תרומת החברות המוחזקות לרווח הנקי מפעולות רגילות, הגיעה ברבעון הראשון של שנת 2021 ל-114 מיליוני שקלים חדשים. תרומת החברות המוחזקות לרווח הנקי מפעולות רגילות, ללא השפעת בנק אגוד הגיעה ברבעון הראשון של שנת 2021 ל-47 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 51 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד. נתונים אלה כוללים השפעות של שינויים בשערי החליפין על יתרות ההשקעה בחברות המוחזקות בחוץ לארץ, המכוסים בבנק עצמו.

ללא השפעת הפרשי שער כאמור לעיל, הסתכמה תרומת החברות המוחזקות ב-114 מיליוני שקלים חדשים. ללא השפעת בנק אגוד הסתכמה תרומת החברות המוחזקות ב-47 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 44 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, ראה הסבר בחברות המוחזקות להלן.

בנק אגוד לישראל בע"מ (להלן: "בנק אגוד")

בנק אגוד הינו תאגיד בנקאי הפועל בהתאם לרישיון 'בנק' לפי הוראות חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981.

ביום 30 בספטמבר 2020 הושלמה העסקה בין בעלי השליטה בבנק אגוד לבין בנק מזרחי טפחות בה נרכשו מניות בנק אגוד שבידי בעלי השליטה, בתמורה להנפקת מניות של מזרחי טפחות, והושלמה רכישת המניות מיתר בעלי המניות. החל ממועד זה מחזיק הבנק במלוא הון המניות של בנק אגוד, ובכך מתקיימת שליטה של הבנק בבנק אגוד. לפרטים, ראה ביאור 16 לדוחות הכספיים וביאור 35 לדוחות הכספיים לשנת 2020.

תרומת בנק אגוד לרווחי הקבוצה ברבעון הראשון של שנת 2021 הסתכמה ב-72 מיליוני שקלים חדשים, וכן 54 מיליוני שקלים חדשים בגין יתרת זכות נדחית שנרשמה בגין רכישת אגוד ומוכרת ברווח והפסד על פני 5 שנים החל מהרבעון הרביעי של שנת 2020.

סך המאזן המדווח של בנק אגוד ליום 31 במרץ 2021 הסתכם ב-48,066 מיליוני שקלים חדשים, לעומת ב-47,663 מיליוני שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2020, גידול של 403 מיליוני שקלים חדשים (1%). יתרת האשראי לציבור, נטו המדווחת ליום 31 במרץ 2021 הסתכמה ב-23,611 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 24,571 מיליוני שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2020, קיטון של 960 מיליוני שקלים חדשים (4%).

יתרת פיקדונות הציבור המדווחת ליום 31 במרץ 2021 הסתכמה ב-38,136 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 37,361 מיליוני שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2020, גידול של 775 מיליוני שקלים חדשים (2%).

בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ (להלן: "בנק יהב")

בנק יהב הינו תאגיד בנקאי הפועל בהתאם לרישיון 'בנק' לפי הוראות חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981.

חלקה של הקבוצה ברווח הנקי של בנק יהב ברבעון הראשון של שנת 2021 הסתכם ב-23 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 21 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד. תשואת הרווח הנקי על ההון של בנק יהב בחישוב שנתי, הגיעה ברבעון הראשון של שנת 2021 ל-11.1%, בדומה לרבעון המקביל אשתקד.

סך המאזן של בנק יהב ליום 31 במרץ 2021 הסתכם ב-34,182 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 33,463 מיליוני שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2020, גידול של 719 מיליוני שקלים חדשים (2%). יתרת האשראי לציבור, נטו ליום 31 במרץ 2021 הסתכמה ב-10,554 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 10,575 מיליוני שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2020, קיטון של 21 מיליוני שקלים חדשים (0.2%). יתרת פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2021 הסתכמה ב-29,891 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 29,328 מיליוני שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2020, גידול של 563 מיליוני שקלים חדשים (2%).

טפחות סוכנות לביטוח (1989) בע"מ (להלן: "טפחות סוכנות לביטוח")

טפחות סוכנות לביטוח היא סוכנות ביטוח בבעלות מלאה של הבנק, העוסקת במכירת פוליסות ביטוחי החיים ופוליסות ביטוחי הנכסים של לקוחות המבצעים משכנתאות בבנק. הרווח הנקי של טפחות סוכנות לביטוח ברבעון הראשון של שנת 2021 (בניכוי הכנסות המימון נטו מעודפי המזומנים של החברה) הסתכם ב-17 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 18 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד.

תשואת הרווח הנקי מפעילות שוטפת על ההון העצמי הגיעה ברבעון הראשון של שנת 2021 ל-5.2%. לעומת תשואה של 6.6% ברבעון המקביל אשתקד.

חברות מוחזקות אחרות הפועלות בישראל

חברות מוחזקות אחרות הפועלות בישראל הנמצאות בשליטתו המלאה של הבנק ונשענות על תשתית הבנק, תרמו לרווח הנקי של הקבוצה ברבעון הראשון של שנת 2021 כ-8 מיליוני שקלים חדשים נטו, לעומת 4 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד. מזה סך של 6 מיליוני שקלים חדשים (לעומת 2 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד) מפעילות נאמנות במסגרת החברה הבת, מזרחי טפחות חברה לנאמנות בע"מ.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2021

יונייטד מזרחי בנק (שוויץ) לימיטד

יונייטד מזרחי בנק (שוויץ) לימיטד (להלן: "בנק המזרחי שוויץ") מתמחה בשירותי בנקאות פרטית בינלאומית. הבנק בשוויץ מוחזק באמצעות חברה בת בבעלות מלאה של הבנק, United Mizrahi Overseas Holding Co. B.V. (Netherlands) ("מזרחי החזקות בינלאומיות"), הרשומה בהולנד.

ההפסד הנקי של בנק המזרחי שוויץ הסתכם ברבעון הראשון של שנת 2021 ב-0.1 מיליוני פרנקים שוויצרים, לעומת רווח נקי של 0.1 מיליוני פרנקים שוויצרים ברבעון המקביל אשתקד. סך המאזן של בנק המזרחי שוויץ ליום 31 במרץ 2021 הסתכם ב-125 מיליוני פרנקים שוויצרים, לעומת 130 מיליוני פרנקים שוויצרים ליום 31 בדצמבר 2020.

הכנסות הריבית והכנסות הריבית, נטו הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2021 ב-0.3 מיליוני פרנקים שוויצרים, לעומת 0.4 מיליוני פרנקים שוויצרים ברבעון המקביל אשתקד. ההכנסה לפני מס הסתכמה ברבעון הראשון של שנת 2021 ב-0.1 מיליוני פרנקים שוויצרים, לעומת 0.2 מיליוני פרנקים שוויצרים ברבעון המקביל אשתקד. ההפסד לפני מס מנוכה מהשפעות שער חליפין הסתכם ברבעון הראשון של שנת 2021 ב-0.9 מיליוני שקלים חדשים, לעומת רווח לפני מס בסך 0.6 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד.

יתרת האשראי לציבור, נטו ליום 31 במרץ 2021 הסתכמה ב-45 מיליוני פרנקים שוויצרים, לעומת 46 מיליוני פרנקים שוויצרים ליום 31 בדצמבר 2020. יתרת הפיקדונות בבנקים ליום 31 במרץ 2021 הסתכמה ב-76 מיליוני פרנקים שוויצרים, לעומת 80 מיליוני פרנקים שוויצרים ליום 31 בדצמבר 2020. יתרת פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2021 הסתכמה ב-88 מיליוני פרנקים שוויצרים, לעומת 92 מיליוני פרנקים שוויצרים ליום 31 בדצמבר 2020.

נתונים אלה אינם כוללים סעיפים חוץ מאזניים, כגון פיקדונות בנאמנות (FIDUCIARY) ותיקי ניירות ערך של לקוחות, המהווים מרכיבים עיקריים בפעילותו העסקית של הבנק בשוויץ.

לפרטים בדבר הסכם מכירה של חברת הבת יונייטד מזרחי בנק (שוויץ) לימיטד לבנק Hyposwiss Private Bank Geneve SA משוויץ, ראה פרק התפתחויות משמעותיות בניחול הפעילות העסקית לעיל.

השקעות במניות

הבנק מנהל השקעות נוסטרו במניות. מניות שבהן השקיע הבנק כאמור, מוצגות כמניות שאינן למסחר וכמניות וניירות ערך אחרים במסגרת תיק ניירות הערך של הבנק ובמסגרת ההשקעה בחברות כלולות, כאשר לבנק השקעה מהותית בתאגיד.

במסגרת ההשקעות (אשר אינן סחירות ולא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין) מוצגות ככלל לפי עלות (בניכוי ירידת ערך) המותאמת לשינויים במחירים נצפים בעסקאות רגילות בהשקעות דומות או זהות של אותו מנפיק. יתר ההשקעות (סחירות וקיים לגביהן שווי הוגן) מוצגות בהתאם לערכי השוק שלהן ושינויים בשווי ההוגן אשר טרם מומשו, מוכרים בדוח רווח והפסד.

השקעות הבנק במניות הסתכמו ליום 31 במרץ 2021 ב-563 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 167 ו-477 מיליוני שקלים חדשים ליום 31 במרץ 2020 וליום 31 בדצמבר 2020, בהתאמה. רווחי הבנק נטו מהשקעות במניות, הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2021 ב-45 מיליוני שקלים חדשים, לעומת הפסדי הבנק נטו מהשקעות במניות שהסתכמו ב-12 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד.

לפרטים בדבר השקעה במניות שאינן למסחר ומניות למסחר, ראה ביאור 5 לדוחות הכספיים.

סקירת הסיכונים

פרק זה כולל סקירה תמציתית וניתוח ההתפתחויות של הסיכונים העיקריים שהבנק נחשף אליהם. ככל שנדרש, יש לעיין בפרק זה ביחד עם פרק סקירת הסיכונים שנכלל בדוחות הכספיים השנתיים המבוקרים לשנת 2020. דוח הסיכונים מפורט הכולל את דרישות הגילוי של הנדבך השלישי של באזל ומידע נוסף על הסיכונים שניתן על פי המלצות הועדה ליציבות פיננסית (ה-FSB), מפורסם באתר האינטרנט של הבנק.

התפתחויות בסיכונים ואופן ניהולם

הפעילות העסקית השוטפת של הקבוצה במגוון המוצרים והמכשירים הפיננסיים המאזניים והחוץ מאזניים חושפת את הקבוצה לסיכונים שונים, סיכונים פיננסיים כגון: סיכונים שוק, ריבית בתיק הבנקאי ונזילות וסיכונים אשראי, וסיכונים שאינם פיננסיים ביניהם: סיכונים תפעוליים (כולל סיכון אבטחת מידע וסייבר וסיכונים טכנולוגיים) וסיכונים ציות ורגולציה. מדיניות ניהול ובקרת הסיכונים בתחומים השונים מיועדת לתמוך בהשגת היעדים העסקיים של הקבוצה תוך הגבלת החשיפה לסיכונים אלה.

מתחילת שנת 2020, חלה עלייה בפרופיל הסיכונים הכולל של הבנק כתוצאה מעליה בסיכון האשראי בעקבות השלכות מגפת הקורונה העולמית, שהחלה בישראל לקראת סוף פברואר 2020, התעצמה במהלך חודש מרץ והמשיכה להתפתח ולהשפיע על הכלכלה בישראל ובעולם במהלך כל השנה. עדיין לא ניתן להעריך את מלוא ההשפעה של המשבר על איכות תיק האשראי של הבנק. הבנק בוחן את מדדי הסיכון באופן מתמיד ומתאימם ככל הנדרש לפעילות העסקית השוטפת, בכפוף ובהלימה לתיאבון הסיכון הכולל של הבנק לסיכונים השונים.

הערכת מידת ההשפעה של גורמי הסיכון ברבעון הראשון של שנת 2021, ללא שינוי, ביחס ל-2 הרבעונים הקודמים, למרות השיפור במצב המשק, זאת בשל רמת אי הוודאות הקיימת באשר להשלכות המשבר.

תיאור הסיכונים

הבנק עוסק בפעילות בנקאית מסחרית (עסקית וקמעונאית) ובפעילות משכנתאות, אשר בה מוביל הבנק את מערכת הבנקאות בישראל. סיכון האשראי הוא הסיכון המרכזי בפעילות התאגידים הבנקאיים. בבנק מוטא סיכון זה לפעילות האשראי הקמעונאית ובפרט האשראי לדיר, פעילות המאופיינת ברמת סיכון נמוכה יחסית. הבנק מנטר ומנהל את סיכונים תיק האשראי במגוון כלים, לרבות פיתוח והטמעה של מודלים פנימיים להערכת דירוג האשראי של הלקוח. ראה בהרחבה בפרק סיכון האשראי הלקוח.

בתחום העסקי הבנק פועל תוך ביצוע שוטף של הערכות סיכון ברמת הלקוח וברמת הענף והמשק כולו (ריכוזיות ענפית). הפעילות בתחום זה מושפעת בשנים האחרונות מהרחבת פעילותם של הגופים המוסדיים וחברות הביטוח הממוקדות במתן אשראי בהיקפים משמעותיים ולזמן ארוך.

בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים הדרישה הרגולטורית המזערית ליחס כסיסי הנזילות הינה 100%. הבנק נמצא ביחסי נזילות גבוהים, עם מרווחי ביטחון הולמים וכן במבנה מקורות יציב.

חשיפת הבנק לפעילות בחוץ לארץ היא נמוכה וכן, פעילותו בתחום השקעות הנוסטרו, אשר נועדה ברובה להשקעת עודפי הנזילות, הינה בנכסים איכותיים עם סיכון אשראי מזערי.

ההתפתחויות הטכנולוגיות והעלייה ברמת התחכום של הגורמים הפועלים בתחום מתקפות הסייבר, מעלה את רמת הסיכון ובמקביל את עצימות הניהול והניטור של הסיכונים התפעוליים, סיכונים טכנולוגיים המידע וסיכונים אבטחת המידע והסייבר.

לבנק מסגרת נרחבת לניהול ובקרת הסיכונים אליהם הוא נחשף, הכוללת מבנה ארגוני תומך בניהול ובקרת סיכונים אלה. ניהול הסיכונים בקבוצה מתבצע בראייה כוללת של פעילות הבנק בארץ ובשולחות חוץ לארץ, באופן שוטף בהתאם להנחיות בנושא ניהול ובקרת סיכונים שקבע הפיקוח על הבנקים בהוראות ניהול בנקאי תקין, ובפרט, הוראה מספר 310 של בנק ישראל - "ניהול סיכונים", ובהתאם למסגרת שהותוותה בנדבך השני של באזל, כולל השינויים הנדרשים עם כניסת באזל III לתוקף.

דירקטוריון הבנק והועדה לניהול סיכונים של הדירקטוריון אחראים להתוות את העקרונות הנדרשים לניהול ובקרת הסיכונים השונים אליהם חשוף הבנק במסגרת פעילותו, כולל התווית אסטרטגית סיכון וקביעת תיאבון הסיכון בהתאמה לאסטרטגיית הכוללת של הבנק, וכן לפקח אחר עמידת הבנק בעקרונות ותיאבון הסיכון שקבע.

הנהלת הבנק מחויבת לניהול שוטף של הסיכונים המהותיים העומדים בפני הבנק, וליישום העקרונות שנקבעו על ידי דירקטוריון הבנק לטיפול בסיכונים אלה.

לבנק תהליך מוסדר למיפוי וזיהוי הסיכונים הכרוכים בפעילותו, הנקבעים לפי סף מהותיות, המבוסס במונחי שיעור מההון של הבנק. עקרונות הטיפול בסיכונים המהותיים השונים כפי שזוהו ומופו, לרבות, תיאבון הסיכון, אופן המדידה, הניהול והמזעור של כל סיכון, מעוגנים במסמכי מדיניות ייעודיים.

תיאור תיאבון הסיכון וניהול הסיכונים

תיאבון הסיכון מגדיר את רמת הסיכון הכוללת שהבנק מעוניין ומסוגל לקחת על עצמו ומהווה קביעה ברמת-על. תיאבון הסיכון מגדיר היכן הבנק רוצה להימצא במונחים של תשואה (תמורה/תועלת) מול סיכון (עלות) במבט צופה פני עתיד. תיאבון הסיכון של הבנק נקבע לכל הסיכונים המהותיים באמצעות סגבלות כמותיות ואיכותיות, כאשר הסגבלות הכמותיות מוגדרות ברובן כשיעור של הון עצמי רובד 1 של הבנק. עבור מרבית הסיכונים נקבעו סגבלות למצב שוק רגיל, וכן למצב קיצון, וזאת בהסתמך על תוצאות תרחישי הקיצון השונים שעורך הבנק ובהתאם לאסטרטגיית הסיכון ועקרונות היסוד של התוכנית האסטרטגית והעסקית של הבנק ועל רמת הנזילות וההון הנדרשת לעמידה ביעדים האסטרטגיים. בכל שנה, מאותגר תיאבון הסיכון על ידי מנהל הסיכונים הראשי, ההנהלה והדירקטוריון, לנוכח היעדים העסקיים שנקבעו בתוכנית העבודה, בהתאם לתוכנית האסטרטגית, לפרופיל הסיכון ולתוצאות תהליך הערכת ניהול הסיכונים האיכותי שמבצעים המנהלים בבנק. התהליך נועד לבחון את רמת הסיכונים השונים והצפי לכיוון התפתחותם במהלך השנה העוקבת. כתוצאה מכך, נתמכת האסטרטגיית העסקית של הבנק על ידי מסגרת תיאבון סיכון מתאימה, תוך כדי ניטור שוטף של פרופיל הסיכון והתראה במקרה שפרופיל הסיכון מגיע לגבולות תיאבון הסיכון שנקבע.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2021

תרחישי קיצון

תרחישי קיצון הינם טכניקות לניהול סיכונים המשמשות להערכת החשיפה של הבנק לסיכונים, הן בראייה נוכחית והן בראייה צופה פני עתיד. תרחישי הקיצון מאפשרים הבנה של השפעת אירועי קיצון מסוגים שונים על יציבות הבנק, ומהווים כלי נוסף, משלים ואינטגרלי לגישות, למדדים ולמודלים לניהול הסיכונים. תוצאות תרחישי הקיצון משמשות את הבנק לאתגור תיאבון הסיכון ותכנון ההון, זיהוי מוקדי סיכון מהותיים וחולשות בתיק, כלי תומך לקבלת החלטות עסקיות ומהוות אמצעי משלים למדידת סיכונים במודלים כמותיים לזיהוי סיכונים שאינם מזוהים במודלים. לבנק מגוון רחב של מתודולוגיות לביצוע תרחישי קיצון, המחושבים על מנת לאמוד את פוטנציאל פגיעת הסיכונים השונים ביעדיו העסקיים והפיננסיים של הבנק.

השימושים העיקריים של תרחישי הקיצון והעקרונות לקביעתם מעוגנים במסמך מדיניות מסגרת כללית לניהול ובקרת סיכונים. הבנק עושה שימוש נרחב בתוצאות תרחישי הקיצון על מנת לאמוד את פוטנציאל פגיעת הסיכונים השונים ביעדיו העסקיים והפיננסיים, במסגרת תהליך תכנון ההון המהווה חלק ממסמך ה-ICAAP. תהליך ה-ICAAP הינו תהליך להערכת ההון הפנימי (הנדבך השני) שנועד להבטיח, כי רמת ההון הכוללת של הבנק, תואמת את פרופיל הסיכון שלו, יעדי ההון שקבע ויעדיו העסקיים בהתאם לתוכנית העבודה ותכנון ההון השוטף. זאת הן במהלך עסקים רגיל והן בתרחישי קיצון. כמו כן, במסגרת נדבך זה, מתקיימים תהליכי הערכה איכותיים לרמת הסיכונים השונים, איכות ניהולם, בניית מפת הסיכונים וזיהוי מוקדי הסיכון.

מסמך ה-ICAAP, נדון בהרחבה ומאושר בהנהלת הבנק, בוועדות הדירקטוריון (ועדה לניהול סיכונים וועדת הביקורת) ובמליאת הדירקטוריון. המסמך הוגש בסוף שנת 2020 לבנק ישראל וכולל התייחסות איכותית וכמותית לכלל היבטי הסיכון של הבנק. התהליך השנתי של ההערכה הפנימית של הבנק לבחינת הלימות ההון, מצביע על כך כי בידי הבנק הון מספק, להתמודדות עם מגוון הסיכונים הגלומים בפעילות הבנק, הן במהלך עסקים רגיל והן בתרחישי קיצון. לאורך כל שנות התכנון, לבנק הון כולל זמין הגבוה מההון הכולל הנדרש ב-ICAAP גם לאחר הפעלת תרחישי קיצון ותרחיש איום. כמו כן, יחס הון עצמי רובד 1 בתרחיש איום בכל אחת משנות התרחיש אינו יורד מתחת לשיעור של 6.5%.

כמו כן, במהלך שנת 2020 הוגשו לבנק ישראל תוצאות התרחיש המערכתי שהינו תרחיש קיצון אחיד שעורך הפיקוח על הבנקים למערכת הבנקאית. התרחיש האחיד נדרש פעמיים במהלך שנת 2020, בחודש יוני ובחודש אוקטובר. שני התרחישים התבססו על התפרצות מחדשת של נגיף הקורונה והשבתת המשק ונמשכים עד לסוף שנת 2022. מטרת תרחיש הקיצון הינה לבחון את עמידות הבנקים, התנהלותם ודרכי ההתמודדות שלהם עם השלכות משבר הקורונה, כאשר בנק ישראל והפיקוח על הבנקים בוחנים את הצעדים הנדרשים לתמיכה במשק ועל כן מבצעים בחינה לעמידות המערכת הבנקאית באמצעות התרחישים.

תוצאות תרחישי הקיצון, שהאחרון שבהם הועבר לבנק ישראל בתחילת חודש דצמבר 2020, מצביעות על יכולת הבנק לעמוד בהשפעות משבר הקורונה ובהפסדים שעלולים להיווצר בתרחיש הקיצון ולשמר יחסי הון הגבוהים מיחסי ההון המזעריים הנדרשים על ידי הפיקוח על הבנקים, שהופחתו זמנית בהתאמה לתקופת המשבר.

הערכת גורמי הסיכון

להלן מיפוי גורמי הסיכון, פוטנציאל השפעתם על קבוצת הבנק וחברי הנהלה שמונו כאחראים (Risk Owner) לכל אחד מהם:

גורם הסיכון	מידת ההשפעה של גורם הסיכון	Risk Owner
השפעה כוללת של סיכונים אשראי	בינונית	מנהל החטיבה העסקית
סיכון בגין איכות לווים וביטחונות	בינונית	
סיכון בגין ריכוזיות ענפית	נמוכה-בינונית	
סיכון בגין ריכוזיות לווים/קבוצת לווים	נמוכה	
סיכון בגין תיק המשכנתאות	נמוכה-בינונית	
השפעה כוללת של סיכונים שוק ⁽⁴⁾	נמוכה-בינונית	מנהל החטיבה הפיננסית
סיכון ריבית	נמוכה-בינונית	
סיכון אינפלציה	נמוכה-בינונית	
סיכון שערי חליפין	נמוכה	
סיכון נזילות	נמוכה-בינונית	מנהל החטיבה הפיננסית
השפעה כוללת של הסיכון התפעולי	בינונית	מנהל החטיבה לבקרת סיכונים
סיכון אבטחת מידע וסייבר	בינונית	מנהל החטיבה לבקרת סיכונים
סיכון טכנולוגיית המידע	בינונית	מנהלת חטיבת הטכנולוגיה של מרחי' טפחות בע"מ
סיכון משפטי	נמוכה-בינונית	יועצת משפטית ראשית
סיכון ציות ורגולציה	נמוכה-בינונית	מנהל החטיבה לבקרת סיכונים
סיכון הלבנת הון ומימון טרור	נמוכה-בינונית	מנהל החטיבה לבקרת סיכונים
סיכון חוצה גבולות	נמוכה-בינונית	מנהל החטיבה לבקרת סיכונים
סיכון מוניטין ⁽²⁾	נמוכה	מנהלת החטיבה לשיווק, פרסום ופיתוח עסקים
סיכון אסטרטגי-עסקי ⁽³⁾	נמוכה-בינונית	מנהל כללי

(1) כולל סיכון אופציות ומניות המופה בבנק אגוד.
 (2) הסיכון לפגיעה בתוצאות הבנק כתוצאה מפרסומים שליליים לגבי הבנק.
 (3) האדרת הסיכון האסטרטגי-עסקי כוללת את תהליך תכנון וניהול ההון.

מידת ההשפעה של הסיכונים השונים אליהם חשוף הבנק, המפורטים בטבלה לעיל, נקבעה בהתאם להערכות הנהלה כפי שהן נערכות מעת לעת, מידת ההשפעה כוללת את הערכת הסיכונים הנובעים ממיזוג בנק אגוד ואינה משנה באופן מהותי את רמת הסיכון הכוללת של הקבוצה. הערכות אלה, נעשות על פי ניסור מדדי הסיכון הכמותיים השונים שקבע הבנק, כולל צפי לכיוון התפתחותם וכן בהתבסס על הערכה איכותית של תהליכי ניהול הסיכונים, ואפקטיביות מעגלי הבקרה בהתאמה לתהליך ותוצאות ה-ICAAP שביצע הבנק, בהובלת מנהלי הסיכונים של הבנק. הסיכונים הינם בהלימה לעקרונות תיאבון הסיכון שהוגדר בבנק.

מתחילת שנת 2020, חלה עלייה בפרופיל הסיכונים הכולל של הבנק כתוצאה מעלייה ברמת סיכון האשראי בעקבות השלכות מגפת הקורונה העולמית, שהחלה בישראל לקראת סוף חודש פברואר 2020, התעצמה במהלך חודש מרץ והמשיכה להתפתח ולהשפיע על הכלכלה בישראל ובעולם במהלך כל השנה. עדיין לא ניתן להעריך את מלוא ההשפעה של המשבר על איכות תיק האשראי של הבנק. הבנק בוחן את מדדי הסיכון באופן מתמיד ומתאימם ככל הנדרש לפעילות העסקית השוטפת, בכפוף ובהלימה לתיאבון הסיכון הכולל של הבנק לסיכונים השונים.

הערכת מידת ההשפעה של גורמי הסיכון ברבעון הראשון של שנת 2021, ללא שינוי, ביחס ל-2 הרבעונים הקודמים, למרות השיפור במצב המשק, זאת בשל רמת אי הודאות שעדיין קיימת באשר להשלכות המשבר.

רמת ההשפעה הכוללת של סיכון אשראי ושל הסיכון בגין איכות לווים וביטחונות הינה ברמה בינונית, רמת סיכון המשקפת את סיכון השפעת משבר הקורונה הן במגזר הפרטי, אך בעיקרה במגזר העסקי, ובדגש על העסקים הבינוניים והקטנים. גורמי הסיכון המהותיים הינם שיעור האבטלה, האטה בפעילות המשק ובייחוד בענפי משק ייעודיים (כגון: תעופה, אופנה, בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל, תרבות הפנאי) שנפגעו, ותנודתיות בשווקים הפיננסיים שמשפיעים גם על שווי הביטחונות. גורמים אלה עלולים להביא לגידול בהיקף הלקוחות שייקלעו לקשיים לאורך זמן. רמת הסיכון נותרה בעינה, למרות השיפור במצב המשק והחזרה לפעילות במרבית הענפים. רמת אי הודאות עדיין גבוהה וקיים חשש כי השפעות משבר הקורונה, עדיין לא קיבלו ביטוי מלא, בין היתר לאור מגוון הצעדים שננקטו, שחלקם טרם הסתיימו, לרבות דחיות תשלומים שטרם הסתיימו, ואשראי בערבות מדינה שטרם הגיע מועד פרעונו. הבנק מנהל ומנטר את סיכון האשראי שלו באופן הדוק ונוקט בפעולות אקטיביות בהתאמה למצב, על מנת לסייע ללקוחות לצלוח את תקופת המשבר ולצמצם את הסיכון לכשל, תוך שמירה על מדיניות ניהול הסיכונים של הבנק.

רמת הסיכון בתיק האשראי לדיור נותרה ברמה נמוכה-בינונית בשל אי הודאות באשר לרמת הסיכון של הלווים, שטרם חזרו למתווה תשלומים מלא, והתנהגותם בתום תקופת הדחיות. החל מתום שנת 2020, בהתאם למתווה בנק ישראל, ניתנת ללקוחות שביקשו דחיות האפשרות לחזור ולשלם את תשלומי המשכנתא השוטפים באופן חלקי, למשך תקופה של עד שנתיים. הבנק מנטר באופן שוטף את הפעילות והיבטי הסיכון בנושא: סכום הדחיות ושיעורי החזר החלקי, תקופת הדחיות, פרופיל הלווים, שיעור המימון ועוד. כמו כן, מבוצע מעקב אחר התפתחות התנהגות הלווים עם סיום תקופת הדחיות. לפרטים בדבר ההלוואות הנמצאות בדחיית תשלומים, ושל האשראי שהועמד במסגרת קרנות המדינה, ראה בפרק סקירת הסיכונים - סיכון אשראי בדוח הדירקטוריון והנהלה.

הסיכון הטכנולוגי וסיכונים אבטחת מידע וסייבר, הינם מבין הסיכונים המהותיים בבנק, ופוטנציאל הנזק מהתממשות סיכונים אלה, עלול להיות משמעותי בשגרה ועל אחת כמה וכמה בשעת חירום. הפעילות מנוהלת באופן ממוקד, תוך ריכוז כלל הכוחות למתן השירות הנדרש לבנק, בצרכים המשתנים

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2021

בהתאמה לאסטרטגיה העסקית של הבנק, ונקיטת מירב הצעדים לצמצום ככל הניתן את הסיכונים הפוטנציאליים. בפועל לא חלו אירועים מהותיים בתחום הטכנולוגי ובנושא אבטחת מידע וסייבר.

רמת סיכון הנזילות נותרה נמוכה בינונית. הבנק שמר במהלך הרבעון הראשון של שנת 2021 על רמת כווננת מוגברת. במהלך תקופה זו הבנק מבצע מעקב שוטף (כולל תוך יומי) אחר אינדיקטורים כמותיים ואיכותיים (פנימיים וחיצוניים), וכן בחינה מדי יום של מספר תרחישי לחץ לטווחי זמן שונים – בכל התרחישים רמת הנזילות נאותה והבנק עומד בכל המגבלות הפנימיות. בעקבות הירידה המשמעותית בתחלואה במשק הישראלי וחזרה לפעילות שגרה תוך הסרה משמעותית של המגבלות, הוחלט בבנק בסוף חודש אפריל 2021 להוריד את רמת הכווננת ולחזור למצב עסקים רגיל.

רמת סיכון המוניטין נותרה נמוכה, הבנק מנטר באופן שוטף מדדים ואינדיקטורים שונים בהתייחס למוניטין הבנק. לרבות השפעת מיזוג בנק אגוד, ותהליך הסבת הלקוחות שהחל ברבעון הראשון של השנה. לא ניכרת השפעה מהותית על סיכון המוניטין של הבנק.

הבנק בוחן באופן שוטף את השלכות המשבר על רמת הסיכון האסטרטגי-עסקי. בשלב זה ולאור חוסר הוודאות, לא ניתן להעריך את מלוא השלכות המשבר על פעילות הבנק.

הבנק מקיים תהליכי זיהוי ומדידה של סיכונים על ידי שימוש במגוון שיטות ומתודולוגיות לאמידת רמות הסיכון והחשיפה שלו לסיכונים השונים במהלך עסקים רגיל ובתרחישי קיצון. הבנק מפעיל שיטות מדידה כמותיות (מודלים, מדדים, אינדיקטורים, ניתוחי רגישות, תרחישים ועוד) ושיטות מדידה איכותיות (הערכות מומחה וסקרים).

לפרטים נוספים ראה דוח הסיכונים לרבעון הראשון של שנת 2021, וכן דוח הסיכונים לשנת 2020 המפורסמים באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון אשראי

תיאור הסיכון והתפתחותו

סיכון אשראי הוא הסיכון שלווה או צד נגדי של הבנק לא יעמוד בהתחייבויותיו כלפי הבנק. סיכון זה מושפע ממספר גורמים עיקריים: סיכון עסקי הנובע מפעילותו של הלקוח, סיכונים ריכוזיות הנובעים מחשיפת יתר ללווה/קבוצת לוויים ולענפי משק, סיכון ריכוזיות גאוגרפית, סיכון הנובע משינויים אקסוגניים, סיכונים אשראי בחוץ לארץ וסיכונים תפעוליים, שלהתממשותם יש השלכות על סיכונים האשראי. כמו כן, לסיכון זה יש קשרי גומלין עם מספר סיכונים נוספים כגון: סיכון השוק והריבית, סיכון הנזילות, סיכונים ציות וסיכונים נוספים.

ההשפעה הכוללת של סיכון האשראי, עלתה בשנת 2020 על רקע משבר הקורונה מרמה נמוכה-בינונית לרמה בינונית, כאשר רמת הסיכון בתיק ההלוואות לדיור עלתה גם היא מרמה נמוכה-בינונית ונותרה ברמה זו גם בראשית 2021.

השפעות התפשטות נגיף הקורונה

היחידות העסקיות ממשיכות להימצא בקשר הדוק ושוטף עם הלקוחות, במטרה לסייע למגזר העסקי בהתמודדות עם הקשיים והאתגרים הנובעים מהמשבר.

במהלך שנת 2020 נקט הבנק בצעדים על מנת לתת מענה לצרכי הלקוחות כתוצאה מהמצב. בין יתר הפעולות שביצע הבנק, אושרו דחיות בתשלומים השוטפים ללקוחות משכנתא שנזקקו לכך, עקב קושי זמני בגין המשבר, והוענקו הלוואות בערבות מדינה במסגרת קרנות בערבות המדינה, כחלק מהתוכנית הכלכלית לסייע למשק שפרסמה המדינה.

על מנת לסייע ללקוחות לצלוח את תקופת המשבר ולצמצם את הסיכון לכשל, תוך שמירה על מדיניות ניהול הסיכונים של הבנק, נקט הבנק בשורה של צעדים. אושרה דחיה של מספר חודשים בתשלומים השוטפים ללקוחות משכנתא שנזקקו לכך, עקב קושי זמני בגין המשבר; אושרו דחיות ועדכונים למועדי התשלום גם ללקוחות פרטיים ומסחריים שנקלעו לקושי זמני; הועמדו הלוואות בערבות מדינה במסגרת התוכנית הממשלתית.

בנק ישראל פרסם שורה של הקלות, במסגרת הנחיות והתאמות להוראת ניהול בנקאי תקין, לצורך התמודדות עם משבר הקורונה, סיוע למשק בצליחת המשבר, והגדלת האשראי למשק. ההוראות כוללות הקלות בתחום מדידה והלימות הון, חבות ענפית, ניהול מסגרות אשראי בחשבונות עובר-ושב, מגבלות למתן הלוואות לדיור ועוד.

בנוסף, פרסמה המדינה קווים מנחים של תוכנית כלכלית לסייע למשק, ואף השיקה קרנות הלוואות לעסקים שיעודן סיוע לעסקים קטנים וגדולים שנפגעו ממשבר הקורונה.

כמו כן, בהמשך לפניית המפקחת על הבנקים מיום 2 באפריל 2020, פעל הבנק, יחד עם כלל המערכת הבנקאית, במטרה לתמוך ביכולת של העסקים ומשקי הבית לצלוח את המשבר, ולהמשיך לספק אשראי ללוויים בכלל המגזרים במשק, תוך קיום תהליך חיתום אשראי אחראי, אך ללא הקשחה מיותרת של תנאי החיתום.

הבנק ממשיך לנהל ולנטר את סיכון האשראי באופן הדוק והיחידות העסקיות ממשיכות להימצא בקשר הדוק ושוטף עם הלקוחות בכדי לאמוד את מצבם העסקי והשלכות המשבר עליהם, במטרה לסייע למגזר העסקי בהתמודדות עם הקשיים והאתגרים הנובעים ממשבר זה, תוך שמירה על איזונים ומזעור סיכונים האשראי.

יצוין, כי על רקע משבר הקורונה ובעקבות הוראות הפיקוח על הבנקים שבעקבותיו, בשנת 2020, נבחנו ועודכנו מדיניות האשראי ותיאבון הסיכון של הבנק, ורמת הסיכון הכוללת באשראי עלתה מרמה "נמוכה-בינונית" לרמה "בינונית". עם זאת, עדיין לא ניתן להעריך את מלוא ההשפעה של המשבר על איכות תיק האשראי של הבנק.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2021

ניתוח ההתפתחות באיכות האשראי וסיכון אשראי בעייתי

חשיפות משמעותיות לקבוצות לווים

הגילוי על סיכון האשראי בגין חשיפות משמעותיות לקבוצות לווים ניתן בהתייחס לכל קבוצת לווים אשר חבותה נטו על בסיס מאוחד, לאחר הפחתת הניכויים המותרים לפי הוראת ניהול בנקאי תקין 313, עולה על 15% מהון התאגיד הבנקאי (כהגדרתו בהוראה 313).
נכון ליום 31 במרץ 2021 לא קיימת בבנק קבוצת לווים העומדת בתנאי המוזכר לעיל.
לפרטים נוספים בדבר חשיפות משמעותיות לקבוצות לווים ראה פרק סיכון אשראי בדוח הדירקטוריון והנהלה לשנת 2020.

לווים גדולים

להלן החלוקה הענפית של 6 הלווים הגדולים בקבוצה ליום 31 במרץ 2021 (במיליוני שקלים חדשים):

לווה מספר	ענף משק	סיכון אשראי מאזני ⁽¹⁾	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽¹⁾	סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾
1.	שירותים פיננסיים	636	900	1,536
2.	שירותים פיננסיים	3	1,308	1,311
3.	שירותים פיננסיים	818	472	1,290
4.	בינוי ונדל"ן	1	984	985
5.	בינוי ונדל"ן	297	587	884
6.	חשמל	627	197	824

(1) סיכון אשראי מאזני וחץ מאזני מוצג לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בסחונות המותרים בניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

מימון ממונף

מימון ממונף הינו מימון אשראי המועמד ללקוח ועומד באחד משני התבחינים הבאים:

- אשראי למטרת עסקה הונית יוגדר כאשראי העומד באחד מהכללים הבאים:**
 - אשראי למטרת עסקה הונית (כהגדרתה להלן), ובלבד שיתרת האשראי כאמור גבוהה מ-0.5% מהון הבנק או מ-35 מיליוני שקלים חדשים, לפי הגבוה מביניהם.
 - אשראי למימון רכישת זכויות הוניות בתאגיד בנקאי אחר או בתאגיד החזקה בנקאית, ובלבד שיתרת האשראי כאמור גבוהה מ-35 מיליוני שקלים חדשים.
 - אשראי נוסף שהועמד ללווה במועד מאוחר ממועד מימון העסקה ההונית, אם פירעון האשראי מבוסס בעיקרו על תזרים מזומנים הנובע מהזכויות ההוניות שרכישתם מומנה על ידי התאגיד הבנקאי.

"עסקה הונית": עסקה שמטרתה אחת מהבאות:

- רכישה עצמית - רכישה או רכישה חוזרת, על ידי הלווה, של ההון העצמי המונפק של הלווה (לרבות תוכנית לרכישת מניות עבור עובדים).
 - רכישת תאגיד אחר - רכישה של זכות הונית כלשהי בתאגיד אחר, או רכישה של כלל נכסים או של חלק משמעותי מהנכסים בתאגיד אחר.
 - חלוקת הון - תשלום דיבידנד או עסקה אחרת שמטרתה להגדיל את הערך לבעלי המניות.
- עסקה הונית לעניין מימון ממונף, הינה עסקה בה יתרת האשראי גבוהה מ-0.5% מהון הבנק ושיעור המימון בה גבוה מ-50%.

- מימון לחברות ממונפות** - הינו מתן אשראי מהותי לחברות בעלות מאפיינים המצביעים כי שינוי לרעה בסביבה הכלכלית הגלובלית או הייחודית למגזר בו הן פועלות, עלול להשפיע באופן משמעותי על כושר החזר האשראי לבנק. הבנק קבע קריטריונים המגדירים את האשראי הנכלל בקטגוריה זו, המבוססים על דירוג סיכון האשראי של הלקוח העסקי כפי שהוא בא לידי ביטוי במודל הדירוג של הבנק, וכן על מדדים למינוף (לחריגה גבוהה משמעותית מהנורמות המקובלות בענף) שנקבעו על בסיס יחסים פיננסיים מקובלים בקרב לקוחות הבנק בעלי אשראי מהותי בענפי משק עיקריים בהם פועל הבנק. המדדים למינוף וענפי המשק נבחנים בהתאם לשינויים בסביבה העסקית ובמידת הצורך נערכים בהם שינויים. כל לווה שהוצף בגין אחד או יותר מהקריטריונים שנקבעו נבחן פרטנית בפורום מימון ממונף, בו משתתפים נציגים מהחטיבה לבנקאות עסקית, החטיבה לבקרת סיכונים והחטיבה לחשבונאות ודיווח כספי, בו נבדקים תמורות ושינויים בפרמטרים הכספיים של החברה ושל הסביבה הכלכלית בה היא פועלת.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2021

להלן פרטי חשיפות הבנק לאשראי העונה להגדרת מימון ממונף:

אשראי למטרת עסקאות הוניות (במיליוני שקלים חדשים):

31 בדצמבר 2020			31 במרץ 2020			31 במרץ 2021							
הפרשה פרטנית להפסדי אשראי	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני	הפרשה פרטנית להפסדי אשראי	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני	הפרשה פרטנית להפסדי אשראי	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני	הפרשה פרטנית להפסדי אשראי	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני	ענף משק של הנרכשת	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	575	-	575	בינוי ונדל"ן
-	139	-	139	-	154	-	154	-	-	-	-	מסחר	
-	139	-	139	-	154	-	154	-	-	575	-	575	סך הכל

אשראי לחברות ממונפות (במיליוני שקלים חדשים):

31 בדצמבר 2020			31 במרץ 2020			31 במרץ 2021						
הפרשה פרטנית להפסדי אשראי	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני	הפרשה פרטנית להפסדי אשראי	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני	הפרשה פרטנית להפסדי אשראי	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני	הפרשה פרטנית להפסדי אשראי	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני	ענף משק של הלוח
-	91	-	91	10	171	44	127	-	-	-	-	כרייה וחציבה
-	28	-	28	-	359	-	359	-	20	-	20	בינוי ונדל"ן
-	100	-	100	-	-	-	-	-	100	-	100	חשמל
34	472	19	453	-	382	95	287	36	361	33	328	מסחר
11	233	20	213	-	69	20	49	39	140	15	125	תחבורה ואחסנה
21	145	-	145	3	123	-	123	3	117	-	117	שירותים פיננסיים
-	141	8	133	-	146	8	138	-	138	8	130	שירותים ציבוריים וקהילתיים
66	1,210	47	1,163	3	1,079	167	1,083	78	876	56	820	סך הכל

התפתחויות בסיכון אשראי בעייתי

להלן תמצית נתוני סיכון האשראי הבעייתי הכולל ונכסים שאינם מבצעים לפני הפרשה להפסדי אשראי, בהתאם להוראות למדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי (במיליוני שקלים חדשים):

סיכון אשראי כולל					
31 בדצמבר 2020	31 במרץ 2020	31 במרץ 2021			
1,808	1,426	1,785	סיכון אשראי בעייתי:		
439	311	327	סיכון אשראי פגום		
1,188	1,546	1,375	סיכון אשראי נחות		
583	937	577	סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת - לדיוור		
4,018	4,220	4,064	סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת - אחר		
			סך הכל סיכון אשראי בעייתי		

להלן מדדי סיכון עיקריים הנוגעים לאיכות אשראי (באחוזים):

31 בדצמבר 2020	31 במרץ 2020	31 במרץ 2021	
0.7	0.7	0.7	שיעור יתרת אשראי לציבור - פגום מיתרת האשראי לציבור
1.8	1.8	1.8	שיעור יתרת אשראי לציבור - פגום מיתרת האשראי שאינו לדיוור
2.7	3.4	2.6	שיעור יתרת אשראי לציבור בעייתי מיתרת האשראי שאינו לדיוור
0.5	0.8	0.6	שיעור יתרת האשראי לדיוור שנמצא בפיגור של 90 ימים או יותר מיתרת האשראי לציבור ⁽¹⁾⁽²⁾
1.2	1.5	1.2	שיעור סיכון אשראי בעייתי מסיכון אשראי כולל בגין הציבור

(1) שיעור זה שאינו לדיוור זנית.

(2) יתרת האשראי בפיגור לפני הפרשה לעומק הפיגור.

לפרטים נוספים ראה גם מידע מפורט בפרק הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי לעיל.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2021

להלן נתונים עדכניים בדבר פעילות הבנק לסייע ללקוחות על רקע משבר הקורונה (במיליוני שקלים חדשים):

ליום 31 במרץ 2021							
פירוט נוסף של יתרת החוב הרשומה של חובות א שר נמצאים בדחיית תשלומים				חובות אשר נמצאים בדחיית תשלומים ⁽¹⁾			
חובות לא בעייתיים				חובות לא בעייתיים			
סך הכל חובות לא בעייתיים	חובות ביצוע אשראי	חובות בדירוג ביצוע אשראי	חובות שאינם בדירוג ביצוע אשראי	סכום התשלומים שנדחו	יתרת חוב מספר הלוואות	יתרת חוב רשומה	אשראי לציבור
33	33	-	-	24	8	33	עסקים גדולים
34	28	-	6	4	8	36	עסקים בינוניים
772	671	12	89	233	1,962	793	עסקים קטנים
173	162	1	10	30	3,785	179	אנשים פרטיים
8,750	8,504	86	160	808	11,603 ⁽²⁾	9,051	הלוואות לדירור
9,762	9,398	99	265	330⁽³⁾	17,366	10,092	סך הכל ליום 31/03/2021
2,579	2,390	24	165	76	7,990	2,656	מזה בגין דחיות מלאות
7,183	7,008	75	100	254	9,376	7,436	מזה בגין דחיות חלקיות בהתאם למתווה בנק ישראל
24,333	23,815	32	486	411	43,451	24,744	סך הכל ליום 31/12/2020
25,057	24,625	44	388	448	44,963	25,505	סך הכל ליום 30/09/2020
40,445	39,757	205	483	587	78,267	41,033	סך הכל ליום 30/06/2020

ליום 31 במרץ 2021							
חובות אשר תקופת דחיית התשלומים בגינם פירוט נוסף של חובות שנמצאים בדחיית תשלומים, הסתיימה, נכון למועד הדוח				חובות אשר תקופת דחיית התשלומים ⁽⁴⁾			
אשראי שהועמד במסגרת קרנות המדינה				חובות לא בעייתיים			
יתרת חוב רשומה	30 ימים או יותר	יתרת חוב רשומה	מזה: בפיגור של 30 ימים או יותר	חובות לגביהם בוצעה דחיה של יותר מ-6 חודשים		חובות לגביהם בוצעה דחיה של יותר מ-3 ועד ל-6 חודשים	
				חובות לגביהם בוצעה דחיה של יותר מ-6 חודשים	חובות לגביהם בוצעה דחיה של יותר מ-3 ועד ל-6 חודשים		
984	3	847	מזה: בפיגור של 30 ימים או יותר	23	9	9	עסקים גדולים
658	2	256		28	6	6	עסקים בינוניים
3,695	102	2,572		556	132	132	עסקים קטנים
-	23	948		36	90	90	אנשים פרטיים
-	555	35,358		7,190	1,460	1,460	הלוואות לדירור
5,337	685	39,981		7,833	1,697	1,697	סך הכל ליום 31/03/2021
-	679	39,828		492	248	248	מזה בגין דחיות מלאות
-	6	153		7,341	1,449	1,449	מזה בגין דחיות חלקיות בהתאם למתווה בנק ישראל
5,074	352	26,277		14,442	7,810	7,810	סך הכל ליום 31/12/2020
4,685	349	26,165		14,833	8,088	8,088	סך הכל ליום 30/09/2020
3,459	1	3,552		170	39,247	39,247	סך הכל ליום 30/06/2020

(1) מזה: דחיות שניתנו שאינן במסגרת תוכנית רוחבית בסך 353 מיליוני שקלים חדשים (ליום 31 בדצמבר 2020 - 1,124 מיליוני שקלים חדשים).

(2) מספר לווים.

(3) מזה: חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית בסך 4 מיליוני שקלים חדשים (ליום 31 בדצמבר 2020 - 11 מיליוני שקלים חדשים).

(4) תקופת דחיית התשלומים הינה התקופה המצטברת של דחיות שניתנו לחוב מתחילת ההתמודדות עם נגיף הקורונה, ואינה כוללת דחיה אשר לה הלווה זכאי לפי כל דין.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2021

ניתוח השינויים בחובות הפגומים

להלן התנועה ביתרת החובות הפגומים וביתרת החובות הפגומים בארגון מחדש (במיליוני שקלים חדשים):

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2020			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2021			תנועה בחובות הפגומים בגין אשראי לציבור
סך הכל	פרטי	מסחרי	סך הכל	פרטי	מסחרי	סך הכל	פרטי	מסחרי	
1,274	142	1,132	1,274	142	1,132	1,700	193	1,507	יתרת חובות פגומים לתחילת התקופה
774	78	696	282	30	252	158	8	150	חובות שסווגו כפגומים במהלך התקופה
(73)	(3)	(70)	(15)	(2)	(13)	(10)	-	(10)	חובות שחזרו לסיווג שאינו פגום במהלך התקופה
(206)	(23)	(183)	(63)	(5)	(58)	(45)	(11)	(34)	חובות פגומים שנמחקו
(410)	(26)	(384)	(104)	(9)	(95)	(150)	(49)	(101)	חובות פגומים שנפרעו
111	16	95	12	1	11	30	6	24	שינויים אחרים
230	9	221	-	-	-	-	-	-	איחוד לראשונה של בנק אגוד
1,700	193	1,507	1,386	157	1,229	1,683	147	1,536	יתרת חובות פגומים לסוף התקופה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2020			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2021			מזה: תנועה בחובות בעייתיים בארגון מחדש
סך הכל	פרטי	מסחרי	סך הכל	פרטי	מסחרי	סך הכל	פרטי	מסחרי	
331	65	266	331	65	266	589	75	514	יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש לתחילת התקופה
247	38	209	76	8	68	19	7	12	ארגונים מחדש שבוצעו במהלך התקופה
(14)	(4)	(10)	(2)	(1)	(1)	(5)	(2)	(3)	חובות שחזרו לסיווג שאינו פגום בשל ארגון מחדש עוקב
(69)	(17)	(52)	(18)	(5)	(13)	(13)	(7)	(6)	חובות בארגון מחדש שנמחקו
(88)	(23)	(65)	(13)	(4)	(9)	(46)	(8)	(38)	חובות בארגון מחדש שנפרעו
47	8	39	3	2	1	11	4	7	שינויים אחרים
135	8	127	-	-	-	-	-	-	איחוד לראשונה של בנק אגוד
589	75	514	377	65	312	555	69	486	יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש לסוף התקופה

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2021

ניתוח הפרשה להפסדי אשראי

להלן ניתוח התנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי (במיליוני שקלים חדשים):

הפרשה להפסדי אשראי						
אשראי לציבור						
מסחרי	לדיור	פרטי אחר	סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2021						
1,383	942	340	2,665	2	2,667	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
45	(23)	(10)	12	1	13	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(18)	(1)	(18)	(37)	-	(37)	מחיקות חשבונאיות נטו
3	-	4	7	-	7	רכישת בנק אגוד
1,413	918	316	2,647	3	2,650	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2020						
865	674	273	1,812	1	1,813	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
239	65	39	343	2	345	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(63)	(8)	(19)	(90)	-	(90)	מחיקות חשבונאיות נטו
1,041	731	293	2,065	3	2,068	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה

לפרטים נוספים בדבר הפרשה להפסדי אשראי ראה ביאורים 6 ו-13 לדוחות הכספיים.

להלן מדדי סיכון עיקריים הנוגעים להפרשה להפסדי אשראי (באחוזים):

	31 במרץ 2021	31 במרץ 2020	31 בדצמבר 2020
שיעור יתרת הפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור	1.1	1.0	1.1
שיעור יתרת הפרשה להפסדי אשראי מסיכון אשראי כולל בגין הציבור	0.8	0.7	0.8
שלושה חודשים⁽⁴⁾			
	2021	2020	שנת 2020
שיעור הוצאות הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור, ברוטו	-	0.7	0.5
שיעור המחיקות נטו מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור, ברוטו	0.1	0.2	0.1
שיעור הוצאות הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור, נטו	-	0.7	0.5
מזה: בגין הלוואות מסחריות שאינן הלוואות לדיור ⁽²⁾	0.2	1.6	1.0
שיעור המחיקות נטו מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור, נטו	0.1	0.2	0.1

(1) מחושב על בסיס שנתי.

(2) השיעור בגין הלוואות לדיור הינו זניח.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2021

סיכון אשראי לאנשים פרטיים (ללא הלוואות לדיר(4))

מגזר משקי הבית הינו מנוע צמיחה מרכזי ומהווה חלק משמעותי מהתוכנית האסטרטגית של הבנק לשנים 2021-2025. מגזר הלקוחות הפרטיים מאופיין ברמת פיזור גבוהה - הן בכמות הלקוחות והן באזור הגיאוגרפי. מרבית הלקוחות במגזר זה הינם שכירים, בעלי חשבון יחיד או משק בית משותף. מיתון בפעילות הריאלית מהווה גורם סיכון עיקרי בפעילות משקי הבית ועלייה בשיעור האבטלה עלולה להגדיל את היקף הלקוחות שייקלעו לקשיים.

מדיניות האשראי ונהלי העבודה לעניין מתן אשראי, לרבות ללקוחות פרטיים, כוללים הנחיות וקווים מנחים לעניין חיתום אשראי והתאמתו לצרכי הלקוח וליכולת החזר שלו: בחינת מטרת האשראי, שיעור המימון המבוקש, תקופת ההלוואה, ניתוח כושר החזר ומקורות החזר של הלקוח ביחס לכלל חביותיו. זאת, תוך בחינת פרמטרים כלכליים שונים של הלקוח ובהתבסס בין השאר על הכנסה קבועה⁽²⁾ של הלקוח, פאסיבה משועבדת או פנויה, הכרות וניסיון העבודה המצטבר עמו.

הבנק עוקב באופן רציף אחרי רמת הסיכון בתיק האשראי לפרטיים, בין השאר באמצעות מודל פנימי לדירוג אשראי ללקוחות פרטיים; מעקב, ניטור וניתוח של ההוצאות בגין הפסדי אשראי; וכן באמצעות ביצוע מבחני קיצון מגוונים ובהם מבחני קיצון בהתאם להנחיות בנק ישראל, הכוללים תרחישים כגון מיתון במשק, גידול משמעותי בשיעורי האבטלה ועלייה ברמת הריבית. הבנק מבצע מעקב מיוחד אחר התפתחות הסיכון לאור השלכות משבר הקורונה על שיעורי האבטלה ומוסר התשלומים במשק. לפרטים בדבר ניהול סיכון האשראי בעקבות משבר הקורונה, ראה פרק סיכון אשראי ופרק הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי.

להלן פרטים על סיכון אשראי לאנשים פרטיים - יתרות ומאפייני סיכון שונים (במיליוני שקלים חדשים):

ליום 31 במרץ		ליום 31 בדצמבר	
	2021	2020	2020
חובות			
יתרות עובר ושב	1,699	2,023	1,771
יתרות מנוצלות בכרטיסי אשראי	4,511	3,553	4,262
הלוואות לרכב - ריבית משתנה	2,038	610	1,985
הלוואות לרכב - ריבית קבועה	2,592	1,077	2,564
הלוואות ואשראי אחר - ריבית משתנה	12,654	12,492	13,063
הלוואות ואשראי אחר - ריבית קבועה	345	248	388
סך הכל חובות (אשראי מאזני)	23,839	20,003	24,033
מסגרות לא מנוצלות, ערבביות והתחייבויות אחרות			
מסגרות עובר ושב לא מנוצלות	5,202	4,347	5,145
מסגרות כרטיסי אשראי לא מנוצלות	7,929	7,092	8,077
ערבביות	229	167	218
התחייבויות אחרות	50	56	42
סך הכל מסגרות לא מנוצלות, ערבביות והתחייבויות אחרות (אשראי חוץ מאזני)	13,410	11,662	13,482
סך הכל סיכון האשראי לאנשים פרטיים	37,249	31,665	37,515
מזה:			
הלוואות בולט/בלון ⁽³⁾	363	452	376
תיק נכסים פיננסיים ובטוחות אחרות כנגד סיכון האשראי⁽⁴⁾			
תיק נכסים פיננסיים:			
פקדונות	3,896	3,567	3,905
ניירות ערך	247	162	244
נכסים כספיים אחרים	279	316	286
בטוחות אחרות ⁽⁵⁾	3,664	1,044	3,964
סך הכל תיק נכסים פיננסיים ובטוחות אחרות כנגד סיכון האשראי	8,086	5,089	8,399

(1) כהגדרתם בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 451.

(2) לצורך מדידת ההכנסה הקבועה בחשבון הלקוח, משתמש הבנק בנתוני "מחזור זכות" בחשבון הכוללים בין השאר משכורות וקצבאות קבועות.

(3) הלוואות בהן ניתן גרייס על הקרן לתקופה של מעל שנה.

(4) הסכומים המוצגים הינם תיק הנכסים הפיננסיים ובטוחות אחרות עד לגובה חובות הלקוח, בלבד.

(5) הביטוחונות הינם לאחר מקדם בטחון בהתאם למקדמי הבנק הנלקחים בחשבון בעת מתן האשראי. עיקר הגידול ביחס ליום 31 במרץ 2020 נובע משעבודי כלי רכב.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2021

להלן פילוח לפי גודל חבות הלווה⁽⁴⁾:

ליום 31 בדצמבר 2020		ליום 31 במרץ 2020		ליום 31 במרץ 2021		תקרת אשראי וסיכון אשראי (באלפי שקלים חדשים)	
סיכון אשראי כולל	מספר לווים	סיכון אשראי כולל	מספר לווים	סיכון אשראי כולל	מספר לווים		
2,106	331,016	640	194,864	2,063	393,645	עד 10	
1,692	110,237	1,289	89,123	1,704	114,516	עד 20	מעל 10
4,157	142,499	3,438	118,618	4,212	144,781	עד 40	מעל 20
8,513	149,065	7,188	126,364	8,577	149,809	עד 80	מעל 40
10,272	95,072	8,935	83,316	10,161	94,359	עד 150	מעל 80
8,675	43,006	8,358	41,255	8,609	42,874	עד 300	מעל 150
2,100	4,205	1,817	4,046	1,923	4,192		מעל 300
37,515	875,100	31,665	749,663	37,249	944,176		סך הכל

(1) מספר הלווים הינו לפי סך סיכון האשראי המאזני והחוזן מאזני.

להלן התפלגות אשראי מאזני לפי גובה ההכנסה הקבועה⁽⁴⁾ בחשבון:

ליום 31 בדצמבר 2020		ליום 31 במרץ 2020		ליום 31 במרץ 2021		גובה הכנסה	
במיליוני ש"ח	ב-%	במיליוני ש"ח	ב-%	במיליוני ש"ח	ב-%		
5,484	22.8	1,719	8.6	5,527	23.2	חשבונות ללא הכנסה קבועה לחשבו	
4,893	20.4	5,052	25.3	4,804	20.2	נמוכה מ-10 אלפי ש"ח	
7,543	31.4	7,654	38.3	7,517	31.5	הגבוהה מ-10 אלפי ש"ח ונמוכה מ-20 אלפי ש"ח	
6,113	25.4	5,578	27.8	5,991	25.1	בגובה 20 אלפי ש"ח ומעלה	
24,033	100	20,003	100	23,839	100		סך הכל

(1) לצורך מדידת ההכנסה הקבועה בחשבון הלקוח, משתמש הבנק בנתוני "מחזור זכות" בחשבון הכוללים בין השאר משכורות וקצבאות קבועות.

להלן התפלגות אשראי מאזני לפי התקופה הנותרת לפירעון⁽⁴⁾:

ליום 31 בדצמבר 2020		ליום 31 במרץ 2020		ליום 31 במרץ 2021		תקופה לפירעון	
במיליוני ש"ח	ב-%	במיליוני ש"ח	ב-%	במיליוני ש"ח	ב-%		
3,676	20.4	3,594	24.9	3,578	20.3	עד שנה	
5,608	31.2	4,836	33.5	5,588	31.7	מעל שנה ועד 3 שנים	
4,515	25.1	2,699	18.7	4,383	24.9	מעל 3 שנים ועד 5 שנים	
2,082	11.6	1,515	10.5	2,046	11.6	מעל 5 שנים ועד 7 שנים	
2,119	11.7	1,783	12.4	2,034	11.5	מעל 7 שנים ⁽²⁾	
18,000	100	14,427	100	17,629	100		סך הכל

(1) ללא עו"ש וכרטיסי אשראי.

(2) בעיקר הלוואות לשכירים עובדי מדינה, בהן החזר הלוואה מנוכה באופן ישיר מהשכר של הלקוח ורמת הסיכון בהן נמוכה באופן משמעותי מהלוואות דומות לאותה תקופה.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2021

להלן פרטים על סיכון אשראי בעייתי לאנשים פרטיים לפני הפרשה להפסדי אשראי (במיליוני שקלים חדשים):

ליום 31 במרץ 2021			ליום 31 במרץ 2020			ליום 31 בדצמבר 2020		
סיכון אשראי ⁽¹⁾			סיכון אשראי ⁽¹⁾			סיכון אשראי ⁽¹⁾		
מאזני	חוץ מאזני	כולל	מאזני	חוץ מאזני	כולל	מאזני	חוץ מאזני	כולל
185	3	188	240	2	242	201	4	205
0.78%	0.02%	0.50%	1.20%	0.02%	0.76%	0.84%	0.03%	0.55%

יתרת סיכון אשראי בעייתי

שיעור סיכון אשראי בעייתי⁽²⁾

(1) אשראי מאזני וחוץ מאזני לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה וקבוצת לווים.
(2) היחס בין סיכון האשראי הבעייתי לסך סיכון האשראי לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי.

להלן שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי לאנשים פרטיים (במונחים שנתיים):

שלושה חודשים שהסתיימו		
ביום 31 במרץ		
שנת 2020	2021	2020
0.56%	(0.17%)	0.78%

שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מסך אשראי לציבור לאנשים פרטיים

נתוני סיכון אשראי לאנשים פרטיים מראים כי :

- סך החובות לאנשים פרטיים (אשראי מאזני) גדלו בשיעור של 19.2% לעומת 31 במרץ 2020 וקיטון של 0.8% לעומת 31 בדצמבר 2020,
- להלן התפתחות החובות ליום 31 במרץ 2021:
 - 7.1% - חשבונות עובר ושב
 - 18.9% - כרטיסי אשראי
 - 19.4% - הלוואות לרכב
 - 54.5% - הלוואות ואשראי אחר
- כנגד 33.9% מסך כל החובות (אשראי מאזני) ליום 31 במרץ 2021, קיימים נכסים פיננסיים ובטוחות אחרות, בחשבון הלקוח (לעומת שיעור של 25.4% ליום 31 במרץ 2020 ושל 34.9% ליום 31 בדצמבר 2020).
- לאור מאפייני הסיכון במגזר, שיעור ההפרשה הקבוצתית האיכותית לאנשים פרטיים הושפע ברבעון הראשון של שנת 2021 מהסביבה הכלכלית שבעקבותיה מיוחסות ההפרשות שבוצעו בעבר.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2021

סיכון אשראי בענף המשק בינוי ונדל"ן בישראל

פעילות האשראי בענף זה מהווה רכיב משמעותי בפעילות האשראי של החטיבה העסקית. במימון ענף הבנייה והנדל"ן נעשה שימוש בכלי ניתוח ומעקב ספציפיים המסייעים לבנק בתהליך קבלת ההחלטות למתן ליווי פיננסי לפרויקטים השונים. מימון בנייה נעשה תוך התמקדות בעיקר בענף הבנייה למגורים באזורי הביקוש במרכז הארץ וברמות מחירים בינוניות. כמו כן, מתבצעת הקצאה מבוקרת של המימון בין אזורים גיאוגרפיים, גם בהתאם לביקושים הרלבנטיים. במתן אשראי לבנייה מתמקד הבנק בשיטת הליווי הפיננסי (ליווי סגור). יישום השיטה מיועד להקטין את החשיפה לסיכונים במתן האשראי, שכן היא מעגנת מעקב שוטף וצמוד על הפרויקטים הממומנים, הן לפני העמדת האשראי, והן במהלך ליווי הפרויקט, תוך ניתוק הפרויקט הממומן מהסיכונים העסקיים הטמונים בפעילויותיו האחרות של היזם - הלווה. הבנק נעזר במפקחי בנייה חיצוניים, ומסתמך בין היתר, על שיעבוד המקרקעין נשוא הפרויקט, כביטחון לאשראי. מתן האשראי במסגרת הליווי הפיננסי מבוצע רק במרכזי העסקים ובסניפים בעלי התמקצעות בנושא, ובפיקוח של סקטור הנדל"ן והבנייה. כמו כן, קבע הבנק מדיניות וכללים למימון עסקאות נדל"ן מסוגים אחרים כגון מימון נדל"ן מניב, קבוצות רכישה, פיני בינוי, תמ"א 38 ועוד. בנוסף, על מנת למזער את הסיכון, הבנק מבטח את תיק ערבויות חוק המכר וחלק מערבויות הביצוע בפרויקטים המלווים אצל מבטחי משנה בחוץ לארץ.

למרות משבר הקורונה שהחל בחודש מרץ 2020, היקף יחידות הדיור החדשות שנמכרו בשוק בשנת 2020 היה גבוה בכ-15% לעומת שנת 2019. עם זאת, חלה האטה בתהליכי התכנון וירידה בהתחלות הבניה למגורים. בנכסים המניבים חלה ירידה נקודתית בביקוש. אך עם חזרת המשק לפעילות מלאה ניכרת התאוששות הדרגתית גם בתחום זה.

להלן פרטים על סיכון אשראי בענף משק בינוי ונדל"ן בישראל לפי סוג ביטחון הנדל"ן (במיליוני שקלים חדשים)

סיכון אשראי לציבור ⁽¹⁾						
יתרת הפרשה להפסדי אשראי		סיכון אשראי כולל בעייתי		סיכון אשראי		
סיכון אשראי	סיכון אשראי מאזני	בעייתי אחר ⁽⁴⁾	פגום	כולל	חוץ מאזני ⁽³⁾	מאזני ⁽²⁾
31 במרץ 2021						
בביטחון נדל"ן בישראל:						
	54	93	33	77	30,538	12,119
לדיור						
	5	56	20	98	8,138	6,402
למסחר ולתעשייה						
סך הכל בביטחון נדל"ן בישראל	59	149	53	175	38,676	18,521
שאינו בביטחון נדל"ן בישראל	34	47	85	151	8,593	4,740
סך כל ענף משק בינוי ונדל"ן בישראל	93	196	138	326	47,269	23,261
מזה: מיועד לליווי פרויקטים	56	86	28	50	26,594	10,038
31 במרץ 2020						
בביטחון נדל"ן בישראל:						
	36	80	13	11	26,073	10,214
לדיור						
	3	56	370	60	7,697	6,268
למסחר ולתעשייה						
סך הכל בביטחון נדל"ן בישראל	39	136	383	71	33,770	16,482
שאינו בביטחון נדל"ן בישראל	18	41	68	116	5,263	2,298
סך כל ענף משק בינוי ונדל"ן בישראל	57	177	451	187	39,033	18,780
מזה: מיועד לליווי פרויקטים	42	84	7	5	23,148	9,057
31 בדצמבר 2020						
בביטחון נדל"ן בישראל:						
	52	96	33	53	29,338	12,084
לדיור						
	7	56	4	92	8,477	6,715
למסחר ולתעשייה						
סך הכל בביטחון נדל"ן בישראל	59	152	37	145	37,815	18,799
שאינו בביטחון נדל"ן בישראל	38	43	102	154	8,165	3,654
סך כל ענף משק בינוי ונדל"ן בישראל	97	195	139	299	45,980	22,453
מזה: מיועד לליווי פרויקטים	55	91	32	27	26,117	10,093

- (1) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני, סיכון אשראי בעייתי ואשראי לציבור - פגום מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת הביטחונות המותרים לצורך חבות של לווה.
- (2) אשראי לציבור, השקעות באגרות חוב של הציבור, חובות אחרים של הציבור ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים כנגד הציבור.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.
- (4) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני בגין הציבור שהינו נחות או בהשגחה מיוחדת.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2021

להלן פרטים על סיכון האשראי בענף משק בינוי ונדל"ן בישראל לפי מצב הנכס (במיליוני שקלים חדשים):

31 בדצמבר 2020			31 במרץ 2020			31 במרץ 2021			
סיכון אשראי ⁽¹⁾			סיכון אשראי ⁽¹⁾			סיכון אשראי ⁽¹⁾			
כולל	חוץ מאזני	מאזני	כולל	חוץ מאזני	מאזני	כולל	חוץ מאזני	מאזני	
6,416	916	5,500	4,703	727	3,976	6,130	776	5,354	ביטחון נדל"ן בישראל
24,208	16,909	7,299	22,681	15,265	7,416	24,585	17,375	7,210	נדל"ן שבנייתו טרם הושלמה:
7,191	1,191	6,000	6,386	1,296	5,090	7,961	2,004	5,957	קרקע גולמית
37,815	19,016	18,799	33,770	17,288	16,482	38,676	20,155	18,521	נדל"ן בתהליכי בנייה
8,165	4,511	3,654	5,263	2,965	2,298	8,593	3,853	4,740	נדל"ן שבנייתו הושלמה
45,980	23,527	22,453	39,033	20,253	18,780	47,269	24,008	23,261	סך הכל אשראי בביטחון נדל"ן בישראל
									שאינו בביטחון נדל"ן בישראל
									סך הכל סיכון אשראי לבינוי ונדל"ן

(1) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת הביטחונות המותרים לצורך חבות של לווה.

נתוני סיכון האשראי בענף בינוי ונדל"ן ליום 31 במרץ 2021 מראים כי כ-43.2% מסיכון האשראי המאזני וכ-69.0% מסיכון האשראי החוץ מאזני מיועד ללווי פרויקטים סגורים בנדל"ן, ברובם המכריע לבנייה למגורים באזורי הביקוש במרכז הארץ, חיפה, באר שבע וירושלים. רוב האשראי החוץ מאזני נובע מערביות חוק המכר לרוכשי דירות. מרבית סיכון האשראי בענף בינוי ונדל"ן מגובה בביטחון נדל"ן המשועבד במלואו לטובת הבטחת החזר האשראי. יצוין כי לחלק האשראי שאינו בביטחון נדל"ן קיימים ביטחונות אחרים כגון: פיקדונות, ניירות ערך ועוד. חלקו של ענף בינוי ונדל"ן בישראל מסך סיכון האשראי לציבור בבנק ליום 31 במרץ 2021, כמוצג להלן (סיכון אשראי לפי ענפי משק), הינו 14.1%. יצוין כי, בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 315, שיעור החבות של ענף משק בינוי ונדל"ן (לצורך חישוב ריכוזיות ענפית) הינו 10.1% (שיעור זה אינו כולל התחייבויות, לרבות מותנות למתן אשראי או להוצאת ערבות וכן סכומי ערבויות חוק מכר בגין רכש הבנק פוליסת ביטוח).

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2021

סיכון אשראי לפי ענפי משק - מאוחד

ליום 31 במרץ 2021

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾											פעילות לזכרים בישראל	
חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾						מזה:						
הפסדי אשראי ⁽⁴⁾						אשראי						
יתרת הפרשה להפסדי אשראי	הוצאות בגין הפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	פגום	בעייתי ⁽⁶⁾	חובות ⁽²⁾	סך הכל	בעייתי ⁽⁶⁾	אשראי ⁽⁵⁾	דירוג ביצוע אשראי ⁽⁴⁾	דירוג ביצוע	סך הכל	
												אשראי
10	-	1	6	7	919	1,173	7	38	1,129	1,174	1,174	ציבור - מסחרי
11	(1)	2	-	39	315	820	39	-	887	926	926	חקלאות, ייעור ודיג
207	9	10	367	516	7,525	12,599	516	481	11,815	12,812	12,812	כרייה וחציבה
25	(1)	1	105	146	1,064	1,566	146	47	1,377	1,570	1,570	תעשייה וחרושת
247	3	(1)	229	351	16,855	39,862	351	2,755	36,821	39,927	39,927	מזה: יהלומים
42	-	(5)	97	113	6,114	7,104	113	579	6,650	7,342	7,342	בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁷⁾
21	-	3	1	12	3,232	5,828	12	38	6,197	6,247	6,247	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
258	1	13	368	474	10,793	14,622	474	1,029	13,284	14,787	14,787	אספקת חשמל ומים
105	2	4	54	151	1,608	2,045	151	187	1,707	2,045	2,045	מסחר
104	2	17	147	236	1,519	2,823	236	142	2,470	2,848	2,848	בתי מלון שירותי הארחה ואוכל
36	1	2	10	75	1,179	1,872	75	161	1,722	1,958	1,958	תחבורה ואחסנה
138	(1)	(12)	144	168	8,496	14,580	168	20	17,535	17,723	17,723	מידע ותקשורת
125	2	16	115	179	4,072	6,115	179	353	5,590	6,122	6,122	שירותים פיננסיים
29	-	-	18	32	2,654	3,352	32	266	3,059	3,357	3,357	שירותים עסקיים אחרים
1,333	18	50	1,556	2,353	65,281	112,795	2,353	6,049	108,866	117,268	117,268	שירותים ציבוריים וקהילתיים
917	1	(23)	58	1,433	159,694	176,362	1,433	732	174,197	176,362	176,362	סך הכל מסחרי
316	18	(10)	89	188	23,839	37,249	188	294	36,871	37,353	37,353	אנשים פרטיים - הלוואות לדירוג
2,566	37	17	1,703	3,974	248,814	326,406	3,974	7,075	319,934	330,983	330,983	אנשים פרטיים - אחר
-	-	-	-	-	1,191	1,438	-	-	2,491	2,491	2,491	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	8	8	-	-	14,246	14,246	14,246	בנקים בישראל
2,566	37	17	1,703	3,974	250,013	327,852	3,974	7,075	336,671	347,720	347,720	ממשלת ישראל
פעילות לזכרים בחוץ לארץ												
סך הכל ציבור - פעילות בחוץ לארץ												
81	-	(5)	82	90	3,143	4,842	90	392	5,006	5,488	5,488	בנקים בחוץ לארץ
2	-	-	-	-	7,790	7,849	-	-	9,352	9,352	9,352	ממשלות בחוץ לארץ
1	-	1	1	1	543	543	1	-	3,483	3,484	3,484	ממשלות בחוץ לארץ
84	(4)	83	91	11,476	13,234	13,234	91	392	17,841	18,324	18,324	סך הכל פעילות בחוץ לארץ
2,650	37	13	1,786	4,065	261,489	341,086	4,065	7,467	354,512	366,044	366,044	סך הכל

(1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים (במיליוני שקלים חדשים) כולל: חובות⁽²⁾ - 261,489, אגרות חוב - 19,001, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר - 139, נכסים בגין מכשירים נגזרים - 3,643 וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות של לווה - 81,772.

(2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(3) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).

(4) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(5) אשראי תקין בדירוג נמוך שמדיניות הבנק קובעת מגבלות ספציפיות לגבי העמדתו.

(6) סיכון אשראי מאזני חוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדירוג שביגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדירוג שביגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

(7) כולל סיכון אשראי מאזני בסך של 2,221 מיליוני שקלים חדשים וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך של 2,346 מיליוני שקלים חדשים שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה, וכולל סיכון אשראי חוץ מאזני סך של 5,384 מיליוני שקלים חדשים בגינו נרכש ביטוח לתיק ערבויות חוק מכר ממבטחי משנה בינלאומיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2021

סיכון אשראי לפי ענפי משק - מאוחד - המשך

ליום 31 במרץ 2020

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

		חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾					סיכון אשראי כוללי ⁽⁴⁾					
		הפסדי אשראי ⁽³⁾					מזה:					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי	הוצאות בגין הפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	פגום	בעייתי ⁽⁶⁾	חובות ⁽²⁾	סך הכל	בעייתי ⁽⁶⁾	אשראי ⁽⁵⁾	דירוג ביצוע אשראי ⁽⁴⁾	סך הכל		
											אשראי תקין שאינו בדירוג ביצוע	דירוג ביצוע
8	1	1	7	13	680	912	13	15	884	912	פעילות לווים בישראל	
15	1	12	97	127	337	722	127	38	613	778	ציבור - מסחרי	
183	5	33	297	472	5,851	9,929	472	266	9,356	10,094	חקלאות, ייעור ודיג	
23	-	2	95	110	1,146	1,726	110	93	1,523	1,726	כרייה וחציבה	
198	2	17	135	218	14,394	34,025	218	1,171	32,647	34,036	תעשייה וחרושת	
36	-	6	52	420	4,369	4,981	420	132	4,445	4,997	מזה: יהלומים	
9	1	2	1	15	1,723	2,527	15	51	2,746	2,812	בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁷⁾	
226	31	53	343	437	8,925	11,468	437	309	10,874	11,620	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	
39	2	12	27	71	1,076	1,428	71	117	1,240	1,428	אספקת חשמל ומים	
32	3	17	20	86	1,206	1,638	86	49	1,558	1,693	מסחר	
12	8	10	14	19	798	1,413	19	54	1,366	1,439	בתי מלון שירותי הארחה ואוכל	
97	-	15	133	143	4,717	10,360	143	9	13,555	13,707	תחבורה ואחסנה	
92	9	31	68	171	3,477	5,100	171	161	4,778	5,110	מידע ותקשורת	
16	-	1	20	28	2,315	2,814	28	217	2,602	2,847	שירותים פיננסיים	
963	63	210	1,214	2,220	49,868	87,317	2,220	2,589	86,664	91,473	שירותים עסקיים אחרים	
730	8	65	70	1,616	137,903	148,441	1,616	960	145,865	148,441	שירותים ציבוריים וקהילתיים	
293	19	39	87	242	20,003	31,665	242	440	31,143	31,825	סך הכל מסחרי	
1,986	90	314	1,371	4,078	207,774	267,423	4,078	3,989	263,672	271,739	סך הכל ציבור - פעילות בישראל	
-	-	-	-	-	134	189	-	-	1,345	1,345	בנקים בישראל	
-	-	-	-	-	173	173	-	-	7,827	7,827	ממשלת ישראל	
1,986	90	314	1,371	4,078	208,081	267,785	4,078	3,989	272,844	280,911	סך הכל פעילות בישראל	
פעילות לווים בחוץ לארץ												
סך הכל ציבור - פעילות בחוץ לארץ												
79	-	29	55	142	4,389	6,232	142	131	6,108	6,381	בנקים בחוץ לארץ	
3	-	2	-	-	11,980	11,987	-	-	13,147	13,147	ממשלות בחוץ לארץ	
-	-	-	-	-	658	658	-	-	1,336	1,336	ממשלות בחוץ לארץ	
82		31	55	142	17,027	18,877	142	131	20,591	20,864	סך הכל פעילות בחוץ לארץ	
2,068	90	345	1,426	4,220	225,108	286,662	4,220	4,120	293,435	301,775	סך הכל	

- סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים (במיליוני שקלים חדשים) כולל: חובות⁽²⁾ - 225,108, אגרות חוב - 8,572, נירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר - 36, נכסים בגין מכשירים נגזרים - 4,369, וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות של לווה - 63,690.
- אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב ונירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- אשראי תקין בדירוג נמוך שמדיניות הבנק קובעת מגבלות ספציפיות לגבי העמדתו.
- סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדירור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדירור שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- כולל סיכון אשראי מאזני בסך של 2,062 מיליוני שקלים חדשים וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך של 2,393 מיליוני שקלים חדשים שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה, וכולל סיכון אשראי חוץ מאזני סך של 5,553 מיליוני שקלים חדשים בגינו נרכש ביטוח לתיק ערבויות חוק מכר ממבטחי משנה בינלאומיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2021

סיכון אשראי לפי ענפי משק - מאוחד - המשך

ליום 31 בדצמבר 2020

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

		חובות (2) וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) (3)					סיכון אשראי כולל (4)				
		הפסדי אשראי (4)					מזה:				
יתרת הפרשה להפסדי אשראי	הוצאות בגין הפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	פגום	בעייתי (6)	חובות (2)	סך הכל	בעייתי (6)	אשראי (5)	דירוג ביצוע אשראי (4)	דירוג ביצוע	סך הכל
פעילות לווים בישראל											
ציבור - מסחרי											
10	-	2	6	9	905	1,168	9	20	1,139	1,168	חקלאות, ייעור ודיג
10	-	6	-	40	345	597	40	6	652	698	כרייה וחציבה
208	34	73	389	552	7,795	13,324	552	317	12,724	13,593	תעשייה וחרושת
23	3	5	91	131	1,013	1,527	131	18	1,379	1,528	מזה: יהלומים
250	21	57	214	341	16,451	38,957	341	2,064	36,618	39,023	בינוי ונדל"ן - בינוי (7)
42	(18)	(10)	85	97	5,737	6,753	97	480	6,380	6,957	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
18	-	7	-	11	3,211	5,161	11	34	5,616	5,661	אספקת חשמל ומים
245	81	117	387	489	11,122	14,791	489	901	13,643	15,033	מסחר
104	9	82	54	147	1,650	2,073	147	214	1,712	2,073	בתי מלון שירותי הארחה ואוכל
92	7	70	104	244	1,497	2,489	244	82	2,207	2,533	תחבורה ואחסנה
36	10	34	10	75	1,169	1,870	75	109	1,782	1,966	מידע ותקשורת
148	2	67	150	189	7,812	15,902	189	63	18,528	18,780	שירותים פיננסיים
107	35	69	118	163	3,969	5,892	163	248	5,489	5,900	שירותים עסקיים אחרים
30	4	18	18	32	2,721	3,421	32	304	3,093	3,429	שירותים ציבוריים וקהילתיים
1,300	185	592	1,535	2,389	64,384	112,398	2,389	4,842	109,583	116,814	סך הכל מסחרי
941	11	279	97	1,285	156,324	172,876	1,285	732	170,859	172,876	אנשים פרטיים - הלוואות לדירור
339	77	135	96	205	24,033	37,515	205	311	37,116	37,632	אנשים פרטיים - אחר
2,580	273	1,006	1,728	3,879	244,741	322,789	3,879	5,885	317,558	327,322	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	512	556	-	-	2,179	2,179	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	60	60	-	-	14,709	14,709	ממשלת ישראל
2,580	273	1,006	1,728	3,879	245,313	323,405	3,879	5,885	334,446	344,210	סך הכל פעילות בישראל
פעילות לווים בחוץ לארץ											
סך הכל ציבור - פעילות בחוץ לארץ											
85	-	43	80	139	3,217	4,689	139	360	4,659	5,158	לארץ
2	-	1	-	-	11,755	11,843	-	-	13,723	13,723	בנקים בחוץ לארץ
-	-	-	-	-	553	553	-	-	1,004	1,004	ממשלות בחוץ לארץ
87	44	80	139	15,525	17,085	139	360	19,386	19,885	19,885	סך הכל פעילות בחוץ לארץ
2,667	273	1,050	1,808	4,018	260,838	340,490	4,018	6,245	353,832	364,095	סך הכל

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים (במיליוני שקלים חדשים) כולל: חובות (2) - 260,838, אגרות חוב - 16,864 ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר - 200, נכסים בגין מכשירים נגזרים - 4,543 וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות של לווה - 81,650.
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- (3) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- (4) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (5) אשראי תקין בדירוג נמוך שמדיניות הבנק קובעת מגבלות ספציפיות לגבי העמדתו.
- (6) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדירור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (7) כולל סיכון אשראי מאזני בסך של 2,068 מיליוני שקלים חדשים וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך של 2,213 מיליוני שקלים חדשים שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה, וכולל סיכון אשראי חוץ מאזני בסך של 5,521 מיליוני שקלים חדשים בגינו נרכש ביטוח לתיק ערבויות חוק מכר וערבויות ביצוע בנוסח חוק מכר ממבטחי משנה בינלאומיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2021

חשיפה למדינות זרות - מאוחד⁽¹⁾ סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

המדינה	31 במרץ 2021			31 במרץ 2020			31 בדצמבר 2020		
	חשיפה			חשיפה			חשיפה		
	סך הכל	מאזנית ⁽²⁾	מאזנית ⁽³⁾ ⁽⁴⁾	סך הכל	מאזנית ⁽²⁾	מאזנית ⁽³⁾ ⁽⁴⁾	סך הכל	מאזנית ⁽²⁾	מאזנית ⁽³⁾ ⁽⁴⁾
ארצות הברית	12,168	691	12,859	12,972	622	13,594	12,844	581	13,425
צרפת	1,573	2,216	3,789	1,417	2,234	3,651	1,586	2,255	3,841
בריטניה	2,384	1,051	3,435	1,834	1,021	2,855	2,465	764	3,229
גרמניה	145	2,740	2,885	90	2,809	2,899	161	2,844	3,005
אחרות	2,975	1,945	4,920	2,661	1,125	3,786	3,317	1,845	5,162
סך הכל החשיפות למדינות זרות	19,245	8,643	27,888	18,974	7,811	26,785	20,373	8,289	28,662
מזה: סך החשיפות למדינות יוון, פורטוגל, ספרד, איטליה	40	9	49	46	33	79	44	39	83
מזה: סך חשיפות למדינות LDC	498	121	619	456	75	531	516	142	658
מזה: סך כל החשיפות למדינות עם בעיות נזילות ⁽⁵⁾	-	-	-	-	-	-	-	-	-

- (1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות, בטחונות נזילים ונגזרי אשראי.
- (2) סיכון אשראי מאזני וחוזי מאזני, מוצגים לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת ביטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוזי מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 313.
- (4) יתרת החשיפה החוזי מאזנית כוללת סך של 5,538 מיליוני שקלים חדשים אשר עיקרו בגין רכישת ביטוח ממבטחי משנה בינלאומיים לתיק ערבויות חוק מנר של לווים בענף הנדל"ן בישראל. (ליום 31 במרץ 2020 - 5,756 מיליוני שקלים חדשים, ליום 31 בדצמבר 2020 - 5,653 מיליוני שקלים חדשים). לפרטים בדבר עדכון מקדם ההמרה לאשראי (CCF) המוחל על ערבויות להבטחת השקעות של רוכשי דירות על פי חוק המכר, ראה ביאור 9 לדוחות הכספיים.
- (5) לימים 31 במרץ 2021, 31 במרץ 2020 ו-31 בדצמבר 2020 אין לבנק חשיפה למדינות זרות עם בעיות נזילות אשר החשיפה המאזנית בגינן עולה על סף הדיווח שנקבע בנספח 7 בפרק 651 להוראות הדיווח לציבור.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2021

חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים

להלן נתוני חשיפת הבנק למוסדות פיננסיים זרים⁽¹⁾⁽²⁾⁽⁴⁾ (במיליוני שקלים חדשים):

דירוג אשראי חיצוני	סיכון אשראי מאזני ⁽³⁾		סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽⁴⁾		חשיפת אשראי נוכחית
	לפני קיזוז הפקדות בגין הסדרי התחשבות נטו ⁽⁵⁾	לאחר קיזוז הפקדות בגין הסדרי התחשבות נטו ⁽⁵⁾	לפני קיזוז הפקדות בגין הסדרי התחשבות נטו ⁽⁶⁾	לאחר קיזוז הפקדות בגין הסדרי התחשבות נטו ⁽⁵⁾	
31 במרץ 2021					
AAA עד AA-	1,064	1,022	5,435	6,499	6,457
A+ עד A-	1,060	1,033	183	1,243	1,216
BBB+ עד BBB-	81	81	21	102	102
BB+ עד B-	73	73	24	97	97
נמוך מ: B-	-	-	-	-	-
ללא דירוג	24	24	-	24	24
סך הכל חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים	2,302	2,234	5,663	7,965	7,896
31 במרץ 2020					
AAA עד AA-	807	780	5,553	6,360	6,334
A+ עד A-	38	23	232	270	255
BBB+ עד BBB-	11	3	117	128	120
BB+ עד B-	-	-	26	26	26
נמוך מ: B-	-	-	-	-	-
ללא דירוג	-	-	-	-	-
סך הכל חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים	856	806	5,928	6,784	6,735
31 בדצמבר 2020					
AAA עד AA-	1,092	1,041	5,489	6,581	6,530
A+ עד A-	1,229	1,168	260	1,489	1,428
BBB+ עד BBB-	83	83	20	103	103
BB+ עד B-	85	85	24	109	109
נמוך מ: B-	-	-	-	-	-
ללא דירוג	23	23	-	23	23
סך הכל חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים	2,512	2,400	5,793	8,305	8,193

בעקבות ההשלכות האפשריות של המשבר הכלכלי, כתוצאה ממגפת הקורונה, על מצבם של מוסדות פיננסיים רבים בעולם, במחצית הראשונה של 2020 עלתה תנועתיות מרווחי האשראי במהלך תקופת המשבר. מוסדות פיננסיים רבים חוו הורדת אופק דרוג, וחלקם אף ספגו הורדות דרוג. החל מהמחצית השנייה של 2020 מסתמנת התייצבות בשווקים הפיננסיים, אם כי המערכת הפיננסית עדיין מגלמת סיכון מוגבר. במהלך כל התקופה, ובהתאם להתפתחויות, ביצע הבנק ניטור הדוק של כלל מסגרות החשיפה של הבנק, ניתוח ובחינת הסיכונים הרלוונטיים, לפי פרמטרים שונים, ובהתאמה גם לרמת הפעילות העסקית מול הצדדים הנגדיים עודכנו מסגרות החשיפה השונות (RIGHT SIZING).

נכון לימים 31 במרץ 2021, 31 במרץ 2020 ו-31 בדצמבר 2020 אין סיכון אשראי בעייתי, נטו. סיכון אשראי בעייתי - סיכון אשראי שהינו פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

- (1) מוסדות פיננסיים זרים כוללים: בנקים, בנקים להשקעות, ברוקרים דילרים, חברות ביטוח, גופים מוסדיים וגופים בשליטת הגופים הללו. חשיפת הבנק הינה, רובה ככולה, לבנקים ולבנקים להשקעות, הרשומים בעיקרם באנגליה, ארצות הברית, גרמניה, שווייץ וצרפת.
- (2) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי.
- (3) פיקדונות בבנקים, אשראי לציבור, השקעות באיגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים.
- (4) יתרת החשיפה החוץ מאזנית למוסדות פיננסיים כוללת סך של 5,538 מיליוני שקלים חדשים ליום 31 במרץ 2021 (ליום 31 במרץ 2020 - 5,756 מיליוני שקלים חדשים) וליום 31 בדצמבר 2020 - 5,653 מיליוני שקלים חדשים) בגין רכישה ביטוח ממבטחי משנה בינלאומיים לניק ערבויות חוק מכר של לויים בענף הנדל"ן בישראל וכן, ערבויות והתחייבויות נוספות למתן אשראי, לרבות ערבויות להבטחת חבות של צד ג'.
- (5) מוצג לאחר קיזוז שווי הוגן של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים לצדדים נגדיים החתומים על הסכמי התחשבות נטו.
- (6) בגין קיזוז ההפקדות במזומן המהות בטוחה ונוגעות לעסקאות בגין מכשירים פיננסיים נגזרים.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2021

חשיפות האשראי המוצגות לעיל אינן כוללות חשיפות למוסדות פיננסיים שיש להם ערבות מפורשת ומלאה של ממשלות, ואינן כוללות השקעות בניירות ערך מגובי נכסים. למידע נוסף לגבי הרכב חשיפות האשראי בגין מכשירים נגזרים מול בנקים ודילרים/ברוקרים (מקומיים וזרים), ראה ביאור 11.ב לדוחות הכספיים.

חלק מהחשיפות הנכללות בטבלה לעיל נכללות גם במסגרת סיכון אשראי לפי ענפי משק, תחת ענף "שירותים פיננסיים". במסגרת זו נכללים פיקדונות בבנקים, אשראי לציבור, השקעות באיגרות חוב של הציבור ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים. עסקאות עתידיות, המשוקלות בהתאם לכללי הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 313, נכללות כחלק מסיכון האשראי החוץ מאזני, ואינן נכללות בטבלה לעיל.

במסגרת מדיניות ניהול החשיפות למוסדות פיננסיים זרים, קובע דירקטוריון הבנק, בין היתר, את תיאבון הסיכון, קרי, את מגבלות החשיפות המקסימליות למדינות ולמוסדות פיננסיים זרים, תוך התאמת גובה החשיפה להערכת הסיכון לגבי כל מדינה ומוסד פיננסי. מגבלות החשיפה נקבעות, בין היתר, על בסיס דירוג המדינות והמוסדות הפיננסיים השונים, הערכת הבנק את רמת הסיכון, ובאופן המונע ריכוזיות של החשיפות.

הבנק קובע את היקף החשיפה לכל מוסד פיננסי על בסיס הדירוג האחרון הקיים לאותו מוסד, אשר בוצע על ידי אחת מחברות הדירוג הבינלאומיות המובילות, ועל בסיס נתונים פיננסיים של המוסד הנבדק. מגבלות החשיפה לכל מוסד כוללות היקפי חשיפה מקסימליים וטווחי זמן מקסימליים לפירעון עבור סוגים שונים של פעילויות ועסקאות. לצורך כך, נלקח בחשבון גם קיומו (או אי קיומו) של הסכם קיזוז לפעולות בנגזרים מול אותו מוסד פיננסי. כמו כן נקבע במסגרת המדיניות, מדרג סמכויות לאישורן של עסקאות ספציפיות בתחום מגבלות החשיפה.

הבנק עוקב אחר פרסומם של דירוגים עדכניים לגבי מוסדות פיננסיים להם הוא חשוף, ובהתאם לצורך מתאים את מגבלות החשיפה ואת החשיפה בפועל לדירוג העדכני. כמו כן, בוחן הבנק באופן שוטף מידע נוסף ככל שקיים וזמין, לגבי אותם מוסדות, במטרה לנטר חשיפות גם במקרים בהם דירוג האשראי אינו משקף בהכרח את תמונת המצב המלאה.

הבנק מביא בחשבון את מועדי הפירעון של חשיפות האשראי במסגרת צרכי הנזילות של הבנק. פיקדונות כספיים מופקדים בדרך כלל לתקופות קצרות, ואילו חשיפה בגין נגזרים והשקעות בניירות ערך הינה לתקופות ממושכות יותר.

סיכון האשראי לדירוג והתפתחות

במסגרת ניהול סיכונים האשראי, נוקט הבנק אמצעים שונים לניהול, בקרת והפחתת סיכונים הנובעים ממתן אשראי לדירוג. הבנק מעריך את פרופיל הסיכון הגלום במתן אשראי לדירוג כנמוך ביחס לסיכון הגלום בתיק האשראי הכולל של הבנק, כתוצאה מפיזור רחב של לקוחות, פיזור גיאוגרפי של נוטלי האשראי, מינוף נמוך באופן יחסי, שקטן בעת האחרונה עקב הוראות בנק ישראל, נהלי בדיקה מעמיקים של טיב הלווים ושל יכולת החזר שלהם, וגיבוי האשראי בביטחון הנכסי.

הבנק מבצע באופן שוטף פעילויות לבקרה ולניהול הסיכון הגלום באשראי לדירוג, באחריות החטיבה הקמעונאית, החטיבה לבקרת סיכונים וגורמים נוספים בבנק. פעילות זו כוללת גם ניתוח התיק לפי גורמי הסיכון הטמונים בו (LTV, יחס החזר, מיקום גאוגרפי, גיל הלוואה, עשירוני הכנסה ועוד), וביצוע מגוון תרחישי קיצון, הבוחנים את השפעת גורמי המאקרו על רמת הסיכון של התיק, ובעיקר, השפעת שיעור האבטלה ושיעור הריבית. לבנק מודל מתקדם לדירוג אשראי לדירוג הכולל דירוג לכל הלוואה וחישוב פוטנציאל ההפסד במקרה של כשל. מודל זה מהווה חלק ממערך הניטור הקיים של הבנק.

תיאבון ופרופיל הסיכון בתחום המשכנתאות

הבנק קבע במסגרת מדיניות סיכונים האשראי מגבלות שונות על פעילות האשראי לדירוג, בהתחשב בגורמי הסיכון המרכזיים. גורמים אלה נבחנים מעת לעת ובהתאם לתווספות מגבלות על פי הצורך, קרי, על פי פרופיל הסיכון של תיק המשכנתאות בפועל ומגמת התפתחותו והוראות רגולטוריות של בנק ישראל.

תיאבון הסיכון בתחום המשכנתאות מוגדר במספר רב של מדדי סיכון הבוחנים היבטי סיכון אשראי וריכוזיות ברמת הביצועים השוטפים. מדדים אלה כוללים, בין השאר, את פרמיית הסיכון הדיפרנציאלית (המבטאת את רמת הסיכון של נוטל המשכנתא), שיעור המימון בהלוואה, מיקום הנכס (סיכון גיאוגרפי), מדד איכות האשראי (ראה להלן במסגרת בקרת האשראי), יחס החזר מהכנסה, מטרת ההלוואה, תקופת ההלוואה, תמהיל המסלולים בהלוואה, סוג הנכס, איכות המסמכים, ריבית נורמטיבית, עושר פיננסי ומגבלות צולבות על שילוב של מספר פרמטרים.

הבנק מנטר באופן שוטף את פרופיל הסיכון של תיק המשכנתאות, ואת התפתחותו לאורך זמן, לנוכח תיאבון הסיכון שנקבע. בפרט, מתבצע ניטור זה במסגרת מסמך הסיכונים הרבעוני של הבנק, המוצג ונדון בהנהלת הבנק, בועדה לניהול סיכונים של הדירקטוריון ובדירקטוריון. מניטור זה עולה כי מדדי הסיכון המובילים, ממשכיכים להימצא ברמה נמוכה יחסית. מדדים אלה כוללים את שיעורי המימון, יחס החזר להכנסה, שיעורי האובליגו בכשל, ובפרט שיעורי הפיגור בהלוואות חדשות (בנות שנה), נתון המצביע על איכות החיתום הגבוהה בבנק. יצוין, כי שיעור המימון הממוצע של תיק המשכנתאות של הבנק (לסוף חודש מרץ 2021) עומד על כ-53.0% (שיעור המשקף את שיעור המימון בעת מתן האשראי - ראה הרחבה להלן). הבנק אומד, בנוסף, את שיעור המימון "אמיתי" בתיק, זאת, בהתבסס על השינויים בערכי הנכסים על פי אומדן הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, אל מול יתרות התיק הנוכחיות. שיעור זה נמוך משיעור המימון המקורי, עקב העלייה המתמשכת במחירי הדירוג, הגלומה במלאי המשכנתאות בתיק. נתונים אלה מחזקים את הערכת הבנק כי פוטנציאל ההפסד לבנק בגין תיק המשכנתאות, גם בתרחיש של ירידה מהותית במחירי הדירוג, הוא נמוך. בנוסף, בוחן הבנק באופן סדיר את תיק המשכנתאות שלו בתנאי קיצון, כולל תחת שינוי מהותי בתנאי המאקרו, במספר מתודולוגיות. תוצאות מבחני הקיצון מצביעות כי רמת הסיכון של התיק נמצאת בירידה וכי פוטנציאל הנזק מאירוע קיצון חמור במשך הינו נמוך.

התפשטות נגיף הקורונה

הבנק ממשיך לעקוב באופן הדוק אחר התפתחויות והשפעות התפשטות נגיף הקורונה על לקוחותיו, תוך שימת לב לגורמים העשויים להשפיע על רמת הסיכון בתיק המשכנתאות.

במהלך שנת 2020, על מנת לסייע ללקוחות להם הלוואה בבנק, אפשר הבנק ללקוחותיו לקבל דחיית תשלומים חלקית או מלאה לפי העדכונים של מתווה בנק ישראל, שהסתיים בסוף הרבעון הראשון של שנת 2021. הבנק מנטר באופן שוטף את הפעילות בנושא: הסכום שנדחה, כמות הבקשות, תקופת דחיית התשלומים, פרופיל הלווים, שיעור המימון ועוד.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2021

להלן היקפי מתן המשכנתאות במגזר משקי הבית:

היקפי ביצוע (במיליוני שקלים חדשים)		
שיעור שני	שלושה חודשים	
באחוזים	2020	2021
11.5	7,266	8,105
(39.3)	107	65
(42.5)	40	23
10.5	7,413	8,193
(9.5)	1,131	1,023
7.9	8,544	9,216
10.6	12,094	13,370

משכנתאות שבוצעו (לדירור ולכל מטרה)

מכספי הבנק

מכספי האוצר:

הלוואות מוכונות

הלוואות עומדות ומענקים

סך הכל הלוואות חדשות

הלוואות שמוחזרו

סך הכל ביצועים

מספר לווים (כולל מיחזורים)

להלן פרטים בדבר מאפייני סיכון שונים בתיק הלוואות לדירור⁽¹⁾ ליום 31 במרץ 2021 (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור מימון	שיעור ההחזר	גיל ההלוואה ⁽²⁾ (הזמן שחלף ממועד מתן ההלוואה)					עד 3 חודשים	מההכנסה הקבועה	שיעור מימון
		עד 3 חודשים	עד 3 חודשים	עד 3 חודשים	עד 3 חודשים	עד 3 חודשים			
60%	עד 35%	9,550	14,403	30,223	24,163	9,282	35%	60%	
	35%-50%	1,147	1,168	3,691	5,472	2,472	50%-35%		
	50%-80%	-	3	6	772	696	80%-50%		
	מעל 80%	-	-	1	63	93	מעל 80%		
75%-60%	עד 35%	6,895	8,378	13,705	11,581	2,507	35%	75%-60%	
	35%-50%	705	571	1,393	1,889	823	50%-35%		
	50%-80%	-	-	1	185	179	80%-50%		
	מעל 80%	-	-	-	1	22	מעל 80%		
מעל 75%	עד 35%	145	141	262	473	970	35%	מעל 75%	
	35%-50%	8	6	20	97	288	50%-35%		
	50%-80%	-	-	2	5	87	80%-50%		
	מעל 80%	-	-	-	-	15	מעל 80%		
סך הכל		7,141	24,670	49,304	44,701	17,434		161,700	

מזה:

הלוואות שניתנו בסכום מקורי

גבוה מ-2 מיליון שקלים חדשים

אחוז מסך האשראי לדירור

הלוואות בריבית משתנה:

לא צמודות בריבית פריים

צמודות למדד⁽³⁾

במסבטע חוץ⁽³⁾

10,302	644	2,199	3,225	1,775	1,805	654		
6.4%	3.7%	4.9%	6.5%	7.2%	9.8%	9.2%		
50,294	7,431	13,254	14,042	7,566	5,654	2,347		
5,406	3,277	918	452	337	219	203		
4,065	671	1,007	1,344	583	389	71		
59,765	11,379	15,179	15,838	8,486	6,262	2,621		
31.1%	42.6%	29.7%	28.5%	30.7%	30.6%	32.9%		
3.3%	18.8%	2.1%	0.9%	1.4%	1.2%	2.8%		
1.6%	7.8%	1.3%	0.6%	0.6%	0.8%	0.4%		

הלוואות לא צמודות בריבית

פריים מסך האשראי לדירור

הלוואות צמודות למדד בריבית

משתנה מסך האשראי לדירור

הלוואות בשיעור מימון גבוה

מ-75% מסך האשראי לדירור

(1) יתרת הלוואות לדירור לאחר הפרשה לפי עומק הפיגור.

(2) יתרות האשראי המוצגות לעיל מחולקות ליקבוצות גיל בהתאם למועד בו החל הביצוע הראשון של ההלוואה, וכן כוללות באותה קבוצת גיל גם את יתרות האשראי שניתנו בפועל בתקופות מאוחרות יותר.

בנוסף, מחזורים של הלוואות, אינם משנים את גיל ההלוואה, כלומר יתרת ההלוואה משיבת למועד המקורי של העמדת ההלוואה. אופן טיפול זה רלוונטי גם למחזור של הלוואות "מוכונות" שהועמדו במקורן באחריות המדינה ומוחזרו להלוואות באחריות הבנק.

(3) בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים, נכללות הלוואות בהן מתעדכן שיעור הריבית בתדירות של עד 5 שנים (ולא עד בכלל).

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2021

מאפייני תיק האשראי לדירור של הבנק

מדיניות הבנק בתחום המשכנתאות מבוססת על גישה שמרנית, תוך הגבלת הסיכון הספציפי בכל הלוואה באמצעות בחינת מאפיינים שונים. מאפיינים אלה כוללים את שיעור המימון, שיעור החזר ביחס להכנסה הקבועה של הלווה, ויכולת הלווה לעמוד בהחזרים השוטפים גם בתרחישים של שינוי בריבית. במקרים בהם ניתנות הלוואות בעלות מאפיינים שאינם עומדים באחד או יותר מהסטנדרטים שקבע הבנק למאפיינים האמורים, מחייב הבנק את קיומם של חיזוקים אחרים, כגון ערבים להלוואה, יכולת החזר מוכחת שאינה מבוססת על הכנסה שוטפת של הלווה, ועוד. בשנים האחרונות, לאור ההתרחבות בשוק הדירור והריבית הנמוכה יחסית ששוררת במשק, הגביר הבנק את האמצעים הננקטים לניטור וצמצום הסיכון, באופן שבא לידי ביטוי במאפייני הסיכון של הלוואות, כפי שיפורט להלן (כל הנתונים להלן נכונים ליום 31 במרץ 2021).

שיעור המימון

אחד הפרמטרים המרכזיים המשמשים את הבנק למזעור הסיכון בתיק האשראי לדירור הינו שיעור המימון (היחס שבין סכום הלוואה לבין שווי הנכס המשמש כביטחון).

שיעור המימון הממוצע של תיק המשכנתאות של הבנק ליום 31 במרץ 2021 עומד על 53.0%, בהשוואה ל-52.8% ביום 31 במרץ 2020 ול-52.7% ליום 31 בדצמבר 2020. מתוך היקפו הכולל של תיק האשראי של הבנק, בסך 161.7 מיליארדי שקלים חדשים, כ-98.4% ניתן בשיעור מימון מקורי נמוך מ-75%, המבטיח את הלוואה גם במקרה קיצון של ירידה של 25% בשווי הנכס המשמש לביטחון.

שיעור המימון בדיווח זה הינו שיעור המימון ההיסטורי שחושב במועד אישור הלוואה, והוא אינו מביא בחשבון פירעונות שוטפים, המקטינים את יתרת הלוואה, ושינויים בשווי הנכסים המשמשים כביטחון. העלייה המשמעותית במחירי הדירור החל מסוף שנת 2008, ומנגד צמצום יתרות הלוואות בגין הפירעונות השוטפים, מביאים לירידה בשיעור המימון ה"אמיתי", העדכני להיום, וכאמור לעיל, בהתבסס על השינויים בערכי הנכסים על פי אומדן הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, אל מול יתרות התיק הנוכחיות. שיעור זה נמוך משיעור המימון ההיסטורי. היקף הלוואות שניתנו בשיעור מימון גבוה מ-75% בשנתיים האחרונות, מגיע ל-0.3 מיליארדי שקלים חדשים, המהווים כ-0.2% בלבד מתיק הלוואות לדירור.

יצוין בהקשר זה כי שיעור המימון הממוצע של הבנק ליום 31 במרץ 2021, בהתחשב ביתרות לסילוק עדכניות (ללא עדכון של ערך הנכס בעקבות שינויים במחירי הדירור) היה יורד כדלקמן: בהלוואות שגילן עד שנה, בשיעור של כ-4.1%. בהלוואות שגילן שנה עד 5 שנים, בשיעור של כ-5.3%, בהלוואות שגילן מעל 5 שנים, בשיעור של כ-18.8% ובסך כל הלוואות, בשיעור של כ-10.3%.

שיעור הלוואות שניתנו בשיעור מימון גבוה (מ-75%) מסך תיק האשראי לדירור של הבנק הינו 0.6% באשראי שניתן לפני שנה ועד שנתיים, 0.8% באשראי שניתן לפני 3 חודשים ועד שנה, ו-0.5% באשראי שניתן ברבעון הראשון של שנת 2021.

שיעור החזר מההכנסה הקבועה

שיעור המימון בהלוואה לדירור משמש מדד למידת הביטחון של הלוואה, ללא קשר למאפייני הלווה עצמו. לכן, בנוסף על כך, בעת אישור משכנתא, מחייב הבנק את הלווה להציג יכולת לעמוד בפירעונות השוטפים של הלוואה כסדרם, בעיקר באמצעות חישוב שיעור החזר החודשי מתוך ההכנסה הקבועה של הלווה.

שיעור החזר הממוצע בתיק האשראי לדירור של הבנק הוא 25.5%. כ-86.4% מתוך תיק המשכנתאות של הבנק ניתן ללווים ששיעור החזר שלהם נמוך מ-35% (שיעור החזר הממוצע ללווים אלה: כ-22.9%). כ-12.2% מתיק המשכנתאות ניתן ללווים בעלי שיעור חזר של 35% עד 50% (שיעור החזר הממוצע ללווים אלה: כ-39%). כ-1.3% מתוך המשכנתאות ניתן ללווים בעלי שיעור חזר של 50% עד 80% (שיעור החזר הממוצע ללווים אלה: 59.3%) וכ-0.1% בלבד ניתנו ללווים בעלי שיעור חזר גבוה מ-80% (שיעור החזר הממוצע ללווים אלה: כ-91.8%).

הלוואות ששיעור החזר בהן גבוה, הינן הלוואות הניתנות ללווים בעלי היקף גדול של רכוש נוסף, ואשר יכולת החזר שלהם אינה מבוססת בהכרח על הכנסה שוטפת, ללווים בעלי הכנסה גבוהה מאוד שלגביה שיעור החזר משמעותי פחות, או בהתקיים חיזוקים נוספים להלוואה, מעבר לנכס הממושכן ויכולת החזר של הלווה עצמו, כגון ערבים בעלי איתנות פיננסית.

הלוואות בריבית משתנה

הבנק מאפשר ללקוחותיו ליטול הלוואות לדירור הכוללות חלק בריבית משתנה הן במסלול הצמוד (מדד, מטבע חוץ) והן במסלול הלא צמוד (הלוואות שקליות).

ביום 27 בדצמבר 2020 פרסם בנק ישראל עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 329 בנושא מגבלות למתן הלוואות לדירור. העדכון כולל ביטול מגבלת ריבית הפריים, כך שנותרה המגבלה שלפחות שליש מסך המשכנתא יינתן בריבית קבועה, ועד שני השלישים הנותרים יינתנו בריבית משתנה. תחילתה התיקונים להוראה לפי החוזר הינם החל מיום 17 בינואר 2021. עבור הלוואה לדירור המיועדת למימון פירעון מוקדם של הלוואה בבנק או בבנק אחר יחול התיקון החל מיום 28 בפברואר 2021.

הבנק מעמיד לרשות לקוחותיו את הידע והמומחיות של עובדיו לצורך הבנת הסיכונים בהלוואה בריבית משתנה והאופן בו ניתן לצמצם או להימנע מסיכון זה. הבנק מייעץ ללקוחותיו לייחס משקל ראוי לסיכון זה ולנהוג בזהירות בהחלטתם על הרכב הלוואה.

היקף הלוואות צמודות הפריים שניתנו בשנתיים האחרונות, המהוות את מרכיב הסיכון העיקרי במשכנתאות אלה, מגיע ל-15.6 מיליארדי שקלים חדשים, המהווים כ-9.6% בלבד מתיק הלוואות לדירור.

יצוין כי לפני אישור הלוואה לא צמודה בריבית פריים, בדומה לאישורי הלוואות במסלולים אחרים בריבית משתנה, בוחן הבנק את יכולת החזר של הלווה בתרחיש בו יעלה שיעור ריבית הפריים לשיעור "ריבית נורמטיבית".

היקף הלוואה

היקף הלוואות שנתן הבנק בסכום מקורי גבוה מ-2 מיליוני שקלים חדשים הגיע ביום 31 במרץ 2021 ל-10.3 מיליארדי שקלים חדשים, המהווים כ-6.4% בלבד מתיק האשראי לדירור של הבנק.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2021

הפרשה לפי עומק הפיגור

להלן פרטים על ההפרשה להפסדי אשראי של הלוואות לדירור שבגינן נעשתה הפרשה מזערית להפסדי אשראי לפי עומק פיגור לפי הנספח להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 314, ליום 31 במרץ 2021 (במיליוני שקלים חדשים):

עומק הפיגור							
יתרות בגין הלוואות בפיגור שמוחזרו ⁽²⁾ סך הכל	בפיגור של 90 יום או יותר						סכום בפיגור 30 ימים ועד 89 ימים ⁽⁴⁾
	מעל 15 חודשים		מעל 6 חודשים		מעל 3 חודשים		
	מעל 90 ימים	מעל 33 חודשים	עד 33 חודשים	עד 15 חודשים	עד 6 חודשים	עד 3 חודשים	
308	34	266	200	22	17	27	8
118	7	111	110	1	-	-	-
1,857	68	1,299	141	121	180	857	490
221	34	187	102	60	25	-	-
1,636	34	1,112	39	61	155	857	490

סכום בפיגור

מזה: יתרת ההפרשה לריבית⁽³⁾

יתרת חוב רשומה

יתרת ההפרשה להפסדי אשראי⁽⁴⁾

יתרת חוב נטו

(1) בהתאם להוראות הדיווח לציבור, לא כולל יתרת הלוואות לדירור שעומק הפיגור בהן הוא עד חודשיים.

(2) הלוואות בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת הלוואות שטרם הגיע מועד פירעון.

(3) בגין ריבית על סכומים שבפיגור.

(4) לא כולל יתרת ההפרשה לריבית.

לפרטים נוספים בדבר סיכון האשראי לדירור, ראה דוח הסיכונים לשנת 2020 באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון תפעולי

תיאור הסיכון והתפתחותו

הסיכון התפעולי מוגדר על ידי בנק ישראל כסיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או מכשל של תהליכים פנימיים, אנשים, מערכות או כתוצאה מאירועים חיצוניים.

הבנק הגדיר מסגרת לניהול סיכונים תפעוליים, הכוללת הגדרה של הממשל התאגידי המפרט את תחומי הסמכות והאחריות של קווי ההגנה, ואת חשיבותה של הטמעת תרבות נאותה לניהול הסיכונים התפעוליים בבנק.

הסיכון התפעולי בבנק מטופל באופן אקטיבי ובמטרה לתמוך בפעילות היחידות העסקיות, לשפר את התהליכים העסקיים העיקריים הכרוכים בפעילותם, ועל ידי כך, להגדיל את הערך העסקי, ולא רק למזער את ההפסדים הצפויים מהסיכון התפעולי.

כחלק מהיערכות הבנק למשבר הקורונה והשפעת השינויים בהתנהלות התפעולית שנוצרה בעקבות מתן ההקלות, חלה עלייה מסוימת בהסתברות להתממשות סיכונים תפעוליים פוטנציאליים הנובעת בעיקר מהעומס בפעילות הסינפים והמוקד הטלפוני שעלול להביא לעליה במספר הטעויות התפעוליות בביצוע פעולות ולעליה במספר ניסיונות ההונאה. בפועל לא חלו אירועים תפעוליים חריגים.

המשכיות עסקית

הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין 355 בנושא ניהול המשכיות עסקית.

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2021 המשיך הבנק להתמודד עם אירוע הקורונה, בין היתר: שמירה על הנחיות עבודה ושמירה על הגיינה וריחוק חברתי, עבודה במתכונת של קפסולות, המשך עבודה מרחוק באמצעות תהליך סדור ומהיר ועוד. במקביל המשיך הבנק לקיים מעקב אחר מקרי תחלואה או הדבקה בסניפים וביחידות המטה ומועד החזרה לעבודה גם ברמה קבוצתית. לפרטים נוספים, ראה גם פרק אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק לעיל.

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2021 החל הבנק ביישום תוכנית העבודה ותוכנית התרגול של שנת 2021 ובכלל זה השתתפות בתרגיל בהובלת יחידת המטבע של בנק ישראל. מטרת התרגיל הייתה לבחון את יכולת הבנק להעביר כספים מנקודות האיסוף ועד לאספקה ללקוח בנקודת הקצה. התרגיל בחן אספקת מזומן בתרחיש רעידת אדמה עם השלכות הנגזרות מכך, בין היתר: הפעלת נהלי עבודה ידנית בסניפים ובמרכז המזומנים, שינוע מזומנים בתנאים אלו, פגיעה בכוח אדם, שיתוף פעולה עם רשויות החירום במדינה ועוד. יחידת המשכיות העסקית, בשיתוף פעולה עם היחידות העסקיות בבנק, הרחיבה את מתווה התרגיל המקורי ובחנה את השלכות התרחיש על כלל תוכניות החירום. התרגיל עבר בהצלחה ודווח להנהלה ולבנק ישראל.

במהלך הרבעון התקיים תרגול סייבר, בהשתתפות הנהלת הבנק כצוות ניהול משבר, יחידת אבטחת מידע והגנת סייבר ויחידת המשכיות העסקית. תורגל אירוע אשר כולל השבתה של מערכות משמעותיות בשילוב הוצאת מידע רגיש ודרישת כופר לשחרור המערכות ומניעת פרסום המידע. התרגיל בחן מספר אלמנטים, ובכלל זה: הכלה של האירוע בפן העסקי ויודא המשכיות עסקית של הבנק, מתן מענה בהיבטי תקשורת והסברה, תרגול דילמות שונות העולות כחלק מניהול משא ומתן ועוד.

במסגרת היערכות הבנק לאירועי חירום רוחביים מתבצע, בשיתוף פעולה עם חטיבת הטכנולוגיה ובקרת סיכונים, תרגול של תקלת מחשב חמורה, במסגרת זו נבחנות ההשלכות העסקיות והתפעוליות של אירוע מסוג זה לצורך גיבוש ההנחיות לפעילות עסקית בחירום, הצפת דילמות, זיהוי פערים והשלמתם.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2021

אבטחת מידע והגנת הסייבר

סיכון אבטחת מידע וסייבר - סיכון אבטחת מידע הינו סיכון הנובע מלקויים בהגנה על מערכות המחשב של הבנק והמידע הנכלל בהן. סיכון הגנת הסייבר נובע מאירוע בו מתבצעת תקיפה של מערכות המחשב על ידי או מטעם יריבים חיצוניים או פנימיים לבנק.

הוראה 361 בנושא ניהול הגנת הסייבר, מתווה עקרונות לניהול נאות של סיכונים בסייבר באופן המחייב הרחבה והתאמה של המסגרת לניהול סיכונים טכנולוגית המידע, בהיבט תפיסת מרחב האיום ויכולות ההגנה הנדרשות. בהתאמה, אושרה בבנק אסטרטגיה ומדיניות הגנת סייבר מקיפה ונקבעו קווי ההגנה ליישומה, מונה מנהל אבטחת מידע והגנת סייבר הכפוף למנהל החטיבה לבקרת סיכונים ובאחריותו, בין היתר, קביעת מדיניות אבטחת המידע והגנת הסייבר בבנק, פיתוח תוכנית עבודה להגנת הסייבר, מעקב אחר יישום תוכנית העבודה בתחום זה ובחינה של אפקטיביות מערכות ותהליכי אבטחת המידע והגנת הסייבר.

מערכות הבנקאות הישירה בבנק כוללות תהליכי אבטחת מידע בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 367 ובכלל זה מנגנוני הזדהות, אופן שליחת מידע ללקוחות וזיהוי פעולות חריגות.

רמת הסיכון במהלך הרבעון הראשון של שנת 2021 נותרה בינונית. במהלך רבעון זה, זוהו מספר ניסיונות הונאה בודדים כנגד לקוחות (באמצעות מתקפות דיוג) במסגרתם נגנבו פרטי ההזדהות שלהם לחשבון במטרה לבצע פעולות לא מורשות בחשבונותיהם. לאור מנגנוני ההגנה המופעלים בבנק, על אף ניסיונות הונאה אלו לא בוצעו פעולות לא מורשות בחשבונות הלקוחות.

הבנק ממשיך לחזק ולשפר את מנגנוני ההגנה המופעלים במערכות הבנק על מנת להמשיך ולצמצם את היכולת להונות את הלקוחות ולבצע פעולות לא מורשות בחשבונותיהם. פעולות אלו הינן חלק מתהליכי התחקור והפקת הלקחים הקיימים בבנק בהקשר לאיום המתפתח.

מערך אבטחת המידע של הבנק פועל בצורה מלאה ורציפה במהלך תקופת הקורונה, תוך שיפור וחיזוק יכולות ומנגנוני הגנה בהתאם להתרחבות האיומים ולצרכים המתגברים בהם הבנק נדרש לעמוד.

יצוין כי מגפת הקורונה העצימה ברמה עולמית את סיכון הסייבר, הן בשל העלייה בהיקף העבודה מרחוק, אשר מרחיבה את משטחי התקיפה על הארגונים, והן בשל התגברות של ניסיונות הונאה בחסות המגפה. הפעילות שנקט הבנק לאורך כל התקופה, הותירה את רמת הסיכון בבנק ללא שינוי.

סיכון טכנולוגיית המידע

סיכון טכנולוגיית המידע - סיכון הנובע מכשל של מערכות הבנק כתוצאה מלקויים בזמינות וביצועי המערכות, ביצועים לא נכונים וחוסר תמיכה של המערכות בצרכים העסקיים של הבנק.

במשך השנים האחרונות התרבו הסיכונים הכרוכים בניהול טכנולוגיית המידע, כפונקציה של פיתוח והטמעת טכנולוגיות חדשות והתפתחויות של סיכונים ואיומים חדשים. לבד ממצב שגרה מסגרת ניהול טכנולוגיית המידע מטפלת במצבי כשלים מערכתיים כגון: תקלות מערכת ובהיערכות למצב חירום. זאת על מנת להבטיח לבנק שמירה על רצף פעילות עסקית גם בעת התראה או חירום. בכך ניתן יהיה למזער סיכונים מוניטין וסיכונים עסקיים העלולים להתפתח במצבים אלו.

לאור ההתפתחויות הקיימות בשוק הפיננסי וגילן של המערכות הקיימות בבנק, החל הבנק ברבעון הראשון של 2019 בפריקט להחלפת מערכת הליבה של שוק ההון על בסיס פלטפורמה חדשה.

כמו כן, החל הבנק במהלך 2019 פריקט החלפת מערכת ה-CRM אשר תיושם באופן מדורג במהלך של כ-3 שנים.

מידע זה הינו מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, המידע מתבסס על הנחות, עובדות ונתונים (להלן ביחד: "הנחות") שהובאו בפני דירקטוריון הבנק. ההנחות עלולות שלא להתממש בשל גורמים שאינם בשליטת הבנק בלבד.

רמת הסיכון במהלך הרבעון ולאורך משבר הקורונה נותרה בעינה. חטיבת הטכנולוגיה פעלה באופן מלא לתמיכה מלאה בתפקוד השוטף של הבנק ובצרכים הטכנולוגיים שנדרשו לפעילותו בשגרת החירום. לא חלו אירועים ו/או תקלות מהותיות בתקופה זו.

סיכון משפטי

סיכון משפטי - סיכון להפסד כתוצאה מחשיפה לקנסות, תביעות משפטיות ו/או צעדי עונשין מהפרות חוזיות ואי הסכמות. הסיכון המשפטי כולל סיכונים הנובעים מחשיפה משפטית בשל התנהלות הבנק עם בעלי העניין השונים שלו (כגון: לקוחות, ספקים וצדדים שלישיים אחרים).

הסיכון המשפטי כולל העדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם, וכן כולל, אך אינו מוגבל, לחשיפה לקנסות או צעדי עונשין כתוצאה מפעילות פיקוחית, כמו גם מהסדרים פרטניים. הסיכון המשפטי כולל גם סיכונים הנובעים מחשיפה משפטית בשל התנהלות הבנק עם מחזיקי העניין השונים שלו (כגון: לקוחות, ספקים וצדדים שלישיים אחרים).

החטיבה המשפטית של הבנק מנתחת באורח שוטף את מרכיבי הסיכון המשפטי, את גבולותיו (כפי שנובעים למשל מזהות הצד הנגדי, מאופן יצירת הבטחות וכדומה) וכן את מאפייניו הספציפיים, תוך בחינה של רמת הסיכון והחשיפה אליו בשים לב לקווי הפעילות העסקית השונים של הבנק, ובהתאמה נותנת ייעוץ משפטי שוטף לבנק, על יחידותיו השונות.

ברבעון הראשון לשנת 2021, רמת הסיכון המשפטי נותרה ברמה נמוכה-בינונית.

לפרטים נוספים בדבר הסיכון התפעולי ראה דוח הסיכונים לרבעון הראשון לשנת 2021 באתר האינטרנט של הבנק.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2021

סיכון שוק וריבית

תיאור הסיכון והתפתחותו

סיכון שוק (Market Risk) - הינו הסיכון להפסד בפוזיציות מאזניות וחוזי מאזניות הנובע משינוי בשווי ההוגן של מכשיר פיננסי עקב שינוי בגורמי הסיכון בשוק (שיעורי ריבית, שערי חליפין, מחירי מניות, סחורות ואינפלציה).

סיכון ריבית בתיק הבנקאי (Interest Rate Risk in the Banking Book) - הינו הסיכון לרווחי הבנק (שינוי בהכנסות) או לשווי הכלכלי של הבנק, הנובע בעיקר, משינויים במבנה עקומי הריבית הרלבנטיים לפעילות הבנק, תזוזות שונות שאינן זהות של עקומים שונים שבהם הבנק משתמש לתמחור וניהול החשיפות שלו, או מהעובדה ששינוי בריבית יכול לגרום לשינוי במבנה הנכסים וההתחייבויות של הבנק, כתוצאה משימוש אופציות לפירעון מוקדם, בגין שינוי ברמת הריבית במשק.

סיכון השוק בתיק הסחיר הינו מזערי, על פי מדיניות הבנק. מבנה הבנק המוסה תיק משכנתאות, מייצר שימושים לטווחים ארוכים, אשר כנגדם מגייס הבנק מקורות. הבנק מבצע באופן שוטף, בחינה למתודולוגית אמידת הסיכון בהתאם לפרקטיקה המקובל בעולם.

נציין כי, תיק הנוסטרו של בנק אגוד משקף סיכון שהינו גבוה מתאבון הסיכון של הבנק. יחד עם זאת, ברמת הבנק המאוחד השפעת תיק זה אינה מהותית. הערכת החשיפה של הבנק לסיכונים ריבית לרבעון הראשון של שנת 2021, הינה ברמת סיכון נמוכה-בינונית, ראה הסבר להלן.

הרבעון הראשון של שנת 2021 התאפיין עבור העוקמים השקליים בירידה בטווח הקצר ועליה בטווח הבינוני הארוך (zero coupon). ברבעון זה נרשמה עליה בציפיות האינפלציה. הבנק ממשיך לנהל את הפוזיציה המדדית בצורה הדוקה המתבססת על בניית מאזן הצמדה בתדירות יומית ובנייה של פוזיציה חזויה תחת תרחישים שונים.

ערכי הסיכון הנמדדים למהלך עסקים רגיל ותרחישי קיצון, עלו במקצת ביחס לסוף שנה שעברה, בעיקר כתוצאה מפעילות בנקאית שוטפת בתחום המשכנתאות, ונעים ברמות סיכון נמוכות מתיאבון הסיכון שנקבע.

להלן ערך ה-VAR של קבוצת הבנק (במיליוני שקלים חדשים):

שנת	רבעון ראשון	
	2021	2020
לסוף התקופה	806	1,023
ערך מקסימלי במהלך התקופה	810 (פברואר)	1,023 (מרץ)
ערך מינימלי במהלך התקופה	791 (ינואר)	443 (ינואר)

העלייה בערך ה-VAR נבעה מפעילות שוטפת ברבעון.

מרבית סיכון השוק נובע מסיכון הריבית בתיק הבנקאי, כפי שיוצג להלן.

תוצאות בחינת ה-Back-Testing על מודל ה-VAR ההיסטורי-אנליטי מצביעות על מקרה אחד שבו ההפסד היומי עלה על ערך ה-VAR שנחזה. מספר מקרים זה עומד בקריטריונים, כפי שהוגדרו על ידי ועדת באזל, לבחינת איכות מודל ה-VAR.

ניתוח סיכון הריבית בתיק הבנקאי

להלן השפעת⁽⁴⁾ תזוזה מקבילה של העקום ב-2% על השווי הכלכלי של התיק הבנקאי במונחי EVE (במיליוני שקלים חדשים):

סך הכל	שינוי בשווי הוגן				
	מטבע ישראלי		מטבע חוץ		
	לא צמוד	צמוד למדד	דולר	אירו	אחר
31 במרץ 2021					
עלייה של 2%	(369)	(1,564)	403	18	18
ירידה של 2%	(249)	1,134	(417)	20	(20)
31 במרץ 2020					
עלייה של 2%	(59)	(1,513)	411	61	8
ירידה של 2%	(137)	1,509	(430)	(34)	(14)
31 בדצמבר 2020					
עלייה של 2%	(369)	(1,558)	195	(10)	15
ירידה של 2%	(38)	1,254	(199)	52	(17)

(4) מחושב על סמך נתונים שוטפים המשמשים לצורך ניהול סיכון הריבית בפועל.

במסגרת ערכת התחזית לתזרימים הצפויים מפירעון משכנתאות בבנק, נלקחות בחשבון הנחות לגבי שיעור ואופן הסילוקים המוקדמים. יתרות עובר-ושב בזכות נפרסו על פי הפרקטיקה המקובלת בהתאם להנחיות באזל, קרי למח"מים של 3 עד 4 שנים לסוגי לקוחות שונים. הבנק מבצע באופן שוטף, בחינה למתודולוגית אמידת הסיכון בהתאם לפרקטיקה המקובלת בעולם.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2021

מידע כמותי על סיכון ריבית - ניתוח רגישות

שווי הוגן נטו מותאם⁽¹⁾ של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו:

ליום 31 במרץ 2021			ליום 31 במרץ 2020			ליום 31 בדצמבר 2020		
שקל	מט"ח ⁽²⁾	סך הכל	שקל	מט"ח ⁽²⁾	סך הכל	שקל	מט"ח ⁽²⁾	סך הכל
17,372	461	17,833	12,451	9	12,460	15,227	236	15,463
5,127	8,837	13,964	(4,838)	16,518	11,680	(4,109)	16,203	12,094

שווי הוגן נטו מותאם⁽¹⁾

מזה: תיק בנקאי

השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו מותאם⁽¹⁾ של הבנק וחברות מאוחדות שלו:

ליום 31 במרץ 2021			ליום 31 במרץ 2020			ליום 31 בדצמבר 2020		
שקל	מט"ח ⁽²⁾	סך הכל	שקל	מט"ח ⁽²⁾	סך הכל	שקל	מט"ח ⁽²⁾	סך הכל
39	104	143	83	231	314	(35)	91	56
54	134	188	76	241	317	(48)	118	70
(429)	(110)	(539)	(110)	(232)	(342)	(35)	(99)	(134)
(392)	(142)	(534)	(103)	(248)	(351)	(10)	(68)	(78)
(158)	(4)	(162)	(253)	(33)	(286)	(399)	(8)	(407)
213	46	259	557	90	647	624	46	670
378	94	472	241	186	427	263	82	345
(35)	(102)	(137)	212	(190)	22	222	(87)	135

שינויים מקבילים

עלייה במקביל של 1%

מזה: תיק בנקאי

ירידה במקביל של 1%

מזה: תיק בנקאי

שינויים לא מקבילים

התלה⁽³⁾

השטחה⁽⁴⁾

עליית ריבית בטווח הקצר

ירידת ריבית בטווח הקצר

(1) שווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא כספיים ולאחר השפעת התחייבות לזכויות עובדים וייחוס לתקופות של פקדונות לפי דרישה.

(2) לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

(3) ירידה בריבית בטווח הקצר ועליה בריבית בטווח הארוך.

(4) עלייה בריבית בטווח הקצר וירידה בריבית בטווח הארוך.

הפער בין חשיפת הבנק לשינויים בריבית על פי השווי ההוגן נטו המותאם לבין רגישות הערך הכלכלי (EVE) המוצגים לעיל, בתזוזה מקבילה של העקום ב-1% עומד על 658 מיליוני שקלים חדשים.

עיקר הפער נובע משימוש בעקומי היוון שונים. עקומי ההיוון המשמשים לניתוח רגישות הערך הכלכלי (EVE) הינם עקומי מחירי המעבר ואילו ריביות ההיוון המשמשות לצורך הצגת השווי ההוגן המותאם נטו הינן ריביות בהן היה ניתן לבצע עסקאות דומות בתאריך המאזן והן משקפות את רמת הסיכון הגלומה ללקוח דומה.

החישוב מאפשר תרחישים בהם עשויה להיווצר ריבית שלילית, ואינו קוטם את הריבית בשיעור של 0%.

לפריטים נוספים ראה ביאור 15 לדוחות הכספיים.

לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים ראה ביאור 33 בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2020.

יצוין כי שיעור התשואה הפנימי ומשך חיים ממוצע האפקטיבי כפי שמוצגים בחשיפת הבנק לשינויים בשיעורי הריבית בדוח הסיכונים, הינם נתונים ממוצעים ולכן לא ניתן להסיק משינוי ליניארי בהם על רגישות השווי ההוגן המותאם נטו לשינויים בשיעורי הריבית.

השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על הכנסות ריבית נטו ועל הכנסות מימון שאינן מריבית⁽¹⁾:

ליום 31 במרץ 2021			ליום 31 במרץ 2020			ליום 31 בדצמבר 2020		
הכנסות ריבית	הכנסות שאינן מריבית ⁽³⁾	סך הכל	הכנסות ריבית	הכנסות שאינן מריבית ⁽³⁾	סך הכל	הכנסות ריבית	הכנסות שאינן מריבית ⁽³⁾	סך הכל
1,191	81	1,272	810	154	964	1,145	145	1,290
1,189	107	1,296	810	160	970	1,148	125	1,273
(955)	(82)	(1,037)	(663)	(157)	(820)	256	(160)	96
(953)	(111)	(1,064)	(663)	(163)	(826)	256	(141)	115

שינויים מקבילים⁽²⁾

עלייה במקביל של 1%

מזה: תיק בנקאי

ירידה במקביל של 1%

מזה: תיק בנקאי

(1) לטווח של שנה.

(2) שינויים בריבית חסרת סיכון.

(3) כולל השפעת שווי הוגן, רווחים (הפסדים) מפעילות באגרות חוב והשפעת צבירת ריבית על פעילות בנגזרים.

להלן ההנחות העיקריות שבבסיס הנתונים לעיל, התואמות את האופן בו מנהל הבנק את סיכוני הריבית:

- יתרות עובר ושב בזכות נפרסו על פי הפרקטיקה המקובלת בהתאם להנחיות באזל, קרי למח"מים של 3 עד 4 שנים לסוגי לקוחות שונים.
- החל משנת 2021, בחישוב רגישות הכנסות מריבית, לא מתבצעת קטימה של הריבית חסרת סיכון לשיעור מינימאלי של 0.0%. באותו אופן, בחישוב רגישות ההכנסות מימון שאינן מריבית, לא מתבצעת קטימה של ריביות ההיוון בשיעור ריבית 0.0%.

לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים ראה ביאור 15 לדוחות הכספיים.

לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים ראה ביאור 33 בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2020.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2021

ניתוח החשיפה למדד ושער חליפין

להלן ניתוח רגישות הון קבוצת הבנק לשינויים בשערי חליפין עיקריים ובמדד המחירים לצרכן (לפני השפעת מס), ליום 31 במרץ 2021, גידול (שחיקה) בהון (במיליוני שקלים חדשים):

מדד ⁽²⁾	תרחיש עלליה של 10%		תרחיש עלליה של 5%		תרחיש ירידה של 10%		תרחיש קיצון היסטורי ⁽⁴⁾
	עלייה של 10%	ירידה של 10%	עלייה של 5%	ירידה של 5%	עלייה של 10%	ירידה מקסימלית	
מט"ד	1,846.7	923.8	(943.5)	(1,887.0)	183.0	(159.9)	
דולר	82.0	38.6	(18.5)	(28.5)	15.9	(12.5)	
ליש"ט	0.4	0.2	(0.1)	-	0.2	(0.1)	
יין	0.2	-	-	(0.1)	0.2	(0.1)	
אירו	(1.0)	(0.5)	5.4	11.6	1.0	1.3	
פר"ש	0.1	0.1	(0.1)	(0.1)	0.1	-	

(1) תרחיש הקיצון חושבו על בסיס שינויים יומיים בשערי החליפין ושינויים חודשיים במדד ב-10 השנים האחרונות.
 (2) רגישות הון לעלייה ולירידה של 3% במדד המחירים לצרכן הינה 554.6 ו-566.1 מיליוני שקלים חדשים, בהתאמה.

משבר הקורונה גרם לירידה בציפיות האינפלציה, עקב ירידה צפויה בביקושים. הבנק ממשיך לנהל את הפוזיציה המדדית בצורה הדוקה המתבססת על בניית מאזן הצמדה בתדירות יומית ובניה של פוזיציה חזויה תחת תרחישים שונים.

לפרטים נוספים בדבר סיכון שוק וריבית, ראה דוח הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון מחירי מניות

לפרטים בדבר סיכון מחירי מניות, ראה דוח הסיכונים לשנת 2020 באתר האינטרנט של הבנק.

לפרטים בדבר השקעות במניות ראה ביאור 5 בדוחות כספיים אלה, וכן ביאורים 12 ו-15 א' בדוחות הכספיים לשנת 2020.

סיכון נזילות ומימון

תיאור הסיכון והתפתחותו

סיכון נזילות - סיכון הנובע מאי הוודאות לגבי זמינות המקורות, ויכולת מימוש נכסים בזמן קצוב ובמחיר סביר.

סיכון מימון - סיכון הנובע ממחסור במקורות מימון או עלויות גבוהות מידי לגיוס מקורות.

סיכון הנזילות מנוהל בכפוף למגבלות הדירקטוריון והנהלה, תוך מאמץ למזער הפסדים הנובעים מהשקעת עודפי נזילות בנכסים עם נזילות גבוהה, אך בעלי תשואה נמוכה.

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2021 לא נרשמו חריגות ממגבלות הדירקטוריון.

בהמשך להגברת הכוונות כתוצאה מהתפשטות נגיף הקורונה, לאורך הרבעונים השלישי והרביעי של שנת 2020 והרבעון הראשון של שנת 2021 עמדה רמת הכוונות בבנק על רמה מוגברת. במהלך תקופה זו הבנק ביצע מעקב שוטף (כולל תוך יומי) אחר אינדיקטורים כמותיים ואיכותיים (פנימיים וחיצוניים), וכן בחינה מדי יום של מספר תרחישי לחץ לטווחי זמן שונים - בכל התרחישים רמת הנזילות הייתה נאותה והבנק עמד בכל המגבלות הפנימיות. בעקבות הירידה המשמעותית בתחלואה במשק הישראלי וחזרה לפעילות שגרה תוך הסרה משמעותית של המגבלות, הוחלט בבנק בסוף חודש אפריל 2021 להוריד את רמת הכוונות ולחזור למצב עסקים רגיל.

לפרטים נוספים בדבר סיכון הנזילות ראה דוח הסיכונים לשנת 2020 באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון המימון מנוהל כחלק מסיכון הנזילות באמצעות מגבלות דירקטוריון והנהלה על ריכוזיות מקורות המימון, והפחתת התלות בצדדים נגדיים מהותיים. מקורות המימון העיקריים של הבנק הינם מקורות מימון יציבים ומגוונים לטווחי זמן שונים - פיקדונות קמעונאיים ועסקיים, פיקדונות ארוכים מגופים פיננסיים וכן, הנפקות איגרות חוב וכתבי התחייבות. הבנק מייחס חשיבות רבה לפיזור מקורות המימון ופועל באופן יזום לגיוס מקורות לטווחים ארוכים, בין השאר על ידי מגוון הפיקדונות הרחב המוצע לציבור הלקוחות על ידי הבנק, פיקדונות עם מאפיינים ייחודיים המאפשרים ללקוח ליהנות מריבית גבוהה יחסית בטווח הארוך ואופציות לנזילות במהלך התקופה. במהלך הרבעון הראשון של שנת 2021 המשיך הבנק בפעילותו לגיוון מקורות המימון והפחתת סיכון הריכוזיות. במהלך רבעון זה סיכון ריכוזיות מקורות המימון נותר נמוך.

לפרטים נוספים בדבר מקורות המימון, ראה פרק התפתחותיות במקורות המימון לעיל.

לפרטים נוספים בדבר סיכון המימון ראה דוח הסיכונים לשנת 2020 באתר האינטרנט של הבנק.

יחס כיסוי הנזילות

בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 221 - "יחס כיסוי נזילות", הדרישה הרגולטורית המזערית הינה 100%. כחלק ממדיניות ניהול הסיכונים, דירקטוריון הבנק קבע כי תישמרנה כרית ביטחון נוספות מעבר ליחס המזערי הרגולטורי כך שיעיד יחס כיסוי הנזילות של הבנק והקבוצה בשנת 2021 יעמוד על שיעור הגבוה ב-5% מהדרישה המזערית. היחס מנוהל ומדווח בסך כל המטבעות יחדיו ובמטבע חוץ בנפרד, הן ברמת הבנק והן על בסיס קבוצתי. היחס בתאגיד הבנקאי "סול" והן היחס במאוחד מחושב יומית, ומדווח בדוח כממוצע התצפיות היומיות, בתקופת 90 הימים שקדמו לתאריך הדוח. הוראה זו הינה בנוסף לניהול סיכון הנזילות תחת מודלים פנימיים, כנדרש בהוראה 342.

יחס כיסוי הנזילות הממוצע (מאוחד, כולל נתוני בנק אגוד) לרבעון הראשון של שנת 2021 הסתכם ב-133%. כאמור לעיל, במהלך תקופה זו, לא נרשמו חריגות ממגבלות יחס זה.

ליום 31 במרץ 2021 הסתכמה יתרת שלושת קבוצות המפקידים הגדולות בקבוצת הבנק ב-9.3 מיליארדי שקלים חדשים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2021

גיוס המקורות ומצב הנזילות בבנק - במהלך הרבעון הראשון של שנת 2021 חלה עלייה ביתרת פיקדונות הציבור בבנק. יתרת פיקדונות הציבור עלתה מהיקף של 284.2 מיליארדי שקלים חדשים ביום 31 בדצמבר 2020, להיקף של 293.8 מיליארדי שקלים חדשים ביום 31 במרץ 2021, גידול של 3.4%. במגזר הלא צמוד, היקף פיקדונות הציבור במגזר זה הגיע לסך של 222.2 מיליארדי שקלים חדשים, עלייה של 1.9% לעומת סוף שנת 2020. במגזר צמוד המדד הסתכם היקף פיקדונות הציבור ל-18.3 מיליארדי שקלים חדשים, עלייה של 11.0% לעומת לסוף שנת 2020, ובמגזר מטבע חוץ עלה היקף פיקדונות הציבור ל-53.2 מיליארדי שקלים חדשים, עלייה של 7.2% לעומת סוף שנת 2020. לפרטים נוספים בדבר יחס כיסוי הנזילות ראה דוח הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק.

סיכונים אחרים

סיכון ציות ורגולציה

תיאור הסיכון והתפתחותו

סיכון הציות (Compliance Risk) הינו הסיכון להטלת סנקציה משפטית או רגולטורית, להפסד פיננסי מהותי או לנזק תדמיתי, אשר הבנק עלול לספוג כתוצאה מכך שאינו מקיים את "הוראות הציות".

סיכון הציות כולל גם את סיכון ההוגנות (Conduct risk), וכן את סיכון חוצה גבולות וסיכון הלבנת הון ומימון טרור המוצגים בנפרד להלן.

מנהל סיכון הציות והרגולציה הוא מנהל החטיבה לבקרת סיכונים. קצין הציות הינו האחראי לניהול השוטף של הסיכון.

סיכון הציות נותר ללא שינוי במהלך הרבעון הראשון של שנת 2021 והוא מוגדר נמוך-בינוני.

הערכת הסיכון נובעת, בין היתר, מהמשך הטיפול בסיכונים שסווגו ברמות הגבוהות, שיפור הבקרה, קיום הדרכות, ויעול תהליכי העבודה בתחום, תוך שילוב שיפורים טכנולוגיים. ברבעון הנוכחי, הבנק פעל ליישם את ההוראות הרלוונטיות של הרגולטורים השונים. כמו כן, קיים הבנק בקרות שוטפות במטרה לנטר סיכונים ציות העלולים להתהוות בתקופה זו.

לבנק תוכניות אכיפה פנימית בדיני ניירות ערך ובדיני התחרות הכלכלית.

לפרטים נוספים בדבר סיכון הציות והרגולציה ראה דוח הסיכונים לשנת 2020 באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון חוצה גבולות

תיאור הסיכון והתפתחותו

סיכון חוצה גבולות (Cross Border Risk) הוא הסיכון להפסד כספי (לרבות בשל הליכים משפטיים, קנסות או סנקציות על ידי רשויות חוק או גורמים אחרים בישראל ובמדינות זרות) ולפגיעה במוניטין, הנובעים מאי עמידה של הבנק בהוראות דין שמקורן במדינות אחרות, בין הוראות המחייבות את הבנק, ובין הוראות שאינן מחייבות אך אי קיומן עלול להסב לבנק נזקים, או מפעילות בחוץ לארץ של לקוחות הבנק בניגוד להוראות דין כלשהו.

סיכון חוצה הגבולות כולל גם, אך לא רק, סיכון לנזק, לרבות פגיעה במוניטין, בשל תביעות או הליכי אכיפה אחרים מצד רשויות במדינות זרות, בקשר עם דיני מס זרים החלים על לקוחות מסוימים של הבנק, חוקי איסור הלבנת הון ומימון טרור, סנקציות של גופים בינלאומיים ורשויות זרות, או דין אחר. סיכון חוצה הגבולות חל גם בשלוחות הבנק בחוץ לארץ; בפעילות עם לקוחות תושבי-חוץ.

סיכון חוצה הגבולות כולל גם את הסיכון הנובע מהחובות הנגזרות מדיני מס אמריקאים, החלים על פעילות קבוצת הבנק מחוץ לארצות הברית (FATCA - Foreign Account Tax Compliance Act, וכן QI - Qualified Intermediary). הסיכון נובע גם מהחובות הנגזרות מהתקן שפורסם על ידי ארגון ה-OECD (CRS - Common Reporting Standard).

תיאבון הסיכון של הבנק לסיכונים חוצי גבולות הינו אפסי.

סיכון חוצה הגבולות נותר ללא שינוי ברבעון הראשון של שנת 2021 והוא מוגדר נמוך-בינוני. הבנק מנהל את הסיכון, על ידי עדכון נהלים, מימון תהליכי עבודה, קיום הדרכות, פעילות תושבי חוץ בסניפים מתמחים, והגדרת שגרות עבודה בתהליכים הנדרשים לביצוע הדיווחים הן במסגרת ה-FATCA והן במסגרת ה-CRS.

לפרטים נוספים בדבר סיכון חוצה גבולות ראה דוח הסיכונים לשנת 2020 באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון הלבנת הון ומימון טרור

תיאור הסיכון והתפתחותו

סיכון הלבנת הון ומימון טרור הינו הסיכון להפסד כספי (לרבות בשל הליכים משפטיים, קנסות או סנקציות על ידי רשויות או גורמים אחרים בישראל ובמדינות זרות) ולפגיעה במוניטין, אשר עלולים להיגרם בשל הפרת הוראות הדין השונות הקשורות בחובות המוטלות על הבנק בקשר עם הלבנת הון ומימון טרור.

תיאבון הסיכון של הבנק בכל הקשור לסיכון הנובע מהלבנת הון ומימון טרור הינו אפסי.

סיכון הלבנת הון נותר ללא שינוי ברבעון הראשון של שנת 2021 והוא מוגדר נמוך-בינוני. הערכת הסיכון נובעת בין היתר, מהמשך ניהול ממוקד סיכון הבא לידי ביטוי בעדכון נהלים ותהליכי העבודה, לרבות מימון תומך ויעול תהליכים, פעילות הדרכה והטמעה לצד בקרות ממוקדות סיכון, טיובי מסמכים וסיווגים וכן נקיטת פעולות אפקטיביות לצורך מניעת הישנות אירועים חריגים וכשלי ציות. מערכת מא"ה (מערכת איסור הלבנת הון) לאיתור פעילות בלתי רגילה ולדיווחים לרשות לאיסור הלבנת הון פועלת בצורה שוטפת בסניפים ומאפשרת בקרה הדוקה על הפעילות הבנקאית. במהלך הרבעון הראשון של השנה העביר הבנק דיווח חצי שנתי לבנק ישראל על סיכונים ציות במתכונתו החדשה לפי הוראת דיווח 825.

לפרטים נוספים בדבר סיכון הלבנת הון ומימון טרור ראה דוח הסיכונים לשנת 2020 באתר האינטרנט של הבנק.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2021

סיכון מוניטין

תיאור הסיכון והתפתחותו

סיכון המוניטין מופה על ידי הבנק כסיכון מהותי, שכן, מאירועי עבר ניתן ללמוד כי פגיעה במוניטין של גוף פיננסי עשויה להביא לאובדן ערך משמעותי. סיכון המוניטין הינו סיכון עצמאי, אך יכול בנוסף לנבוע מהתממשות סיכונים אחרים בבנק, כגון, התממשות אירוע סיכון תפעולי. כמו כן, פגיעה במוניטין הבנק יכולה לגרום להתממשות של סיכונים אחרים, ובפרט, סיכון הנזילות, במסגרתו תהיה דרישה גוברת של לקוחות למשיכת פיקדונות.

ברבעון הראשון של שנת 2021 רמת סיכון המוניטין נותרה נמוכה. הבנק ממשיך ומנטר את השפעת משבר נגיף הקורונה ואת השפעת מיזוג בנק אגוד באופן שוטף. עד כה לא זוהתה השפעה מהותית על סיכון המוניטין של הבנק.

לפרטים נוספים בדבר סיכון המוניטין ראה דוח הסיכונים לשנת 2020 באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון אסטרטגי-עסקי

תיאור הסיכון והתפתחותו

סיכון אסטרטגי-עסקי הינו סיכון בזמן אמת או פוטנציאל עתידי לפגיעה ברווחים, בהון או במוניטין הבנק, הנובע מהחלטות עסקיות שגויות, הטמעה לא נאותה של ההחלטות, או בהיערכות לא מספקת לשינויים בסביבה העסקית. קרי, הסיכון שהבנק בחר אסטרטגיה שגויה או שהוא לא יוכל לממש את התוכנית העסקית והאסטרטגית על פי התכנון, מהותיות הסיכון האסטרטגי-עסקי מחייבת את הבנק לנקוט אמצעים שיאפשרו את ניהול הסיכון, תוך נקיטת אמצעים להערכה וליזיהוי מקדים של אירועים, העלולים למנוע את יישום האסטרטגיה.

הבנק פועל במסגרת תוכנית אסטרטגית חמש שנתית, אשר האחרונה אושרה בדירקטוריון הבנק בחודש אפריל 2021 ועקרוניתה פורסמו לציבור. סטייה מהותית מאסטרטגיית הבנק מחייבת את אישור דירקטוריון הבנק. הסיכון מנוטר על ידי חטיבת מידע ודיווח כספי ומאוגר על ידי החטיבה לבקרת סיכונים. לפרטים בדבר התוכנית האסטרטגית ראה פרק יעדים ואסטרטגיה עסקית לעיל.

לפרטים נוספים בדבר הסיכון האסטרטגי-עסקי, ראה דוח הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק.

לפרטים נוספים בדבר סיכונים סביבתיים ראה פרק סקירת הסיכונים בדוח הדירקטוריון והנהלה לשנת 2020.

מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקורות ונהלים

מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים והנחיותיו.

בעיקר הנושאים, הוראות אלה מבוססות על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית. בנושאים הנותרים, שהם פחות מהותיים, ההוראות מבוססות על תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ועל כללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP). כאשר תקני דיווח כספי בינלאומי (IFRS) מאפשרים מספר חלופות, או אינם כוללים התייחסות ספציפית למצב מסוים, נקבעו בהוראות אלה הנחיות יישום ספציפיות, המבוססות בעיקר על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית.

עיקרי המדיניות החשבונאית מפורטים בביאור 1 בדוחות הכספיים לשנת 2021.

יישום כללי החשבונאות על ידי ההנהלה בעת עריכת הדוחות הכספיים כרוך לעיתים בהנחות, בהערכות ובאומדנים שונים, המשפיעים על הסכומים ועל התוצאות העסקיות המדווחים במסגרת הדוחות הכספיים. חלק מההנחות, ההערכות והאומדנים הינם קריטיים למצב הכספי או לתוצאות הפעולות המשתקפות בדוחות הכספיים של הקבוצה, וזאת עקב מהותיות הנושא, מורכבות החישובים או מידת ההיתכנות של התממשות נושאים השרויים בחוסר ודאות.

לפרטים בדבר המדיניות החשבונאית בנושאים קריטיים, ראה פרק מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים בדוח הדירקטוריון והנהלה לשנת 2021.

לפרטים בדבר שינויים במדיניות חשבונאית קריטית ובאומדנים חשבונאיים קריטיים בנושא הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי בגין משבר הקורונה ראה פרק שינויים במדיניות חשבונאית קריטית ובאומדנים חשבונאיים קריטיים לעיל.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2021

בקורות ונהלים

בהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים המבוססות על דרישות סעיפים 302 ו-404 של ה-Sarbanes-Oxley Act האמריקאי, חתמו המנהל הכללי של הבנק והחשבונאי הראשי, כל אחד בנפרד, על הצהרה המצורפת לדוחות הכספיים בנושא "בקורות ונהלים לגבי הגילוי" (להלן: "הצהרה על הגילוי").

הצהרה על הגילוי כאמור, מתייחסת לבקורות ולנהלים אשר תוכננו להבטיח שמידע אשר נדרש הבנק לגלות בהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים, נצבר, מעובד ומועבר לנהלת הבנק באופן המאפשר קבלת החלטות במועד המתאים, בהתייחס לדרישות הגילוי. כן מתייחסת ההצהרה, לקביעתה של בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי, ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות הפיקוח על הבנקים והנחיותיו.

הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי

בהמשך להתאמת הבקורות והנהלים לגבי הגילוי הנוגעות לשינוי מבנה הדוחות הכספיים אשר בוצעו בשנת 2020, בוצעו ברבעון הראשון של שנת 2021 התאמות נוספות הנוגעות לדוחות כספיים רבעוניים. הנהלת הבנק, בשיתוף עם המנהל הכללי והחשבונאי הראשי של הבנק, העריכו ליום 31 במרץ 2021 את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, המנהל הכללי של הבנק והחשבונאי הראשי הסיקו כי לתום התקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2021, הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

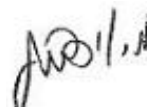
שינויים בבקרה הפנימית

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2021 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי, אשר השפיע באופן מהותי או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי על הבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי.

משה לארי

מנהל כללי

משה ידמן

יושב ראש הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים:
רמת גן, ח' בסיוון התשפ"א
19 במאי 2021